

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

Katedra cestovního ruchu
Hlavní specializace: Cestovní ruch

Diplomová práce

**Argentina: ekonomika a postavení v
mezinárodním cestovním ruchu**

Autor:

Bc. Jana Šilínková

Vedoucí práce:

doc. Ing. Josef Abrahám, Ph.D.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Argentina: ekonomika a postavení v mezinárodním cestovním ruchu“ vypracovala samostatně a vyznačila všechny citace z pramenů.

V Praze dne 10. 12. 2014

.....

Jana Šilínková

Poděkování:

Ráda bych poděkovala doc. Ing. Josefu Abrahámovi, Ph.D. za cenné rady a připomínky k diplomové práci. Dík patří také mé rodině a přátelům, kteří mne po dobu studia podporovali.

Obsah

Úvod.....	1
1 Mezinárodní cestovní ruch.....	3
1.1 Definice pojmů.....	4
1.2 Mezinárodní turismus a ekonomika	5
1.3 Vývoj a regionální rozložení	8
1.4 Mezinárodní turismus v regionech v roce 2013.....	12
1.5 Region Ameriky	14
2 Ekonomika Argentiny.....	20
2.1 Základní údaje	20
2.2 Historie.....	23
2.3 Ekonomický vývoj od roku 2004 do současnosti	26
2.4 Aktuální problémy ekonomiky	31
2.5 Konkurenceschopnost	37
3 Cestovní ruch Argentiny.....	40
3.1 Historie.....	40
3.2 Turistické regiony a atraktivita	44
3.3 Příjezdový cestovní ruch	46
3.4 Výjezdový cestovní ruch.....	54
3.5 Domácí cestovní ruch.....	60
3.6 Postavení cestovního ruchu v národním hospodářství	62
4 Postavení Argentiny v mezinárodním cestovním ruchu	65
4.1 Pozice podle dat UNWTO	65
4.1.1 Region Ameriky.....	65
4.2 Konkurenceschopnost v cestovním ruchu.....	69
4.2.1 Region Ameriky.....	70
4.2.2 Vývoj konkurenceschopnosti v cestovním ruchu	74

5	Souvislost mezi ekonomikou země a vývojem cestovního ruchu	79
5.1	Vývoj ekonomiky a cestovního ruchu.....	79
5.1.1	Vývoj ekonomiky	79
5.1.2	Vývoj cestovního ruchu	82
5.1.3	Vzájemná souvislost	85
5.2	Vývoj konkurenceschopnosti	89
5.2.1	Konkurenceschopnost v ekonomice	89
5.2.2	Konkurenceschopnost v turismu.....	90
5.2.3	Vzájemná souvislost	90
	Závěr	92
	Seznam použitých zdrojů.....	95
	Seznam tabulek.....	106
	Seznam grafů	107
	Seznam obrázků	108
	Seznam zkratk	109
	Seznam příloh	111
	Přílohy.....	112

Úvod

Argentina patří mezi nejnavštěvovanější země Jižní Ameriky. V roce 2013 ji navštívilo 5,57 milionu zahraničních turistů.¹ Téma diplomové práce bylo zvoleno nejen proto, že Argentina je atraktivní destinací v Jižní Americe, ale také v souvislosti se zhoršující se ekonomickou situací země. Inspirací pro výběr tématu byla také vlastní zkušenost ze studijního pobytu v Argentině v roce 2013.

Argentina je jednou z největších ekonomik Latinské Ameriky a v posledním desetiletí zaznamenala solidní ekonomický růst.² Je ale také zemí s vysokou inflací. Dalším problémem argentinské ekonomiky je měnový kurz. Kromě oficiálního kurzu existuje i kurz neoficiální, takzvaný *dólar blue*. Nákup zahraniční měny je omezený, a pokud Argentinci platí kartou v zahraničí, jejich nákup je zatížen daní.

Hlavním cílem této práce je zhodnotit vliv ekonomické situace Argentiny na cestovní ruch země. Je známo, že vliv ekonomiky a cestovního ruchu je vzájemný.³ Základní hypotézou je, že ekonomická situace má vliv na cestovní ruch Argentiny. Výkyvy v ekonomice se odrážejí ve vývoji cestovního ruchu.

Díličí cíle práce jsou:

- zmapovat vývoj ekonomiky a cestovního ruchu Argentiny v posledních deseti letech
- zhodnotit postavení cestovního ruchu v argentinské ekonomice
- zhodnotit postavení Argentiny v mezinárodním cestovním ruchu a to jak z celosvětového hlediska, tak v rámci regionu Ameriky a subregionu Jižní Amerika
- analyzovat konkurenceschopnost Argentiny v ekonomice a v cestovním ruchu a zjistit, zda mezi nimi existuje vztah
- vypořádat souvislost mezi ekonomickou situací země a cestovním ruchem, a především zhodnotit závislost cestovního ruchu na měnovém kurzu a na inflaci

¹ UNWTO. *Tourism Highlights 2014 Edition*. [online]. 2014 [cit. 2014-09-04]. s. 10 Dostupné z: <http://mkt.unwto.org/publication/unwto-tourism-highlights-2014-edition>

² IMF. Argentina: Gross domestic product, constant prices (Percent change). *World Economic Outlook Database, October 2014*. [online]. 2014-10-07 [cit. 2014-11-03]. Dostupné z: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2014/02/weodata/weoselgr.aspx>

³ PALATKOVÁ, Monika. *Mezinárodní cestovní ruch*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3750-8. s. 12.

V první kapitole práce jsou definovány základní pojmy týkající se cestovního ruchu a jsou zde popsány regiony mezinárodního cestovního ruchu s důrazem na region Ameriky, kam Argentina spadá. Vzhledem k dostupnosti srovnatelných dat o cestovním ruchu Argentiny je diplomová práce zaměřena na období od roku 2004 do roku 2013. Ekonomická situace Argentiny je analyzována ve druhé kapitole, a to na základě hlavních makroekonomických ukazatelů – HDP, nezaměstnanosti, inflace a vnější ekonomické rovnováhy. Také je zkoumán vývoj měnového kurzu argentinského pesa k americkému dolaru, další specifika ekonomiky a konkurenceschopnost argentinské ekonomiky. Kapitola 3 obsahuje popis cestovního ruchu Argentiny z hlediska poptávky. Důraz je kladen na vývoj v posledním desetiletí. Sledují se mezinárodní příjezdy a výjezdový cestovní ruch, domácí turismus je kvůli nedostatku dat charakterizován pouze stručně. Kapitola 4 je věnována analýze postavení Argentiny v mezinárodním cestovním ruchu a její konkurenceschopnosti. Kapitola 5 představuje závěrečnou část práce. Porovnáním vývoje ekonomiky v posledních letech a vývoje cestovního ruchu ve stejném období je vyhodnoceno, jaký vliv má ekonomika země na cestovní ruch. V poslední části práce se srovnává vývoj konkurenceschopnosti Argentiny v ekonomice a v cestovním ruchu.

Hlavním zdrojem informací pro diplomovou práci byly statistiky a dokumenty Světové organizace cestovního ruchu (UNWTO), Světového ekonomického fóra (WEF) a Světové rady pro cestovní ruch (WTTC). Data o cestovním ruchu Argentiny byla převzata z dokumentů ministerstva cestovního ruchu a statistického úřadu INDEC. Kapitola o vývoji ekonomiky a aktuální ekonomické situaci byla zpracována na základě dat Mezinárodního měnového fondu (MMF).⁴ Co se týče terminologie, v práci se vychází z pojmů definovaných UNWTO a z českých skript a publikací o mezinárodním cestovním ruchu (Indrová, Palatková). Pro možnost použití dat argentinského statistického úřadu byla porovnána terminologie INDEC a UNWTO a bylo zjištěno, že statistický úřad v Argentině používá stejnou terminologii jako Světová organizace cestovního ruchu.

⁴ Některé údaje za rok 2013 jsou provizorní, mohou být upřesněny. Týká se to především statistik UNWTO a některých údajů MMF, grafech a tabulkách jsou tyto údaje označeny hvězdičkou nebo jiným způsobem.

1 Mezinárodní cestovní ruch

Cestovní ruch je aktivita, na kterou lze nahlížet několika způsoby. Lze ho chápat jako fenomén ekonomický, fenomén spotřeby nebo jako fenomén porozumění mezi národy.⁵ Přesahuje do několika oborů, přičemž efekty cestovního ruchu jsou nejen v ekonomické, ale i v sociální či kulturní rovině.⁶

V této práci je kladen důraz na cestovní ruch jako fenomén ekonomiky a na vzájemný vliv ekonomiky a cestovního ruchu. Cestovní ruch přispívá k vytváření hrubého domácího produktu a pracovních míst,⁷ konkrétně příjezdový cestovní ruch je zdrojem deviz.⁸ Na druhou stranu ekonomika (světová i daného státu) má vliv na tempo růstu cestovního ruchu a na regionální rozložení trhů.⁹

Vliv a význam cestovního ruchu v ekonomice lze hodnotit z hlediska statistického (hmotné vyjádření), ekonomicko-peněžního (hodnotové vyjádření), z hlediska individuálního, sociokulturního, nebo globálního.¹⁰ Pomocí hmotného vyjádření se sleduje nabídka a poptávka na trhu cestovního ruchu (např. počet návštěvníků, jejich výdaje a spotřeba) hodnotové vyjádření pracuje s makroekonomickými veličinami: HDP, nezaměstnanost, cenová stabilita, vnější ekonomická rovnováha. Individuální hodnocení souvisí se spotřebním chováním návštěvníků a motivací. Sociokulturní hodnocení vlivu zkoumá vlivy turismu na kulturu a zabývá se vztahy mezi rezidenty a návštěvníky destinace. Globální hledisko umožňuje posoudit jak pozitivní, tak negativní dopady turismu na ekonomiku, a to pomocí platební bilance a satelitního účtu cestovního ruchu. Tato diplomová práce se zabývá především statistickým a ekonomicko-peněžním hodnocením turismu.

V kapitole 1 jsou definovány základní pojmy z cestovního ruchu a ekonomiky, které jsou v práci použity. Dále je zde popsáno regionální rozložení mezinárodního cestovního ruchu včetně stručné charakteristiky regionů a vývoj mezinárodního cestovního ruchu od roku 2004 do roku 2013. Poslední část kapitoly je věnována regionu Ameriky a subregionu Jižní Amerika.

⁵ PALATKOVÁ, Monika. *Op. cit.* s. 12.

⁶ UNWTO. *Understanding Tourism: Basic Glossary* [online]. [cit. 2014-08-11]. Dostupné z: <http://media.unwto.org/en/content/understanding-tourism-basic-glossary>

⁷ PALATKOVÁ, Monika. *Op. cit.* s. 12.

⁸ INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch: (základy)*. Praha: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1569-4. s. 22.

⁹ PALATKOVÁ, Monika. *Op. cit.* s. 12.

¹⁰ *Ibidem.* s. 14.

1.1 Definice pojmů

Cestovním ruchem se podle Světové organizace cestovního ruchu rozumí

„činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí, a to na dobu kratší, než je stanoveno, přičemž hlavní účel cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě (výdělečná činnost není v navštíveném místě založena na trvalém či přechodném pracovním poměru).“¹¹

Návštěvník je „účastník turismu podnikající cestu do hlavní destinace mimo své běžné životní prostředí (...) za účelem jiným než zaměstnání u rezidentského subjektu v navštívené zemi nebo místě,“¹² přičemž v domácím cestovním ruchu cestuje na dobu kratší než šest měsíců, v mezinárodním cestovním ruchu na dobu kratší než jeden rok.¹³ Rezident neboli stálý obyvatel je osoba, která v daném místě žije „alespoň šest po sobě jdoucích měsíců před příjezdem do jiného místa na dobu kratší šesti měsíců.“¹⁴ V mezinárodním cestovním ruchu je to osoba, která žije v dané zemi alespoň jeden rok před příjezdem do jiné země.

Mezi návštěvníky se rozlišují turisté a exkurzionisté (jednodenní návštěvníci, výletníci). Turista v navštíveném místě přenocuje, exkurzionista nepřenocuje a jeho pobyt je kratší než 24 hodin.¹⁵ Jak u turisty, tak u exkurzionisty nesmí být hlavním důvodem jejich cesty vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.

Pro vymezení dopadu cestovního ruchu na ekonomiku je potřeba rozlišit průmysl a ekonomiku cestovního ruchu. Průmysl cestovního ruchu zahrnuje přímá odvětví, tedy ta, kde dochází ke kontaktu poskytovatele služby a spotřebitele.¹⁶ Jsou to například ubytovací a stravovací zařízení, osobní doprava nebo služby cestovních kanceláří. Podniky působící v těchto oblastech by bez cestovního ruchu neexistovaly, vytvářejí totiž specifické produkty turismu.¹⁷ Ekonomika cestovního ruchu zahrnuje přímá i nepřímá odvětví cestovního ruchu. Patří sem dodavatelské služby, jako například marketing, účetnictví, nebo stavební a opravárenské služby.¹⁸ Tyto podniky by bez turismu fungovaly, avšak cestovní ruch se neobejde bez těchto a dalších služeb a generuje tím další poptávku a ekonomickou aktivitu. Podíl průmyslu cestovního

¹¹ *Ibidem.* s. 11.

¹² *Ibidem.*

¹³ INDROVÁ, Jarmila a kol. *Op. cit.* s. 13.

¹⁴ *Ibidem.* s. 13.

¹⁵ *Ibidem.* s. 14.

¹⁶ PALATKOVÁ, Monika. *Op. cit.* s. 13.

¹⁷ *Ibidem.* s. 14.

¹⁸ *Ibidem.*

ruchu na tvorbě HDP nebo na zaměstnanosti je nižší než podíl ekonomiky cestovního ruchu.

Podle toho, zda účastníci cestovního ruchu překračují hranice či se pohybují na území svého státu, se rozlišuje zahraniční a domácí cestovní ruch.¹⁹ V domácím cestovním ruchu se rezidenti pohybují v rámci vlastního státu. Zahraniční cestovní ruch má dvě formy, a to příjezdový a výjezdový. Příjezdový cestovní ruch (také *incoming*) znamená, že do dané země přijíždějí návštěvníci ze zahraničí. O výjezdový cestovní ruch (*outgoing*) se jedná, pokud rezident cestuje za hranice své země.²⁰

Pokud návštěvníci překračují hranice státu, jedná se o mezinárodní cestovní ruch. Tento pojem se netýká konkrétního teritoria, může se jednat o zahraniční cestovní ruch několika států, nějakého regionu nebo kontinentu.²¹

V následujících kapitolách práce bude pozornost věnována mezinárodnímu cestovnímu ruchu regionu Ameriky a subregionu Jižní Amerika. Regionální rozložení mezinárodního turismu ve světě je popsáno v kapitole 1.3.

1.2 Mezinárodní turismus a ekonomika

Cestovní ruch úzce souvisí s ekonomikou. Roli hraje ekonomická situace v dané zemi, ale i vývoj ve světové ekonomice. Vliv ekonomiky a cestovního ruchu je vzájemný:

„Turismus je vývojem světové ekonomiky přímo ovlivňován nejen co do tempa růstu (mezinárodní příjmy, mezinárodní příjezdy), ale i co do rozložení hlavních zdrojových trhů. Na druhou stranu turismus ovlivňuje světovou ekonomiku v podobě ekonomických přínosů (HDP, zaměstnanost, daňový přínos a další).“²²

Postavení mezinárodního turismu v ekonomice se hodnotí na základě vlivu cestovního ruchu na tyto makroekonomické veličiny:²³

- hrubý domácí produkt,
- zaměstnanost,
- cenová stabilita,
- vnější ekonomická rovnováha.

¹⁹ INDROVÁ, Jarmila a kol. *Op. cit.* s. 22.

²⁰ *Ibidem.*

²¹ PALATKOVÁ, Monika. *Op. cit.* s. 11.

²² *Ibidem.* s. 12.

²³ *Ibidem.* s. 15.

Hrubý domácí produkt (HDP) je souhrnným vyjádřením hodnoty statků a služeb vytvořených za určité období na určitém území.²⁴ Udává velikost a výkonnost ekonomiky. Kromě absolutní hodnoty HDP jsou důležitými ukazateli meziroční tempo růstu HDP a produkt na obyvatele. Hrubý domácí produkt má vliv na mezinárodní cestovní ruch a mezinárodní turismus zase přispívá k tvorbě HDP. Je prokázána závislost vývoje mezinárodních příjezdů na tempu růstu HDP ve světě.²⁵ Vliv HDP na regionální rozložení v mezinárodním turismu se projevuje tak, že zdrojové trhy jsou koncentrovány v rozvinutých ekonomikách. Na druhou stranu s růstem disponibilního příjmu obyvatel cestuje stále více lidí z rozvojových zemí Asie, střední a východní Evropy, Středního východu, Afriky a Latinské Ameriky.²⁶ Rozvinuté ekonomiky jsou i tradičními destinacemi v mezinárodním turismu, nicméně jejich podíl na mezinárodních příjezdech se bude snižovat.²⁷

Vliv cestovního ruchu na zaměstnanost se udává jako podíl osob zaměstnaných v cestovním ruchu na celkovém počtu zaměstnaných osob v dané ekonomice. Rozlišuje se zaměstnanost přímá (v průmyslu cestovního ruchu) a nepřímá (v ekonomice turismu).²⁸

Cenovou stabilitou se rozumí stabilita spotřebitelských cen a kontrola inflace.²⁹ Inflace se měří pomocí indexu spotřebitelských cen, který udává změnu v cenách zboží a služeb konzumovaných domácnostmi.³⁰ Podobně jako u hrubého domácího produktu, i zde existuje propojení s cestovním ruchem: „*za první, cenová úroveň zahraniční destinace ovlivňuje úroveň poptávky, za druhé, úroveň zahraniční poptávky ovlivňuje cenovou úroveň destinace.*“³¹ Pokud se změní cenová hladina, poptávka v cestovním ruchu reaguje nadproporcionálně. Vliv poptávky na cenovou úroveň destinace není velký, nicméně se může stát, že např. v době krize se poskytovatelé služeb snaží zvýšit poptávku tím, že sníží ceny.³²

Významný vliv na cenovou hladinu má měnový kurz, což je cena jedné měny (zahraniční) vyjádřená v jednotkách jiné měny (domácí).³³ Pokud domácí měna posiluje, dochází ke zlevnění dovozu a efekt je protiinflační. Naopak oslabení domácí

²⁴ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Hrubý domácí produkt (HDP) – Metodika*. [online]. [cit. 2014-09-18]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/hruby_domaci_produk_t_%28hdp%29

²⁵ PALATKOVÁ, Monika. *Op. cit.* s. 16.

²⁶ UNWTO. *Tourism Highlights 2014 Edition*. *Op. cit.* [cit. 2014-09-04]. s. 12.

²⁷ *Ibidem.* s. 2.

²⁸ PALATKOVÁ, Monika. *Op. cit.* s. 18.

²⁹ ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Úloha měnové politiky* [online]. [cit. 2014-09-18]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/menova_politika/uloha.html

³⁰ IMF. Subject information. *World Economic Outlook Database: Op. cit.* [cit. 2014-11-03].

³¹ PALATKOVÁ, Monika. *Op. cit.* s. 19.

³² *Ibidem.* s. 19.

³³ *Ibidem.*

měny vede ke zdražení dovozu a má proinflační dopad.³⁴ Měnový kurz se udává jako nominální, který se stanovuje podle devizového trhu; nebo reálný, což je poměr zahraniční a domácí cenové hladiny přepočtené na společnou měnu.³⁵

HDP, zaměstnanost a cenová stabilita souvisejí s vnitřní ekonomickou rovnováhou.³⁶ Neméně důležitá je vnější ekonomická rovnováha, která se odráží v platební bilanci státu. Ta zaznamenává transakce mezi rezidenty a nerezidenty dané země za určité období, většinou za jeden rok. Horizontálně se platební bilance člení na běžný účet, kapitálový účet, finanční účet, saldo chyb a opomenutí a kurzové rozdíly a změnu devizových rezerv.³⁷ Běžný účet se dále člení na obchodní bilanci, bilanci služeb, bilanci výnosů a běžné převody. Cestovní ruch spadá do bilance služeb, ale díky multiplikačnímu efektu se projevuje i v ostatních účtech platební bilance.³⁸ Pouze u běžného účtu se však cestovní ruch sleduje zvlášť. V platební bilanci se sleduje také mezinárodní doprava, která s cestovním ruchem souvisí (osobní doprava).

Cestovní ruch se v platební bilanci projevuje následovně: příjezdový turismus je zachycen jako vývoz služeb a znamená příliv deviz. Má pozitivní vliv na platební bilanci díky tomu, že zahraniční návštěvníci hradí služby a zboží ze svých devizových prostředků. Výjezdový turismus se zaznamenává jako dovoz služeb a má negativní vliv na platební bilanci, jelikož obyvatelé daného státu utrácejí devizové prostředky za zboží a služby v zahraničí. V souvislosti s platební bilancí se příjezdový cestovní ruch označuje jako aktivní, výjezdový jako pasivní.

Platební bilance jako celek je vždy vyrovnaná. Saldo běžného, kapitálového a finančního účtu a chyb a opomenutí je vyrovnáno změnou devizových rezerv.³⁹ Vertikálně se platební bilance člení na kreditní a debetní položky.

Výše uvedené ukazatele (růst HDP, míra nezaměstnanosti, inflace a saldo platební bilance) mohou být znázorněny pomocí tzv. magického čtyřúhelníku, který se využívá k hodnocení makroekonomické stability a úspěšnosti hospodářské politiky země.⁴⁰ Hodnoty se nanesou na čtyři různé osy, které se protínají. Každá osa má však počátek (hodnotu nula) v jiném místě. Většinou se magický čtyřúhelník porovnává

³⁴ NEUMANN, Pavel a kol. *Mezinárodní ekonomie*. Praha: Grada publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3276-3. s. 62.

³⁵ *Ibidem*.

³⁶ *Ibidem*. s. 94.

³⁷ *Ibidem*. s. 94-96.

³⁸ *Ibidem*. s. 94.

³⁹ *Ibidem*. s. 98.

⁴⁰ TULEJA, Pavel, MAJEROVÁ, Ingrid, NEZVAL Pavel. *Základy makroekonomie*. 2. Vyd. Brno: BizBooks, 2012. s. 267-270. ISBN 978-80-265-0007-0

s ideálním tvarem, který je dán následujícími hodnotami: růst HDP 3 %, míra nezaměstnanosti 5 %, inflace 2 % a saldo platební bilance 0 %; také lze porovnávat tvar a velikost obrazce v různých letech.⁴¹

Ekonomické efekty cestovního ruchu v národním hospodářství mohou být sledovány jak pomocí platební bilance, tak pomocí satelitního účtu turismu (TSA). Satelitní účet turismu je zásadní pro uchopení cestovního ruchu z makroekonomického hlediska a díky němu je možné odhadnout podíl cestovního ruchu v ekonomice.⁴² V deseti tabulkách TSA jsou údaje o výdajích na cestovní ruch (v příjezdovém, domácím a výjezdovém turismu), spotřebě ve vnitřním cestovním ruchu, produkci různých odvětví turismu, nabídce, zaměstnanosti, tvorbě hrubého fixního kapitálu, vládních výdajích na cestovní ruch, a tzv. nepeněžní ukazatele (počet cest, přenocování, kapacita ubytovacích zařízení).⁴³

Chceme-li hodnotit určitou ekonomiku a srovnat ji s dalšími zeměmi, můžeme kromě makroekonomických ukazatelů sledovat i konkurenceschopnost. Světové ekonomické fórum (WEF) definuje tento pojem jako „*soubor institucí, politik a faktorů, které určují úroveň produktivity země*.“⁴⁴ Měří se pomocí Globálního indexu konkurenceschopnosti (GCI). WEF rovněž sestavuje Index konkurenceschopnosti v cestovním ruchu (TTCI), jehož cílem je „*měřit faktory a politiky, které vytvářejí atraktivní prostředí pro rozvoj cestovního ruchu v různých zemích*.“⁴⁵

1.3 Vývoj a regionální rozložení

Mezinárodní cestovní ruch je sledován Světovou organizací cestovního ruchu (UNWTO), která publikuje informace o mezinárodních příjezdech a příjmech z cestovního ruchu, o podílu na HDP, zaměstnanosti a exportu, o účelu cest a použitých dopravních prostředcích. Tyto ukazatele jsou k dispozici souhrnně za celý svět, ale UNWTO zkoumá cestovní ruch také v regionech a subregionech

⁴¹ Makroekonomie 1 – 34. Magický čtyřúhelník. Youtube [online]. 2013-08-27 [cit. 2014-12-05]. Kanál uživatele ekospace. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=UrzV9-VxJXs>

⁴² UN. *International Recommendations for Tourism Statistics 2008*. [online]. [cit. 2014-08-11]. New York: United Nations, 2010. s. 69-70. Dostupné z: http://unstats.un.org/unsd/publication/SeriesM/SeriesM_83rev1e.pdf

⁴³ UN. *Tourism Satellite Account. Recommended Methodological Framework 2008*. [online]. [cit. 2014-08-11]. Luxembourg, Madrid, New York, Paris: United Nations, 2010. s. 51-71. Dostupné z: http://unstats.un.org/unsd/publication/SeriesF/SeriesF_80rev1e.pdf

⁴⁴ SCHWAB, Klaus. *The Global Competitiveness Report 2014-2015* [online]. Geneva: World Economic Forum, 2014 [cit. 2014-10-08]. s. 4. Dostupné z: <http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2013-2014>

⁴⁵ BLANKE, Jennifer a CHIESA, Thea. *The Travel & Tourism Competitiveness Report 2013* [online]. Geneva: World Economic Forum, 2013 [cit. 2014-11-11]. s. xvii. Dostupné z: <http://www.weforum.org/reports/travel-tourism-competitiveness-report-2013>

mezinárodního cestovního ruchu a publikuje informace i o jednotlivých zemích. UNWTO vydává každoročně dokument *Tourism Highlights*, kde jsou přehledně uvedeny základní informace o mezinárodním cestovním ruchu v daném roce.

Rozdělení na regiony mezinárodního cestovního ruchu podle UNWTO je následovné:⁴⁶

- Evropa,
- Asie a Pacifik,
- Ameriky,
- Afrika,
- Střední východ.

Těchto pět regionů se dělí na subregiony a ty pak na jednotlivé země.

Region Evropa tvoří subregiony Severní Evropa, Západní Evropa, Střední a východní Evropa a Jižní Evropa (Středozeří). Do tohoto regionu se řadí i Turecko, Rusko, Kazachstán, Kyrgyzstán, Izrael, Turkmenistán, Tádžikistán, Uzbekistán a zakavkazské státy (Arménie, Ázerbájdžán, Gruzie). Region Asie a Pacifik se člení na čtyři subregiony: Severovýchodní a Jihovýchodní Asie, Jižní Asie a Oceánie. Region Ameriky zahrnuje celý americký kontinent a rozděluje se na čtyři subregiony: Severní, Střední a Jižní Amerika a Karibik (více o tomto regionu viz kapitola 1.3). Afrika má dva subregiony, a to Severní Afriku a Subsaharskou Afriku. Poslední z regionů, Střední východ se již na subregiony nerozděluje, je z regionů nejmenší. Zahrnuje země Arabského poloostrova a část severní Afriky (Egypt a Libye).

Vývoj mezinárodního cestovního ruchu je úzce spojen s vývojem světové ekonomiky, přičemž obojí se formovalo přibližně od poslední třetiny 19. století.⁴⁷ V následujících odstavcích je nastíněn vývoj mezinárodního turismu v souvislosti se světovou ekonomikou od devadesátých let 20. století do současnosti.

Devadesátá léta minulého století byla ve znamení politických i ekonomických změn. Recese na počátku devadesátých let vedla k nízkému ekonomickému růstu a vyšší nezaměstnanosti, v roce 1997 navíc propukla asijská měnová a finanční krize.⁴⁸ Mezinárodní příjezdy rostly i v tomto desetiletí (stejně jako ve všech

⁴⁶ UNWTO. *Tourism Highlights 2014 Edition*. Op. cit. [cit. 2014-09-04]. s. 3.

⁴⁷ PALATKOVÁ, Monika. Op. cit. s. 28.

⁴⁸ *Ibidem*. s. 31-32.

poválečných letech s výjimkou roku 1982), ale tempo růstu se snížilo.⁴⁹ Cestovní ruch se stále více diverzifikuje a objevují se nové destinace, často v rozvojových zemích.⁵⁰

Ve 21. století pokračuje trend ve vývoji mezinárodního cestovního ruchu v podobě kontinuálního růstu mezinárodních příjezdů i příjmů. Nicméně na počátku století mělo několik událostí negativní vliv na vývoj cestovního ruchu. V roce 2001 to byl teroristický útok v USA, v roce 2003 epidemie SARS a válka v Iráku, v roce 2004 tsunami v Asii.⁵¹ Tyto události vedly sice k poklesu mezinárodních příjezdů, ale příčiny byly mimoekonomické a vždy během několika měsíců či jednoho roku zaznamenal mezinárodní cestovní ruch opět nárůst.⁵² Jiná situace nastala po vypuknutí finanční krize ve Spojených státech v roce 2008. V mnoha ekonomikách došlo k propadu hrubého domácího produktu a k růstu nezaměstnanosti. Nejvíce zasaženy byly rozvinuté země (Spojené státy, západní Evropa), ale kvůli vzájemnému provázání ekonomik byly hospodářskou krizí zasaženy i mnohé další státy.⁵³

Cestovní ruch byl také zasažen hospodářskou krizí. I když krize se projevila již v roce 2008, celkové mezinárodní příjezdy a příjmy byly vyšší než v roce 2007. Mezinárodní příjezdy v roce 2008 vzrostly o 2 % a příjmy o 1,7 %.⁵⁴ V roce 2009 však mezinárodní příjezdy klesly o 4,2 % a příjmy o 5,7 % oproti roku 2008.⁵⁵ Již v roce 2010 se vyrovnal pokles mezinárodních příjezdů způsobený hospodářskou krizí, počet mezinárodních příjezdů byl v absolutních číslech vyšší než v roce 2008. Relativní nárůst byl v příjezdech 6,6 % a v příjmech 4,7 % proti roku 2009.⁵⁶ Oživení po krizi v ekonomice i v cestovním ruchu bylo v rozvinutých zemích pomalejší než v zemích rozvojových.⁵⁷ V roce 2011 pokračoval růst v počtu příjezdů i v příjmech, ale již pomalejším tempem (4,6 % v příjezdech a 3,9 % v příjmech).⁵⁸ V posledních dvou letech, 2012 a 2013, odpovídalo tempo růstu příjmů relativnímu zvýšení počtu příjezdů (v roce 2012 o 4 %, v roce 2013 o 5 %).⁵⁹

⁴⁹ *Ibidem.* s. 31.

⁵⁰ UNWTO. *Tourism Highlights 2013 Edition*. [online]. 2013 [cit. 2014-09-12]. s. 2. Dostupné z: <http://www.e-unwto.org/content/hq4538/fulltext.pdf>

⁵¹ UNWTO. *Tourism Highlights 2010 Edition*. [online]. 2010 [cit. 2014-09-04]. s. 4. Dostupné z: <http://www.e-unwto.org/content/t60255/fulltext.pdf>

⁵² PALATKOVÁ, Monika. *Op. cit.* s. 33.

⁵³ Crash course. The origins of the financial crisis. *The Economist* [online]. 5.9.2013. [cit. 2014-09-04]. Dostupné z: <http://www.economist.com/news/schoolsbrief/21584534-effects-financial-crisis-are-still-being-felt-five-years-article>

⁵⁴ UNWTO. *Tourism Highlights 2009 Edition*. [online]. 2009 [cit. 2014-09-04]. s. 2. Dostupné z: http://tourlib.net/wto/WTO_highlights_2009.pdf

⁵⁵ UNWTO. *Tourism Highlights 2010 Edition*. *Op. cit.* [cit. 2014-09-04]. s. 2.

⁵⁶ UNWTO. *Tourism Highlights 2011 Edition*. [online]. 2011 [cit. 2014-09-04]. s. 2. Dostupné z: <http://mkt.unwto.org/sites/all/files/docpdf/unwtohighlights11enhr.pdf>

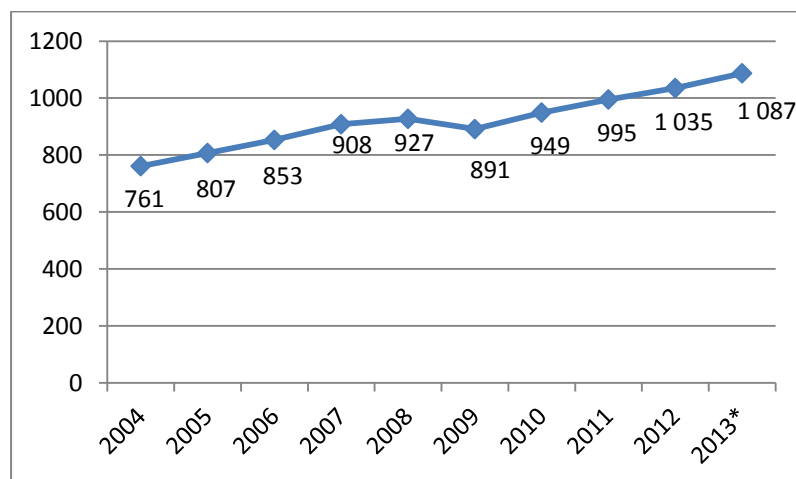
⁵⁷ *Ibidem.* s. 4.

⁵⁸ UNWTO. *Tourism Highlights 2012 Edition*. [online]. 2012 [cit. 2014-09-12]. s. 2. Dostupné z: <http://mkt.unwto.org/sites/all/files/docpdf/unwtohighlights12enhr.pdf>

⁵⁹ UNWTO. *Tourism Highlights 2013 Edition*. *Op. cit.* [cit. 2014-09-12]. s. 2; *Tourism Highlights 2014 Edition*. *Op. cit.* [cit. 2014-09-04]. s. 2.

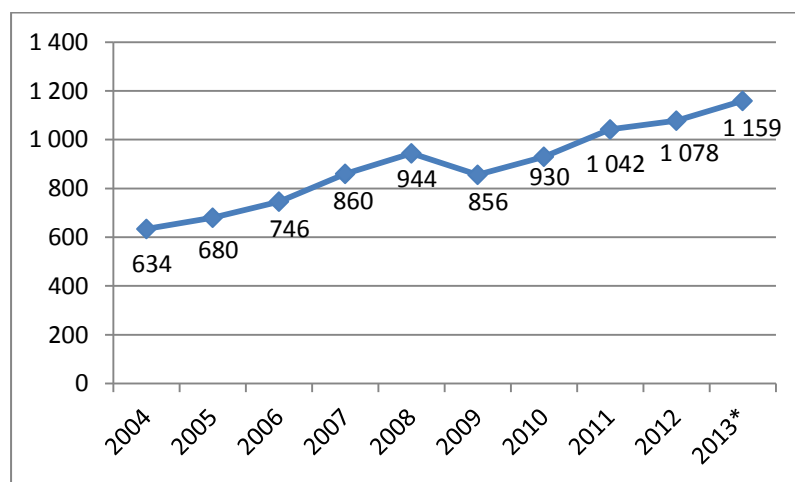
Vývoj mezinárodních příjezdů a příjmů z cestovního ruchu ve světě v posledních deseti letech je znázorněn v Grafech 1 a 2. (Podklady ke grafům jsou v Příloze 1). V grafech je vidět, že příjezdy i příjmy měly v letech 2004–2013 rostoucí trend, pokles nastal pouze v roce 2009, a to u obou ukazatelů.

Graf 1: Mezinárodní příjezdy ve světě, 2004–2013, mil.

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO⁶⁰

Graf 2: Příjmy z mezinárodního turismu ve světě, 2004–2013, mld. USD

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO⁶¹

⁶⁰ UNWTO. *Annual Report 2013*. [online]. 2013 [cit. 2014-09-04]. s. 11. Dostupné z: http://dtx4w60xqp.cloudfront.net/sites/all/files/pdf/unwto_annual_report_2013_0.pdf
* provizorní údaj

⁶¹ Data za roky 2004–2011: UNWTO. *Turismo en las Américas – Edición 2013* [online]. [cit. 2014-10-12]. s. 6. Dostupné z: http://dtx4w60xqp.cloudfront.net/sites/all/files/pdf/turismo_en_las_americas.pdf
Data za roky 2012 a 2013: UNWTO *Tourism Highlights 2014 Edition*. Op. cit. [cit. 2014-10-12]. s. 5.

1.4 Mezinárodní turismus v regionech v roce 2013

V roce 2013 bylo zaznamenáno 1,1 miliardy mezinárodních příjezdů a příjmy z mezinárodního turismu byly 1,2 bilionu amerických dolarů (viz Tabulky 1 a 2). Podle UNWTO je cestovní ruch klíčový pro socio-ekonomický rozvoj, a to díky tomu, že generuje příjmy, přispívá k vytváření nových podniků a pracovních míst a napomáhá rozvoji infrastruktury.⁶² Podíl ekonomiky cestovního ruchu na celosvětovém HDP je devět procent a jedno z jedenácti pracovních míst je právě v sektoru turismu.⁶³

V následujících tabulkách (Tabulky 1 a 2) jsou uvedeny mezinárodní příjezdy a příjmy v každém z regionů v roce 2013, jejich meziroční změna proti roku 2012 a podíl regionů na celosvětových příjezdech a příjmech.

Tabulka 1: Mezinárodní příjezdy v regionech, 2013*

Region	Příjezdy v mil.	Změna 13/12 (%)	Podíl ve světě (%)
Svět	1086,8	5,0	100,0
Evropa	563,4	5,4	52,0
Asie a Pacifik	248,1	6,2	23,0
Ameriky	167,9	3,2	15,0
Afrika	55,8	5,4	5,0
Střední východ	51,6	-0,2	5,0

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO⁶⁴

Tabulka 2: Příjmy z mezinárodního turismu v regionech, 2013*

Region	Příjmy v mld. USD	Změna 13/12 (%)	Podíl ve světě (%)
Svět	1158,9	5,3	100,0
Evropa	489,3	3,8	42,0
Asie a Pacifik	358,9	8,2	31,0
Ameriky	229,2	6,4	20,0
Afrika	34,2	0,0	3,0
Střední východ	47,3	-1,9	4,0

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO⁶⁵

⁶² UNWTO. *Tourism Highlights 2014 Edition*. Op. cit. [cit. 2014-09-12]. s. 2.

⁶³ *Ibidem*. s. 2.

⁶⁴ *Ibidem*. s. 4-5.

⁶⁵ *Ibidem*.

Mezinárodní příjezdy vzrostly v roce 2013 v průměru o pět procent proti předchozímu roku, příjmy z mezinárodního turismu rostly dokonce trochu vyšším tempem. Z regionů měly největší relativní nárůst Asie a Pacifik (6,2 %), Evropa a Afrika (oba regiony 5,4 %), pak Ameriky (3,2 %). Střední východ zaznamenal malý pokles (o 0,2 %) v příjezdech.

Nejvýznamnějším regionem z hlediska počtu mezinárodních příjezdů a příjmů z mezinárodního cestovního ruchu je Evropa. Je to heterogenní region, na relativně malém území se nachází mnoho států a většina zemí se řadí mezi země rozvinuté, což přispívá k rozvoji mezinárodního cestovního ruchu. V roce 2013 měl tento region 563 milionu mezinárodních příjezdů, což bylo 52 % z celkového počtu mezinárodních příjezdů ve světě. Podíl Evropy na příjmech z mezinárodního turismu byl 42 % (489 miliard USD).

Asie a Pacifik s 248 miliony mezinárodních příjezdů (23 % z celkového počtu příjezdů ve světě) a s příjmy 359 miliard USD (31 % celosvětových příjmů) je druhým nejvýznamnějším regionem. V posledních letech má tento region nadprůměrné tempo růstu a díky tomu v roce 2001 předešel region Ameriky v mezinárodních příjezdech, v roce 2006 i v příjmech.⁶⁶ Je to dáno zvýšením poptávky po nových destinacích a také podporou turismu ze strany států.⁶⁷

Třetí mezi regiony podle počtu mezinárodních příjezdů a příjmů z turismu je region Ameriky. V roce 2013 bylo v tomto regionu 168 milionu mezinárodních příjezdů (15 %) a příjmy z mezinárodního cestovního ruchu byly 229 miliard USD (20 %). Státy Severní Ameriky a Evropy byly nejvíce zasaženy ekonomickou krizí v letech 2008–2009 a projevilo se to také větším poklesem v příjezdech a příjmech než v jiných regionech.⁶⁸ Od poválečných let podíl Evropy a Ameriky na mezinárodním cestovním ruchu klesá, Asie a Pacifik oproti tomu roste na významu.

Na čtvrtém místě podle počtu mezinárodních příjezdů je region Afrika, s 56 miliony příjezdů a na pátém místě je Střední východ s 52 miliony. Podíl obou regionů na mezinárodních příjezdech ve světě je kolem 5 %. Z hlediska příjmů z mezinárodního cestovního ruchu by pořadí bylo opačné, na čtvrtém místě Střední východ (47 miliard USD, 4 % z celosvětových příjmů) a na pátém Afrika

⁶⁶ UNWTO. *Tourism Highlights 2003 Edition*. [online]. 2003 [cit. 2014-09-12]. s. 2. Dostupné z: http://tourlib.net/wto/WTO_highlights_2003.pdf
a UNWTO. *Tourism Highlights 2008 Edition*. [online]. 2008 [cit. 2014-09-12]. s. 4. Dostupné z: http://www.unwto.org/facts/eng/pdf/highlights/UNWTO_Highlights08_en_HR.pdf

⁶⁷ PALATKOVÁ, Monika. *Op. cit.* s. 89-90

⁶⁸ UNWTO. *Tourism Highlights 2010 Edition*. *Op. cit.* [cit. 2014-09-12]. s. 3

(34 miliard USD, 3 %). V těchto dvou regionech bývá cestovní ruch negativně ovlivněn politickou nestabilitou (Arabské jaro, válka v Sýrii apod.).⁶⁹

Rozdíly v regionech jsou patrné u ukazatele průměrného příjmu na mezinárodní příjezd. Do roku 2009 měl v tomto ohledu převahu region Ameriky, a to díky Spojeným státům americkým, které mají tento ukazatel nadprůměrný. V roce 2010 měl asijsko-pacifický region stejný příjem na mezinárodní příjezd jako region Ameriky, a od roku 2011 má Asie a Pacifik tento ukazatel nejvyšší ze všech regionů. Region Ameriky si nicméně udržuje relativně vysokou hodnotu průměrného příjmu na příjezd, na rozdíl od Evropy, Středního východu a Afriky. Údaje o průměrných příjmech na mezinárodní příjezd v jednotlivých regionech jsou uvedeny v Tabulce 3.

Tabulka 3: Průměrný příjem na mezinárodní příjezd dle regionů, 2009–2013, USD

Region	2009	2010	2011	2012	2013*
Svět	970	980	1050	1040	1070
Evropa	900	850	920	860	870
Asie a Pacifik	1120	1220	1330	1390	1450
Ameriky	1170	1220	1270	1300	1360
Afrika	630	640	650	640	610
Střední východ	780	830	830	900	920

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO⁷⁰

1.5 Region Ameriky

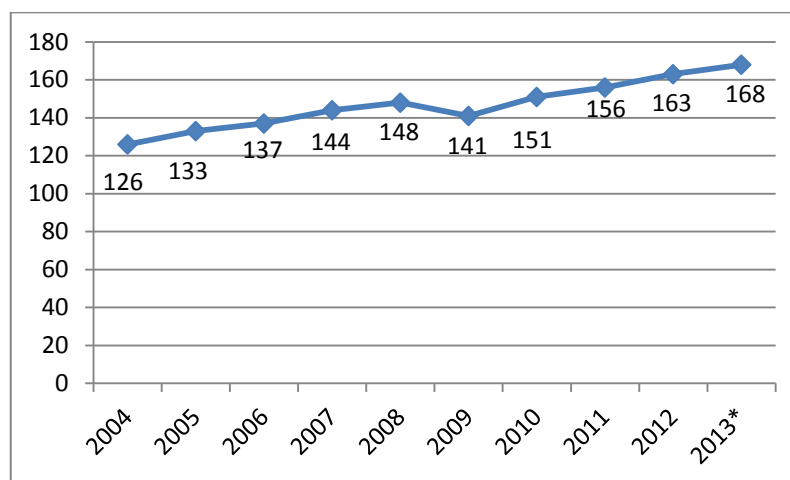
Tento region je třetí nejvýznamnější z hlediska počtu mezinárodních příjezdů a příjmů. Jeho podíl na mezinárodním turismu však klesá. Do roku 2000 byl na druhém místě mezi regiony, pak se propadl kvůli navýšení počtu příjezdů v Asii a Pacifiku a také kvůli zhoršení ekonomické situace ve Spojených státech amerických, které jsou významným zdrojovým i přijímacím trhem.⁷¹ Cestovní ruch v regionu byl negativně ovlivněn teroristickými útoky ze září 2001, epidemií SARS v roce 2003 a ekonomickou krizí let 2008–2009. Region Ameriky byl však těmito událostmi zasažen více než ostatní regiony. Útok 11. září 2001 byl přímo namířen proti Spojeným státům, nedávná ekonomická krize vznikla také v USA. Vývoj mezinárodních příjezdů do regionu Ameriky v letech 2004–2013 je zaznamenán v Grafu 3.

⁶⁹ UNWTO. *Tourism Highlights 2012 Edition*. Op. cit. [cit. 2014-09-12]. s. 2

⁷⁰ UNWTO. *Tourism Highlights 2010, 2011, 2012, 2013 a 2014 Edition*. Op. cit. [cit. 2014-11-12]. Vždy s. 5.

⁷¹ PALATKOVÁ, Monika. Op. cit. s. 87.

Graf 3: Mezinárodní příjezdy do regionu Ameriky, 2004–2013, mil.

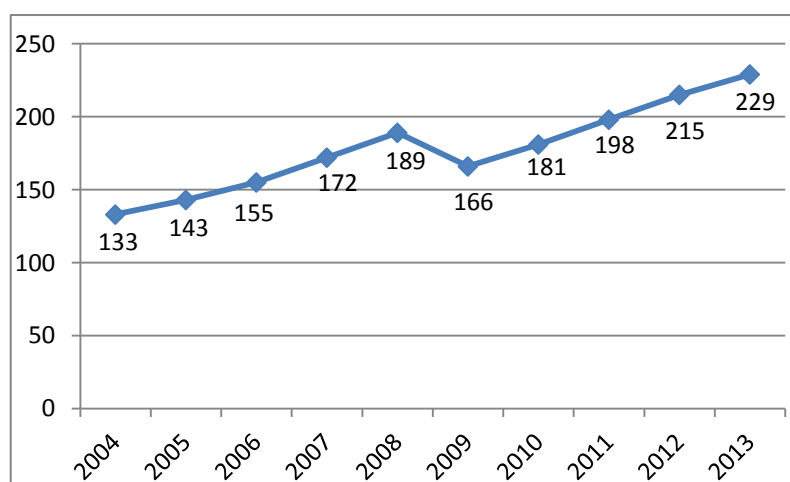

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO⁷²

V regionu Ameriky mezinárodní příjezdy do roku 2008 rostly, stejně jako ve světě (viz grafy 1 a 3). V roce 2009 byl pokles mezinárodních příjezdů v regionu proti předchozímu roku $-4,8\%$, přičemž celosvětový průměr byl $-4,2\%$. Větší rozdíl je vidět u příjmů z mezinárodního cestovního ruchu: pokles v regionu Ameriky byl $-10,1\%$, zatímco průměrný pokles ve světě byl $-5,7\%$ proti roku 2008.⁷³ Od roku 2010 byl v regionu opět zaznamenán růst mezinárodních příjezdů (viz Graf 3).

Mezinárodní příjmy v regionu jsou znázorněny v Grafu 4. (Podklady ke Grafům 3 a 4 jsou v Příloze 2).

Graf 4: Příjmy z turismu v regionu Ameriky, 2004–2013, mld. USD

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO⁷⁴

⁷² UNWTO. *Turismo en las Américas*. Op. cit. s. 8. a *Tourism Highlights 2014 Edition*. Op. cit. s. 3 [cit. 2014-09-15].

⁷³ UNWTO. *Tourism Highlights 2010 Edition*. Op. cit. [cit. 2014-09-15], s. 4-5.

⁷⁴ UNWTO. *Annual Report 2013*. Op. cit. s. 58. a *Tourism Highlights 2014 Edition*. Op. cit. s. 3 [cit. 2014-09-15].

V Grafu 4 je vidět nárůst příjmů z mezinárodního turismu v letech 2004–2008. V roce 2009 došlo k poklesu a od roku 2010 příjmy v regionu Ameriky opět rostou.

Přestože podíl regionu Ameriky na mezinárodním cestovním ruchu klesá, neznamená to, že by mezinárodní turismus nebyl pro státy v tomto regionu důležitý. Naopak, podle UNWTO se podíl turismu na HDP v zemích regionu zvyšuje.⁷⁵

Region Ameriky zahrnuje všechny země amerického kontinentu. Podle UNWTO se dělí na tyto subregiony:⁷⁶

- Severní Amerika,
- Střední Amerika,
- Karibik,
- Jižní Amerika.

V následujících tabulkách (Tabulky 4 a 5) jsou u všech subregionů uvedena základní data o mezinárodním cestovním ruchu v regionu Ameriky za rok 2013.

Tabulka 4: Mezinárodní příjezdy v regionu Ameriky, 2013*

Subregion	Počet (mil.)	Podíl (%)	Růst 13*/12 (%)
Ameriky celkem	167,9	100,0	3,2
Severní Amerika	110,1	65,6	3,5
Karibik	21,2	12,6	2,4
Střední Amerika	9,2	5,5	3,7
Jižní Amerika	27,4	16,3	2,6

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO⁷⁷

Tabulka 5: Příjmy z turismu v regionu Ameriky, 2013*

Subregion	Příjmy (mld. USD)	Podíl (%)	Růst 13*/12 (%)
Ameriky celkem	229,2	100,00	6,4
Severní Amerika	171,0	74,6	7,8
Karibik	24,8	10,8	2,1
Střední Amerika	9,4	4,1	3,2
Jižní Amerika	23,9	10,4	3,2

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO⁷⁸

⁷⁵ UNWTO. *Turismo en las Américas – Edición 2013*. Op. cit. [cit. 2014-09-15]. s. 4.

⁷⁶ UNWTO. *Tourism Highlights 2014 Edition*. Op. cit. [cit. 2014-09-15]. s. 10

⁷⁷ *Ibidem*.

⁷⁸ *Ibidem*.

Nejvýznamnějším subregionem je Severní Amerika, jejíž podíl na mezinárodních příjezdech v regionu je 65,6 % a na příjmech 74,6 %. Je to především díky Spojeným státům americkým, kam v roce 2013 zamířilo téměř 70 milionů zahraničních turistů.⁷⁹ Podíl USA na mezinárodních příjezdech do regionu Ameriky byl 41,5 % a podíl na příjmech z mezinárodního cestovního ruchu byl dokonce vyšší, 61 %.⁸⁰ Kvůli tomu je region Ameriky značně závislý na vývoji ekonomické situace ve Spojených státech.⁸¹ Mexiko a Kanada mají sice o poznání menší podíl na mezinárodním turismu než Spojené státy, stále ale převyšují všechny ostatní země regionu v příjezdech i příjmech. Spojené státy americké a Kanada jsou nejvýznamnějšími zdrojovými trhy v regionu Ameriky. Severní Amerika má jako jediný ze subregionů vyšší podíl na příjmech z mezinárodního turismu než na mezinárodních příjezdech v regionu.

Jižní Amerika má 16,3% podíl na příjezdech a 10,4% podíl na příjmech regionu Ameriky (viz Tabulky 3 a 4). Nejvýznamnějšími destinacemi subregionu jsou Brazílie, Argentina, Chile a Peru a největší zdrojové trhy jsou Brazílie, Argentina a Kolumbie.⁸²

Potenciál Jižní Ameriky pro mezinárodní cestovní ruch je velký, je zde mnoho atraktivit jak přírodních, tak kulturních, nicméně objem turismu není odpovídající.⁸³ Existují zde velké výkyvy v tempu růstu mezinárodních příjezdů, což je patrné z Grafu 5 (podklady s přesnými meziročními změnami viz Příloha 3). Graf 5 zobrazuje meziroční tempo růstu mezinárodních příjezdů v Argentině, Brazílii, Kolumbii a Venezuele v letech 2008 až 2012. U uvedených zemí došlo k poklesu tempa růstu v roce 2009 a ve všech případech došlo v tomto roce k úbytku mezinárodních příjezdů ve srovnání s předchozím rokem. Argentina však hned v roce 2010 zaznamenala nárůst příjezdů téměř o 24 %, v roce 2011 bylo tempo růstu pouze 7 % a v roce 2012 došlo dokonce k poklesu mezinárodních příjezdů. U Brazílie byl nárůst příjezdů po krizovém roce nižší, ale udržela si téměř stejné tempo růstu i v následujících dvou letech. V Kolumbii po mírném růstu v roce 2010 příjezdy prudce klesly, v roce 2012 byl opět zaznamenán růst. Ve Venezuele příjezdy klesaly v období 2008–2010, a to až o 17 %, na druhou stranu v letech 2011 a 2012 byl nárůst dvouciferný. Výkyvy mohou být způsobeny nestabilní politickou a ekonomickou situací v daných destinacích i v okolních zemích. Dlouhodobými problémy regionu

⁷⁹ *Ibidem.*

⁸⁰ *Ibidem.*

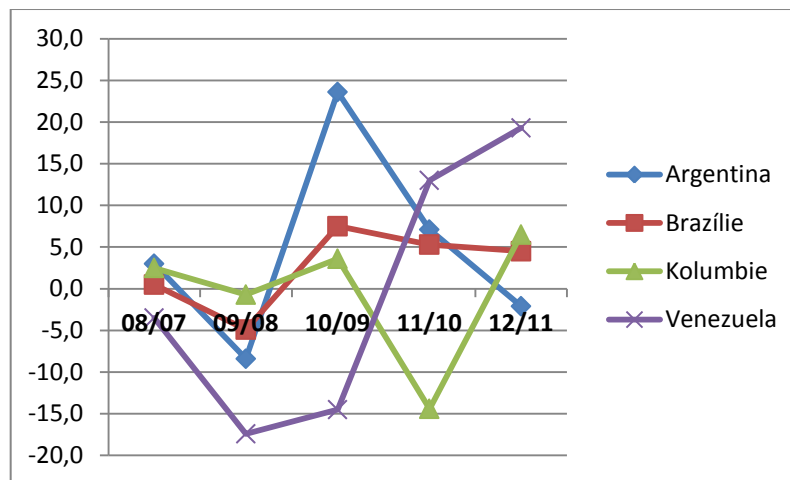
⁸¹ PALATKOVÁ, Monika. *Op. cit.* s. 90

⁸² UNWTO. *Turismo en las Américas – Edición 2013. Op. cit.* [cit. 2014-09-15]. s. 16.

⁸³ PALATKOVÁ, Monika. *Op. cit.* s. 94.

jsou drogové kartely, vysoká kriminalita, nerovnost v distribuci příjmů, guerillová válka (Kolumbie) nebo inflace (Venezuela, Argentina).

Graf 5: Růst mezinárodních příjezdů ve vybraných zemích, 2008–2012, %

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO⁸⁴

Počet mezinárodních příjezdů je vyšší do regionu Jižní Amerika vyšší, než do regionu Karibik, v příjmech z mezinárodního turismu je na tom však Jižní Amerika hůř. Jižní Amerika má mnohem větší rozlohu a žije zde více obyvatel než v Karibiku. Na druhou stranu subregion Jižní Amerika je tvořen třinácti velkými státy, zatímco Karibik 26 ostrovními státy, a tak více dochází k překračování hranic i při cestách na kratší vzdálenosti. Destinace v Karibiku jsou navíc blíže hlavním zdrojovým trhům z Evropy a Severní Ameriky.

Podíl Karibiku na mezinárodním turismu v regionu Ameriky je 12,6 % v příjezdech a 10,8 % v příjmech za rok 2013. Podle počtu mezinárodních příjezdů je na třetím místě ze subregionů, z hlediska příjmů je na místě druhém. Dominikánská republika, Portoriko a Kuba jsou země s nejvyšším počtem mezinárodních příjezdů v Karibiku.

Subregion Střední Amerika je na posledním místě z hlediska podílu na mezinárodních příjezdech (5,5 %) a příjmech (4,1 %), ale v posledních třech letech měla vyšší tempo růstu mezinárodních příjezdů, než byl průměr regionu Ameriky.⁸⁵ Nejvýznamnější destinace jsou Kostarika a Panama.

⁸⁴ UNWTO. *Tourism Highlights 2010, 2011, 2012, 2013 a 2014 Edition*. Op. cit. [cit. 2014-10-20].

⁸⁵ UNWTO. *Tourism Highlights 2012, 2013 a 2014 Edition*. Op. cit. s. 10. [cit. 2014-10-20].

Ačkoliv Karibik a Střední Amerika nejsou tak významné destinace v regionu podle počtu příjezdů a podle příjmů z mezinárodního turismu, cestovní ruch je pro tyto země velmi významný. Jsou to malé ekonomiky závislé často na zemědělské produkci nebo právě na cestovním ruchu.⁸⁶ Například v Dominikánské republice byl podíl ekonomiky cestovního ruchu ve vztahu k HDP 15,3 % v roce 2013, u některých karibských ostrovů byl podíl na HDP kolem padesáti procent (Bahamy, Anguilla).⁸⁷

⁸⁶ HLAVIČKOVÁ, Vlasta a kol. *Panorama Latinoamericano*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2007. s. 131-158 a 191-195. ISBN 978-80-245-1305-8

⁸⁷ WTTC. *Travel & Tourism Economic impact 2014. Dominican Republic, Bahamas, Anguilla*. [online]. [cit. 2014-09-15]. s. 1. Dostupné z: <http://www.wttc.org/focus/research-for-action/economic-impact-analysis/country-reports/>

2 Ekonomika Argentiny

Argentina je druhou největší ekonomikou Jižní Ameriky podle HDP.⁸⁸ Je to rozlehlá země, která je však nerovnoměrně osídlená. Ekonomika je založena na exportu zemědělských plodin (obilí, maso) a na službách. Velkým problémem v Argentině je inflace a snižování devizových rezerv. V únoru roku 2014 došlo k devalvaci měny, což přineslo obavy z dalšího růstu cen. Země se v červenci roku 2014 ocitla v částečné platební neschopnosti, což zhoršuje její mezinárodní pozici.

Argentina se na konci dvacátého století dostala do vážné ekonomické krize, která vyvrcholila v roce 2001. V následujících letech země dosahovala až 9% růstu HDP ročně. Následkem světové hospodářské krize z let 2008–2009 došlo k rapidnímu zpomalení ekonomického růstu, který byl však brzy obnoven.

V této kapitole jsou uvedeny základní informace o Argentině, přehled významných událostí 20. století a vývoj hlavních makroekonomických ukazatelů v letech 2004–2013. Závěr kapitoly je věnován některým problémům argentinské ekonomiky a konkurenceschopnosti země.

2.1 Základní údaje

Argentina je po Brazílii druhá největší země v Jižní Americe. S rozlohou 2 780 400 km² zaujímá osmé místo na světě.⁸⁹ Rozkládá se od tropického podnebného pásu na severu k subpolárnímu pásu v jižním cípu země. Hraničí s Chile, Bolívií, Paraguayí, Brazílií a Uruguayí (viz Obrázek 1). Z východu je omývána Atlantským oceánem, ve vnitrozemí se nacházejí úrodné pampy a u západní hranice se zvedá pohoří Andy s nejvyšším vrcholem amerického kontinentu, horou Aconcagua (6 960 m. n. m).⁹⁰ Na jihu je území Patagonie, které bylo dlouho obydleno pouze domorodými obyvateli, a je to nejméně zalidněná část Argentiny. Kromě kontinentálního území patří k Argentině také několik ostrovů v Atlantském oceánu a část Antarktidy. Argentina si navíc nárokuje Falklandské ostrovy (Malvíny), o které vede spor s Velkou Británií.

⁸⁸ IMF. Latin America and the Caribbean: Gross domestic product, current prices (U.S. dollars). Rok 2013. *World Economic Outlook Database: Op. cit.* [cit. 2014-10-29].

⁸⁹ CIA World Factbook. *Argentina* [online]. [cit. 2014-09-19]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ar.html>

⁹⁰ *Ibidem.*

Obrázek 1: Mapa Argentiny

Zdroj: CIA⁹¹

V Argentině žije přibližně 41,5 milionů obyvatel,⁹² přičemž třetina je koncentrována v hlavním městě Buenos Aires a přilehlé aglomeraci. Další velká města jsou Córdoba, Rosario a Mendoza. Administrativně se země člení na 23 provincií a autonomní město Buenos Aires. Argentina je federativní republikou a v čele státu je prezident, který je současně i předsedou vlády. Do roku 2015 je prezidentkou Cristina Fernández de Kirchner, která nyní vykonává svůj druhý mandát.

Oficiálním jazykem Argentiny je španělština. Většina populace je bílé pleti, jelikož domorodé obyvatelstvo téměř vymizelo a nynější populaci tvoří potomci evropských přistěhovalců. Ti přicházeli především od poloviny 19. století do poloviny 20. století, nejvíce jich bylo z Itálie a Španělska.⁹³ Od poloviny dvacátého století

⁹¹ CIA World Factbook. *Argentina* [online]. [cit. 2014-09-19]. Prevzato z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ar.html>

⁹² IMF, Argentina: Population (Persons). *World Economic Outlook Database: Op. cit.* [cit. 2014-10-29].

⁹³ CHALUPA, Jiří. *Dějiny Argentiny, Uruguaye, Chile*. Edice Dějiny států. Praha: Lidové noviny, 1999. s. 9. ISBN 978-80-7106-323-1

přichází více imigrantů ze sousedních zemí než z Evropy.⁹⁴ Argentina bývala označována jako obilnice světa, jelikož byla jedním z největších exportérů obilí na světě.⁹⁵

Sektor zemědělství je i v současnosti velmi významný v argentinské ekonomice. Podíl primárního sektoru na HDP v roce 2013 byl 9,3 %, což je více než ve většině evropských zemí nebo v USA.⁹⁶ Nejvýznamnější plodiny jsou sojové boby, citrusy, pšenice a kukuřice a velmi významný je chov dobytka. Sekundární sektor se na HDP podílí 29,7 %. Nejdůležitější jsou potravinářský a textilní průmysl, strojírenství, zpracování oceli a chemický a petrochemický průmysl. Sektor služeb má stále větší význam v argentinské ekonomice. Nyní má 61% podíl na HDP, podíl na zaměstnanosti je dokonce 72 %. Nejvýznamnější v sektoru služeb jsou telekomunikace, doprava a cestovní ruch.⁹⁷

Nejdůležitějším obchodním partnerem Argentiny je Brazílie, a to jak z hlediska exportu, tak importu.⁹⁸ Do Brazílie směřuje pětina argentinského exportu. Dalšími exportními partnery jsou Čína, Chile a USA, ale jejich podíl je méně než desetina. Z Brazílie pochází 27 % argentinských importů, další partneři jsou USA, Čína a Německo, jejichž podíly jsou opět o mnoho nižší než podíl Brazílie.

Argentina vyváží především zemědělské produkty, jako je sója, kukuřice a pšenice. Země je závislá na cenách těchto zemědělských plodin na světových trzích. Dalšími vývozními artikly jsou automobily, ropa a zemní plyn.⁹⁹ Dovážejí se stroje, motorová vozidla, ropa a zemní plyn a produkty chemického průmyslu.¹⁰⁰

Argentina je členem Organizace spojených národů (OSN), Mezinárodního měnového fondu (MMF) a dalších mezinárodních organizací. Jejím zájmem je také regionální integrace. Argentina je zakládajícím členem MERCOSUR, což je integrační uskupení usilující o vytvoření společného trhu v Jižní Americe. Dalšími členy MERCOSUR jsou Bolívie, Brazílie, Paraguay, Uruguay a Venezuela.¹⁰¹

⁹⁴ *Ibidem*.

⁹⁵ *Ibidem*, s. 167.

⁹⁶ CIA World Factbook. *Argentina*. Op. cit. [online]. [cit. 2014-10-29].

⁹⁷ HAMARNEH, Iveta. *Geografie turismu: Mimoevropská teritoria*. Praha: Grada Publishing, 2012. s. 110. ISBN 978-80-247-4430-8.

⁹⁸ CIA World Factbook. *Argentina*. Op. cit. [online]. [cit. 2014-10-29].

⁹⁹ *Ibidem*.

¹⁰⁰ *Ibidem*.

¹⁰¹ MERCOSUR. En pocas palabras [online]. [cit. 2014-10-20]. Dostupné z: <http://www.mercosur.int/show?contentid=3862&channel=secretaria>

2.2 Historie

Na počátku dvacátého století byla Argentina jedním z nejbohatších států světa. Díky přílivu imigrantů a navyšování produkce obilí a masa se země hospodářsky rozvíjela. Do první světové války rostlo HDP i počet obyvatel, avšak nerovnoměrně v různých regionech.¹⁰² Ekonomika se zakládala na exportu a hlavním obchodním partnerem a investorem byla Velká Británie. Argentina zachovala neutralitu během první světové války. Ve dvacátých letech byla ekonomická situace stále příznivá. Životní úroveň byla vysoká a imigrace pokračovala, nicméně hospodářský růst zpomaloval.¹⁰³ Pozici největšího investora a importéra pomalu přebíraly Spojené státy americké. Ačkoliv v roce 1916 byl v Argentině zvolen první prezident na základě všeobecného hlasovacího práva (pouze pro muže), neznamenalo to nástup demokracie v zemi. Výjimkou nebyla manipulace voleb a politicky angažovat se začalo mnoho vojenských důstojníků.¹⁰⁴ Země se stále více zadlužovala a na ekonomickou situaci Argentiny měla negativní vliv i světová krize z roku 1929.

V roce 1930 se uskutečnil první vojenský převrat v zemi.¹⁰⁵ Manipulace volebních výsledků se v třicátých letech staly pravidlem. Světová hospodářská recese měla za následek pokles exportu, snížení počtu imigrantů a zvýšení zadlužení. Díky vládním intervencím se však podařilo snížit deficit zahraničního obchodu a navrátit zemi hospodářský růst.¹⁰⁶

Stejně jako během Velké války, i ve druhé světové válce chtěla Argentina zůstat neutrální. Na vládu byl vyvíjen velký tlak, aby se přiklonila k jedné či druhé straně. Spojené státy stály o to, aby Argentina vyjádřila podporu spojencům, většina argentinských důstojníků se však přikláněla k podpoře Osy.¹⁰⁷ Argentina přerušila diplomatické styky s Německem až začátkem roku 1945, válku vyhlásila v březnu téhož roku. Během války ztratila Argentina odbytíště v Evropě, situace se však změnila, jakmile válka skončila.¹⁰⁸ Evropské státy byly potravinově nesoběstačné a Argentina opět mohla navýšit exporty. Zatímco v Evropě se válčilo, Argentina zažila další vojenský převrat v roce 1943. Tři roky poté zvítězil v prezidentských volbách Juan Domingo Perón. Bezprostředně po válce se situace v zemi vyvíjela příznivě:

¹⁰² CHALUPA, Jiří. *Op. cit.* s. 165-167.

¹⁰³ *Ibidem.* s. 176.

¹⁰⁴ *Ibidem.* s. 180.

¹⁰⁵ *Ibidem.*

¹⁰⁶ *Ibidem.* s. 184-188.

¹⁰⁷ *Ibidem.* s. 196

¹⁰⁸ *Ibidem.* s. 192 a 207.

exporty rostly, ceny komodit byly vysoké a byl dostatek devizových rezerv.¹⁰⁹ Proto si Perón mohl dovolit sociální politiku, zaměřenou především na zlepšení života dělníků. Reálné mzdy rostly, byla zavedena placená dovolená, stavěly se byty, ale i rekreační zařízení.¹¹⁰ Koncem čtyřicátých let však nastala ekonomická stagnace – zemědělská produkce klesla a ubyla odbytiště pro argentinské výrobky. Perón byl sesazen vojenským pučem v roce 1955 a odešel do exilu. Špatnou hospodářskou situaci se nová vláda snažila řešit devalvací měny a půjčkami, ale neúspěšně.¹¹¹ Stupňovaly se protesty lidí, na které vláda reagovala tvrdými represemi, a násilí rostlo. V roce 1973 se Perón vrátil z exilu a byl potřetí zvolen prezidentem, zemřel však o rok později. Během krátké vlády nedostal pod kontrolu pravicové a levicové skupiny, které mezi sebou bojovaly. K již nestabilní společenské situaci se přidala ekonomická krize a rostoucí inflace. Řešením byl další vojenský převrat, kterým začala poslední vojenská diktatura v Argentině. V letech 1976–1983, kdy vládla vojenská junta, byly tisíce lidí vězněny, mučeny, nebo zabity.¹¹² Na základě neoliberální hospodářské politiky probíhaly privatizace, byla zrušena dovozní cla a země se otevřela zahraničnímu kapitálu. Zpočátku měla tato strategie úspěch, avšak netrvalo dlouho, a inflace vzrostla až na 500 %, klesaly devizové rezervy a měna oslabovala. Země se stále více zadlužovala a reálné mzdy klesaly. Vojenská vláda skončila v roce 1983 po porážce ve válce o Falklandy s Velkou Británií. Konec diktatury však neznamenal konec hospodářských problémů. Země se během vlády prezidenta Alfonsína nadále potýkala s inflací a vysokým zahraničním zadlužením. V roce 1989 dosahovala inflace řádově tisíců procent.¹¹³

V devadesátých letech byl prezidentem Carlos Menem. Byl zastáncem liberální politiky a podařilo se mu stabilizovat argentinské hospodářství. Přilákal zahraniční investory, dostal inflaci pod kontrolu, privatizoval mnoho státních podniků. Za jeho vlády byl zaveden fixní měnový kurz pesa k dolaru v poměru 1:1 a tím se podařilo stabilizovat ekonomiku. Během jeho druhého volebního období však vyšly najevo korupční praktiky, navíc vzrostla nezaměstnanost a země se dál zadlužovala.¹¹⁴

¹⁰⁹ *Ibidem.* s. 207.

¹¹⁰ *Ibidem.* s. 202.

¹¹¹ *Ibidem.* s. 228.

¹¹² *Ibidem.* s. 250.

¹¹³ *Ibidem.* s. 250.

¹¹⁴ *Ibidem.* s. 267.

V roce 1999 se stal prezidentem Fernando de la Rúa. Jeho mandát skončil předčasně v roce 2001 kvůli ekonomické a sociální krizi.¹¹⁵ Příčinou byla zhoršující se ekonomická situace země, pokles cen komodit, které Argentina vyvážela, devalvace brazilského realu a další faktory.¹¹⁶ Argentina očekávala pomoc od Spojených států a Mezinárodního měnového fondu.¹¹⁷ Pomoci se však nedočkala a byl vyhlášen státní bankrot. Aby se zabránilo úniku kapitálu ze země, bylo zavedeno omezení pro výběry z bank a lidé si nemohli vybrat své úspory. To vedlo k protestům obyvatel, docházelo i k rabování a sociální situace se stala neúnosnou. Během nepokojů zemřelo na 40 lidí v potyčkách s policií.¹¹⁸ V krátkém období se vystříдалo v prezidentském úřadu pět osob. Politická situace se stabilizovala s nástupem prezidenta Eduarda Duhalde, který zemi řídil do řádných voleb v roce 2003. Za jeho vlády se zrušil fixní kurz pesa k dolaru, měna devalvovala a bylo dosaženo dohody s MMF.¹¹⁹ V roce 2002 rapidně klesl hrubý domácí produkt, inflace dosahovala 40 %, a odhadovalo se, že tři čtvrtiny obyvatel žily v chudobě.¹²⁰ Nezaměstnanost dosáhla v roce 2002 hodnoty 22,5 %.¹²¹

Volby v roce 2003 vyhrál Néstor Kirchner, který získal sice pouze 22 % hlasů, nicméně brzy si získal velkou podporu mezi občany.¹²² Vsadil na sociální politiku a na státní regulaci ekonomiky. Za jeho vlády se podařilo vyjednat restrukturalizaci argentinského dluhu a byla splacena půjčka od MMF.¹²³ V roce 2003 se začala zlepšovat ekonomická situace. HDP rostlo vysokým tempem, a to nejenom v tomto roce, ale i v následujících letech.

Od roku 2007 je prezidentkou Argentiny manželka Néstora Kirchnera, Cristina Fernández de Kirchner. Pokračuje ve stejné politice jako její předchůdce, musí se však potýkat s ekonomickými problémy. Již před světovou krizí z let 2008–2009 se snížila ekonomická aktivita v zemi, a to mělo vliv na tvorbu pracovních míst. I když Argentina tuto krizi ustála a v roce 2010 se navrátil ekonomický růst, přetrvávají problémy s inflací, měnovým kurzem nebo zahraničním zadlužením.

¹¹⁵ D'ADAMO, Orlando, GARCÍA BEAUDOUX, Virginia a SLAVINSKY, Gabriel. Argentina: de la crisis al nuevo presidente. *Iconos. Revista de Ciencias Sociales* [online]. 2003, č.17. s. 146. [cit. 2014-10-01]. ISSN 1390-1249. Dostupné prostřednictvím databáze EBSCO.

¹¹⁶ Claves: crisis argentina de 2001. *BBC Mundo* [online]. 2006-12-29 [cit. 2014-10-01]. Dostupné z: http://news.bbc.co.uk/1/hi/spanish/latin_america/newsid_6215000/6215199.stm

¹¹⁷ RUSSELL, Roberto a TOKATLIAN, Juan Gabriel. *El lugar del Brasil en la política exterior argentina*. Buenos Aires: Fondo de Cultura Económica, 2003. s. 60-62.

¹¹⁸ HERNANDEZ, Vladimir. Argentines recall economic crisis 10 years on. *BBC Mundo* [online]. 2011-12-02 [cit. 2014-10-01]. Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/news/world-latin-america-15981406>

¹¹⁹ D'ADAMO, Orlando, GARCÍA BEAUDOUX, Virginia a SLAVINSKY, Gabriel. *Op. cit.* s. 147. [cit. 2014-10-01].

¹²⁰ HERNANDEZ, Vladimir. Argentines recall...*Op. cit.* [cit. 2014-10-01].

¹²¹ IMF. Argentina: Unemployment rate (Percent of total labor force). *World Economic Outlook Database: Op. cit.* [cit. 2014-10-29].

¹²² RUSSELL, Roberto. Argentina y Estados Unidos: una relación distante. *Agenda Internacional*, Año 6, N° 21. Buenos Aires, březen 2010. s. 30.

¹²³ *Ibidem*. s. 30-39.

2.3 Ekonomický vývoj od roku 2004 do současnosti

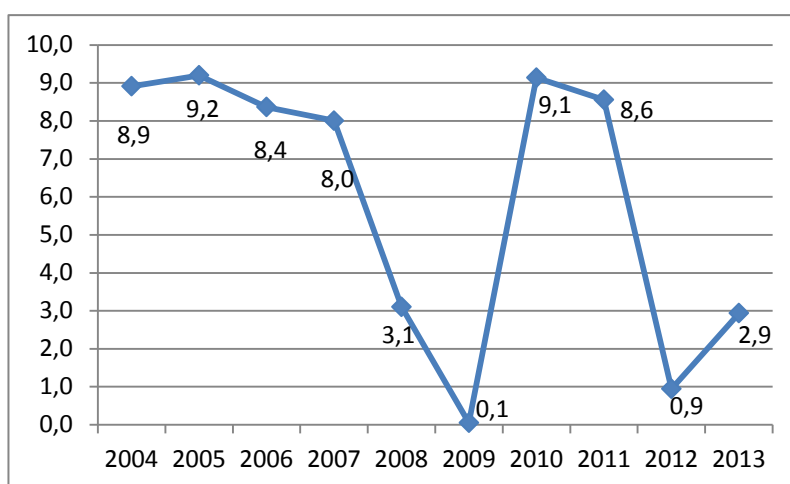
V této kapitole je popsán vývoj argentinské ekonomiky od roku 2004 do roku 2013 na základě analýzy těchto makroekonomických ukazatelů: tempo růstu HDP, nezaměstnanost, inflace a saldo platební bilance. Vývoj je zachycen graficky, v Příloze 4 jsou pak všechny údaje v jedné tabulce.

Hrubý domácí produkt

V roce 2013 bylo HDP Argentiny podle MMF 610,3 miliardy USD,¹²⁴ což ji řadí za Brazílii na druhé místo mezi ekonomikami Jižní Ameriky. Podle ukazatele HDP na obyvatele je Argentina s hodnotou 14 709 USD na třetím místě v regionu, první příčky zaujímají Uruguay a Chile.¹²⁵

V následujícím grafu je zachycen vývoj ročního tempa růstu HDP od roku 2004 do roku 2013.

Graf 6: Tempo růstu HDP v Argentině, 2004–2013, %

Vlastní zpracování. Zdroj dat: IMF¹²⁶

Po krizi v roce 2001 se argentinská ekonomika poměrně rychle zotavila, a v roce 2004 byl zaznamenán téměř 9% růst HDP. Podobné tempo růstu si Argentina udržela i po dobu následujících tří let. V roce 2008 se tempo růstu HDP snížilo na 3,1 % a pokles pokračoval i v roce následujícím. Tentokrát to nebyl důsledek vnitřní ekonomických problémů (jako v roce 2001), nýbrž celosvětové krize. Na rozdíl od

¹²⁴ IMF. Latin America and the Caribbean: Gross domestic product, current prices (U.S. dollars). *World Economic Outlook Database: Op. cit.* [cit. 2014-11-10].

¹²⁵ IMF. Latin America and the Caribbean: Gross domestic product per capita, current prices (U.S. dollars). *World Economic Outlook Database: Op. cit.* [cit. 2014-11-10].

¹²⁶ IMF. Argentina: Gross Domestic Product, constant prices (Percent change). *World Economic Outlook Database: Op. cit.* [cit. 2014-11-10].

mnoha vyspělých zemí (z Evropy, USA, Kanada) hrubý domácí produkt v Argentině během světové ekonomické krize neklesl, pouze se zpomalilo tempo růstu HDP. Po snížení tempa růstu HDP v roce 2009 na 0,1 % se ekonomika hned v následujícím roce vzpamatovala a bylo dosaženo růstu HDP o 9,2 %. I v roce 2011 dosáhla Argentina vysokého tempa růstu. V roce 2012 však tempo růstu HDP prudce kleslo na 0,9 %. Došlo k tomu v důsledku poklesu domácí poptávky a celkového zpomalení ekonomického růstu v regionu Latinské Ameriky.¹²⁷ Růst argentinského HDP v roce 2013 byl 2,9 %.

Výhled pro rok 2014 není pozitivní, podle posledních odhadů MMF by měl nastat pokles HDP o 1,7 % a podobným tempem má produkt klesnout i v roce 2015.¹²⁸ MMF svou negativní předpověď zdůvodňuje makroekonomickými nerovnováhami v zemi, nejistotou kvůli sporu s věřiteli (více viz kapitola 2.4) a vysokou inflací.¹²⁹

Nezaměstnanost

Aktuální míra nezaměstnanosti je podle argentinského statistického úřadu INDEC 7,5 %.¹³⁰ Momentálně to není nejpálčivější problém argentinské ekonomiky, nicméně v minulosti nebylo výjimkou, že míra nezaměstnanosti často dvouciferná. Vývoj průměrné roční míry nezaměstnanosti je zobrazen v Grafu 7 (tabulka s daty je v Příloze 4). Míra nezaměstnanosti od roku 2004 klesala, s výjimkou roku 2009, kdy byl zaznamenán mírný nárůst. Od té doby se míra nezaměstnanosti pohybuje kolem 7 %.

V roce 2014 by měla podle odhadu MMF nezaměstnanost vzrůst na 8,8 %.¹³¹

¹²⁷ América Latina: modesto crecimiento en el 2012. *Banco Mundial* [online]. 2013-01-15 [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.bancomundial.org/es/news/feature/2013/01/15/america-latina-crecimiento-2012-2013-perspectivas>

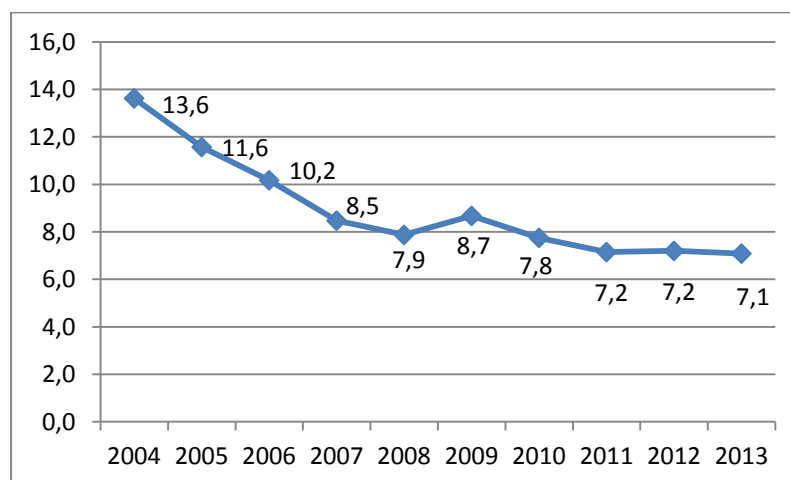
¹²⁸ IMF. Argentina: Gross Domestic Product, constant prices (Percent change). *World Economic Outlook Database*. Op. cit. [cit. 2014-11-10].

¹²⁹ El FMI estima que la economía argentina va a caer este año 1,7% por la pelea con los fondos buitres. *La Nación* [online]. 2014-10-07 [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.lanacion.com.ar/1733609-el-fmi-estima-que-la-economia-argentina-va-a-caer-este-ano-17-por-la-pelea-con-los-fondos-buitres>

¹³⁰ Údaj za 2. čtvrtletí 2014. INDEC. *Empleo y desempleo* [online]. [cit. 2014-09-28]. Dostupné z: http://www.indec.mecon.ar/desaweb/nivel4_default.asp?id_tema_1=4&id_tema_2=31&id_tema_3=58

¹³¹ IMF. Argentina: Unemployment rate (Percent of total labor force). *World Economic Outlook Database*. Op. cit. [cit. 2014-11-10].

Graf 7: Míra nezaměstnanosti v Argentině, 2004–2013, %

Vlastní zpracování. Zdroj dat: IMF¹³²

Inflace

Inflace v Argentině je jedna z nejvyšších na světě, přičemž v Jižní Americe je druhá nejvyšší po Venezuele.¹³³ Je to dlouhodobý problém, země se potýká se zvýšenou inflací od čtyřicátých let dvacátého století.¹³⁴ Ani vojenské ani civilní vlády si s inflací nedokázaly poradit, ať už prosazovaly protekcionistickou hospodářskou politiku nebo liberální. Pokud došlo ke snížení inflace, bylo pouze dočasné.¹³⁵ Nejvyšší inflace v historii Argentiny byla v roce 1989, kdy meziročně dosahovala 3 079 %.¹³⁶

Ani současná vláda si s inflací neví rady, i když oficiální data statistického úřadu INDEC nejsou tak alarmující. Oficiální údaje však podle některých ekonomů a institucí neodpovídají realitě. Nezávislé odhady se však od těch oficiálních liší. Vývoj inflace v letech 2004 až 2013 podle INDEC je znázorněn v Grafu 8.

¹³² *Ibidem*.

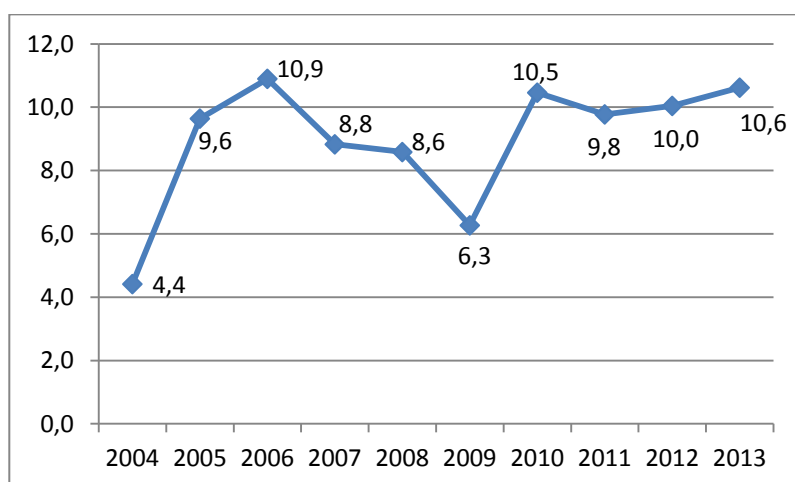
¹³³ PATTON, Mike. The Three Countries With The Highest Inflation. *Forbes* [online] 2006-05-09 [cit. 2014-09-28]. Dostupné z: <http://www.forbes.com/sites/mikepatton/2014/05/09/the-three-countries-with-the-highest-inflation/>

¹³⁴ ARRIAZU, Ricardo. La inflación en Argentina. *Clarín* [online] 2006-05-07 [cit. 2014-09-27]. Dostupné z: <http://edant.clarin.com/suplementos/economico/2006/05/07/n-00201.htm>

¹³⁵ CHALUPA, Jiří. *Op. cit.* s. 227

¹³⁶ IMF. Argentina: Inflation, average consumer prices (Percent change). Data 1980-2013. *World Economic Outlook Database*. *Op. cit.* [cit. 2014-11-10].

Graf 8: Průměrná meziroční inflace v Argentině, 2004–2013, %

Vlastní zpracování. Zdroj dat: IMF¹³⁷

V posledních deseti letech byla pouze v roce 2004 inflace nižší než 5 %. Od té doby se průměrná meziroční inflace podle INDEC pohybovala přibližně mezi pěti a deseti procenty. Nižší inflace byla v roce 2009 během světové hospodářské krize, pak opět vzrostla. V roce 2013 byla inflace podle INDEC 10,6 %.

Data INDEC a data zveřejněná soukromými poradenskými firmami se zásadně liší. Vláda je obviňována z manipulace dat o inflaci, a údaje nejsou považovány za důvěryhodné. V roce 2013 inflace podle soukromých odhadů dosahovala 28,38 %.¹³⁸ I Mezinárodní měnový fond vyzýval Argentinu k nápravě této situace. V únoru roku 2014 představila vláda nový index spotřebitelských cen ve snaze změnit metodiku měření inflace a ukázat, že vláda se problémem inflace zabývá. Data za leden 2014, která prezentoval INDEC, se shodovala s nezávislými odhady.¹³⁹ Nicméně od té doby se oficiální data čím dál tím více rozcházejí se soukromými odhady. Nový oficiální index, který má zkratku *IPCNu*, je každý měsíc přibližně o jedno procento nižší než *IPC Congreso*, což je index založený na soukromých odhadech, který nechávají zpracovávat členové opozice v Kongresu.¹⁴⁰ Rozdíl v souhrnném indexu za rok pak

¹³⁷ IMF. Argentina: Inflation, average consumer prices (Percent change). *World Economic Outlook Database*. Op. cit. [cit. 2014-11-10].

¹³⁸ ORDOQUI, Augustina. El top 10 de la inflación en América Latina: Venezuela y la Argentina, a la cabeza. *Infobae.com* [online]. 2014-01-16 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z: <http://www.infobae.com/2014/01/16/1537515-el-top-10-la-inflacion-america-latina-venezuela-y-la-argentina-la-cabeza>

¹³⁹ La inflación del INDEC es idéntica a la que reportamos en *InflacionVerdadera.com*. *The Billion Prices Project* [online]. 2014-02-14 [cit. 2014-09-28]. Dostupné z: <http://www.inflacionverdadera.com/?p=393>

¹⁴⁰ Statistics in Argentina. Fishy figures. *The Economist* [online]. 2014-09-17 [cit. 2014-09-28]. Dostupné z: <http://www.economist.com/blogs/americasview/2014/09/statistics-argentina?zid=295&ah=0bca374e65f2354d553956ea65f756e0>

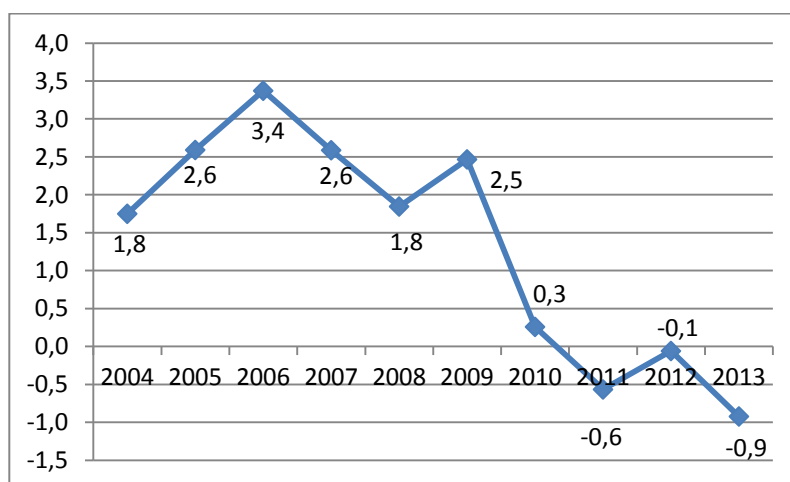
může být dvacet nebo více procent.¹⁴¹ Soukromé odhady očekávají inflaci v roce 2014 kolem 40 %.¹⁴²

Podle posledních publikovaných dat INDEC je za prvních deset měsíců roku 2014 akumulované navýšení cen 21,4 %, zatímco jiné odhady mají hodnotu 33,25 % za stejné období.¹⁴³

Platební bilance

V Grafu 9 je znázorněno saldo běžného účtu v poměru k hrubému domácímu produktu v letech 2004–2013.

Graf 9: Saldo běžného účtu Argentiny, 2004–2013, % HDP

Vlastní zpracování. Zdroj dat: IMF¹⁴⁴

Mezi lety 2004 a 2009 bylo saldo běžného účtu kladné, pohybovalo se kolem dvou až tří procent HDP. V roce 2010 saldo kleslo na 0,3 % HDP. Od roku 2011 je saldo běžného účtu negativní. V roce 2013 mělo hodnotu −0,9 % HDP. V roce 2014 by mělo zůstat na stejné úrovni.

Deficit účtu platební bilance musí být vyrovnán přebytkem na jiném účtu, nebo z devizových rezerv. V roce 2013 skončily v mínusu všechny účty platební bilance,

¹⁴¹ *Ibidem*

¹⁴² PALLARES, José Hidalgo. Según el Indec, la inflación de julio fue de 1,4%, la mitad que varias mediciones privadas. *La Nación* [online]. 2014-08-16 [cit. 2014-09-28]. Dostupné z: <http://www.lanacion.com.ar/1719228-segun-el-indec-la-inflacion-de-julio-fue-de-14-la-mitad-que-varias-mediciones-privadas>

¹⁴³ Inflación de octubre fue del 1,2% según la medición del Indec. *La Nación* [online]. 2014-11-14 [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.lanacion.com.ar/1743994-inflacion-de-octubre-fue-del-12-segun-la-medicion-del-indec>

¹⁴⁴ IMF. Argentina: Current account balance (Percent of GDP). *World Economic Outlook Database*. Op. cit. [cit. 2014-11-10].

a tak muselo dojít k vyrovnání poklesem devizových rezerv v hodnotě 11,8 miliard USD.¹⁴⁵

Podle dat INDEC je obchodní bilance od roku 2004 v přebytku, zatímco bilance služeb je dlouhodobě záporná. Export i import zboží se v roce 2013 zvýšil. Import vzrostl více, a tak saldo obchodní bilance kleslo. Nejvýznamnější pro export jsou zemědělské produkty (jídlo a nápoje, zvířata, tabák) a průmyslové výrobky (stroje a dopravní prostředky), největší podíl na dovozu mají stroje a dopravní prostředky, chemikálie a paliva.¹⁴⁶

U služeb došlo v roce 2013 k poklesu exportu a naopak k růstu importu a deficit bilance služeb se zvýšil.¹⁴⁷ Položka cestování (*travel*) nebo cesty (španělsky *viajes*) má významný podíl jak na exportu, tak na importu služeb. V obou případech je podíl přibližně 30 %.¹⁴⁸

2.4 Aktuální problémy ekonomiky

Argentina se nepotýká pouze s vysokou inflací, ale čelí i dalším specifickým problémům. Ty jsou blíže popsány v této kapitole.

Měnový kurz

Zákonným platidlem v zemi je argentinské peso (zkratka ARS). Oficiální kurz argentinského pesa (tzv. *dólar oficial*) k americkému dolaru se pohybuje kolem 8 pesos za dolar. Tuto přibližnou hodnotu má peso od ledna 2014, kdy došlo k devalvaci měny. Měnový kurz k 21. listopadu 2014 byl 8,51 ARS/USD.¹⁴⁹

Kromě tohoto kurzu existuje takzvaný *dólar turista* (také se označuje jako *dólar tarjeta*), který se používá, pokud si Argentinci chtějí koupit americké dolary pro cestu do zahraničí. Tento kurz je o 35 % vyšší než *dólar oficial*. Rovněž pokud Argentinci platí kartou v zahraničí, musejí zaplatit stejnou přírážku. Je to v podstatě daň za to, že spotřebovávají dolary, kterých má Argentina nedostatek. Tímto opatřením chce Argentina omezit únik kapitálu a snižování devizových rezerv.

¹⁴⁵ INDEC. *Resultados del balance de pagos del segundo trimestre de 2014* [online]. [cit. 2014-09-28]. s. 1. Dostupné z: http://www.indec.mecon.ar/desaweb/uploads/informesdeprensa/bal_09_14.pdf

¹⁴⁶ UN. *Argentina: Trade profile* [online]. [cit. 2014-09-29]. Dostupné z: <https://data.un.org/CountryProfile.aspx?crName=ARGENTINA>

¹⁴⁷ INDEC. *Estimaciones del balance de pagos. Serie histórica. Servicios*. [online]. [cit. 2014-09-28]. Dostupné z: http://www.indec.mecon.ar/desaweb/nivel4_default.asp?id_tema_1=3&id_tema_2=35&id_tema_3=45

¹⁴⁸ *Ibidem*

¹⁴⁹ BCRA. *Tipo de cambio SML*. [online]. [cit. 2014-09-30]. Dostupné z: <http://www.bcra.gov.ar/index.asp>

Podobný efekt má mít omezená možnost výměny pesos za cizí měnu. Pokud si Argentinci chtějí vyměnit peníze například za dolary nebo eura aby mohli vycestovat do zahraničí, musejí podat žádost na finanční úřad AFIP. Jejich povinností je doložit potvrzení od cestovní kanceláře nebo přepravní společnosti o místě a době pobytu. Úřad žádost ne vždy schválí, nebo povolí vyměnit si nižší částku, než bylo požadováno.

Kvůli vysoké inflaci nechtějí Argentinci spořit v pesos, jelikož jejich peníze v bance časem ztrácejí hodnotu. Koupit dolary pro účely spoření však od roku 2011 nebylo možné.¹⁵⁰ Po devalvaci pesa v lednu 2014 se vláda rozhodla umožnit lidem nakupovat dolary a spořit v této měně, žadatel však musí dosahovat určité výše měsíčních příjmů.¹⁵¹ I v tomto případě je třeba zaplatit přírážku, a to ve výši 20 %. Tomu se však lze vyhnout, pokud jsou dolary na účtu ponechány alespoň jeden rok.¹⁵²

Kvůli omezením a nemožnosti vyměnit požadované množství peněz legálně se lidé často obracejí na černý trh. Tam však musejí za dolar zaplatit vyšší cenu. Zde platí takzvaný *dólar blue* (také *dólar informal*), který měl na konci září roku 2014 kurz 15,65 pesos za dolar.¹⁵³ Americký dolar koupený na černém trhu je tedy pro Argentince téměř dvakrát dražší, než dolar koupený oficiálně. Ceny na černém trhu jsou však výhodné pro ty, kteří do Argentiny s cizí měnou přijedou. Pokud si turista vymění americké dolary na černém trhu, získá téměř dvojnásobek toho, co by získal v bance podle oficiálního kurzu nebo při výběru z bankomatu.

V Grafu 10 je zachycen vývoj oficiálního kurzu argentinského pesa k americkému dolaru od roku 2004 do roku 2013 (jedná se o průměrné roční hodnoty).

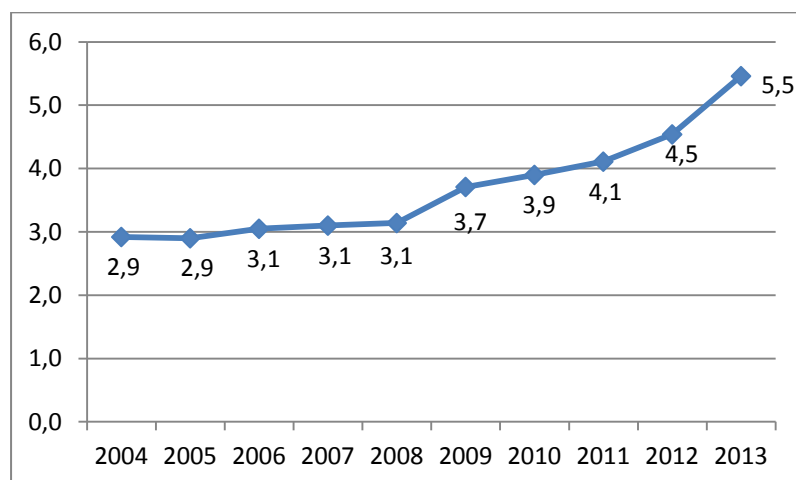
¹⁵⁰ Los argentinos que cruzan el río en busca de dólares. *BBC Mundo* [online]. 2013-05-14 [cit. 2014-10-02]. Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/mundo/noticias/2013/05/130514_argentina_uruguay_dolar_colonia_blue_irm.shtml

¹⁵¹ El "dólar ahorro", la nueva opción del mercado cambiario argentino que se estrenará este lunes. *Infobae.com* [online]. 2014-01-26 [cit. 2014-10-02]. Dostupné z: <http://www.infobae.com/2014/01/26/1539501-el-dolar-ahorro-la-nueva-opcion-del-mercado-cambiario-argentino-que-se-estrenara-este-lunes>

¹⁵² AFIP. *Compra de moneda extranjera y adquisición de bienes y/o servicios efectuadas a vendedores y/o prestadores del exterior* [online]. [cit. 2014-10-02]. Dostupné z: <http://www.afip.gob.ar/coc/>

¹⁵³ El Gobierno aceleró la suba del dólar mayorista, que cotizó a \$8,44. *La Nación* [online]. 2014-09-26 [cit. 2014-09-29]. Dostupné z: <http://www.lanacion.com.ar/1730633-el-gobierno-acelero-la-suba-del-dolar-mayorista-que-cotiza-a-844>

Graf 10: Vývoj kurzu ARS/USD, 2004–2013

Vlastní zpracování. Zdroj dat: WB¹⁵⁴

Měnový kurz argentinského pesa k dolaru se od roku 2004 do roku 2008 držel kolem hodnoty tří pesos za dolar. Od té doby argentinské peso oslabovalo, přičemž největší oslabení nastalo v posledních dvou letech. V roce 2013 byl průměrný kurz pesa k dolaru 5,5 ARS/USD, což je o 22 % vyšší hodnota, než v roce 2012.

Během roku 2013 měna postupně devalvovala z hodnoty 4,9 ARS/USD na začátku roku na 6,5 ARS/USD na konci roku.¹⁵⁵ V lednu roku 2014 došlo ke skokovému oslabení argentinského pesa o více než dvacet procent. Ze dne na den se kurz k dolaru změnil z 6,8 ARS/USD na 8,5 ARS/USD.¹⁵⁶ Běžná praxe centrální banky byla v minulosti taková, že pokud hrozilo oslabení měny, centrální banka zasáhla a nákupem pesos zabránila devalvaci. Těmito intervencemi však Argentina přichází o devizové rezervy a ty jsou nyní na rekordně nízké úrovni.¹⁵⁷ Centrální banka se rozhodla tentokrát nezasáhnout a ke znehodnocení měny opravdu došlo.¹⁵⁸ Změna oficiálního kurzu se promítla i do cen černého trhu, kde peso rovněž oslabilo, což je vidět v následujícím obrázku.

¹⁵⁴ WORLD BANK. *Official exchange rate (LCU per US\$, period average)*. [online]. 2014 [cit. 2014-10-01]. Dostupné z: <http://data.worldbank.org/indicator/PA.NUS.FCRF>

¹⁵⁵ US dollar – Argentine peso exchange rate. *Bloomberg.com*. [online]. [cit. 2014-10-01]. Dostupné z: <http://www.bloomberg.com/quote/USDARS:CUR/chart>

¹⁵⁶ DE LOS REYES, Ignacio. Argentina sufre la peor devaluación en una década. *BBC Mundo* [online]. 2014-01-24 [cit. 2014-10-01]. Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/mundo/noticias/2014/01/140123_economia_argentina_dolar_devaluacion_peso_irm.shtml

¹⁵⁷ BLANCO, Javier. Obligan a los bancos a subir tasas para restarle atractivo al dólar. *La Nación*. [online]. 2014-10-04 [cit. 2014-11-13]. Dostupné z: <http://www.lanacion.com.ar/1732848-obligan-a-los-bancos-a-subir-tasas-para-restarle-atractivo-al-dolar>

¹⁵⁸ GARZÓN, Eduardo. Explicación sencilla de lo que está ocurriendo en Argentina con la devaluación del peso. *La Marea* [online]. 2014-01-25 [cit. 2014-10-20]. Dostupné z: <http://www.lamarea.com/2014/01/25/explicacion-sencilla-de-lo-que-esta-ocurriendo-en-argentina-con-la-devaluacion-del-peso/>

Obrázek 2: Cena USD na černém trhu, 2008–2014

Zdroj: Dolarblue.net¹⁵⁹

V Obrázku 2 je vidět vývoj oficiálního a neoficiálního kurzu argentinského pesa k dolaru od roku 2008 do roku 2014. Zeleně je vyznačen oficiální kurz (*dólar oficial*), modře kurz černého trhu (*dólar blue*). Do roku 2010 včetně byly tyto dva kurzy na stejné úrovni. Od roku 2011 se rozcházejí, a rozdíl mezi oficiálním a neoficiálním kurzem narůstá. Právě v roce 2011 byla zavedena omezení pro nákup zahraniční měny. V květnu roku 2013 dosáhla cena amerického dolaru na černém trhu poprvé hranice deseti pesos. Další „magická“ hranice, 15 pesos za dolar, byla překonána v září 2014 a ke konci tohoto měsíce byla cena dokonce 15,8 ARS/USD.¹⁶⁰ Po sérii kontrol zaměřených na nelegální směnárný cena na černém trhu mírně klesla a nyní se pohybuje kolem 13 pesos za dolar.¹⁶¹

Platební neschopnost

Jedním z dalších aktuálních problémů argentinské ekonomiky je zahraniční zadlužení. Země byla zadlužená již dříve, avšak problém nastal v okamžiku, kdy se určitá skupina věřitelů začala domáhat splacení dluhu z roku 2001.¹⁶²

Země vyhlásila v roce 2001 platební neschopnost a její dluh skupily hedgeové fondy a další investoři.¹⁶³ Věřitelé se později rozdělili na dvě skupiny. První skupina,

¹⁵⁹ Dolarblue.net. Centavo a centavo, la devaluación del peso. [online]. [cit. 2014-09-25]. Převzato z: <http://dolarblue.net/historico/>

¹⁶⁰ El dólar blue baja y opera a \$13,45 tras los fuertes controles de ayer en la city. *La Nación* [online]. 2014-11-21 [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.lanacion.com.ar/1745845-dolar-oficial-dolar-blue>

¹⁶¹ El dólar blue bajó \$ 13,30. *La Nación* [online]. 2014-11-26 [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.lanacion.com.ar/1747114-cotizacion-dolar-blue-oficial-hoy>

¹⁶² NĚMEČEK, Josef. Bitva o argentinský dluh nabírá obrátky. *Echo24.cz* [online]. 2014-08-27 [cit. 2014-09-25]. Dostupné z: <http://echo24.cz/a/wrQkf/bitva-o-argentinsky-dluh-nabira-obratky>

což bylo 90 % věřitelů, přistoupila na restrukturalizaci argentinského dluhu a odepsala jeho velkou část, přibližně 70 % celkové částky.¹⁶⁴ Menšina věřitelů na restrukturalizaci dluhu nepřistoupila a požaduje splacení dluhu v původní výši a úroky. V této druhé skupině jsou zpravidla americké fondy, také označované jako hold-outs.¹⁶⁵ O povinnosti Argentiny vyplatit tyto věřitele rozhodl v roce 2012 soud ve Spojených státech.¹⁶⁶ Platba věřitelům v celkové částce 1,5 miliardy dolarů měla být provedena do konce července 2014, což se však nestalo.¹⁶⁷ Argentina se s věřiteli snažila vyjednat odložení splátek, nicméně neúspěšně. Navíc musí zaplatit právě těmto věřitelům přednostně, a až poté může dál platit úroky věřitelům z první skupiny. Z pohledu argentinské vlády jsou věřitelé z první skupiny „hodní“ a ti z druhé skupiny „zlí“, označují se jako supí fondy.¹⁶⁸

Argentina se podle ratingové agentury Standard & Poor's ocitla na konci července v částečné platební neschopnosti.¹⁶⁹ Argentinská vláda to odmítá. Ministr hospodářství a veřejných financí Axel Kicillof argumentuje tím, že Argentina své dluhy platí. Má uloženy peníze u Bank of New York Mellon, která má pravidelně vyplácet úroky těm věřitelům, kteří před lety přistoupili na výměnu dluhopisů.¹⁷⁰ Nyní však banka podle nařízení soudce nemůže úroky vyplatit, dokud Argentina nezaplatí hedgeovým fondům.

Argentina nechce tyto věřitele vyplatit z několika důvodů. Má strach, že pokud by dluh nyní splatila, vytvořila by nebezpečný precedens – další hedgeové fondy by také chtěly vyplatit dluh v plné výši.¹⁷¹ Navíc by se mohli ozvat i „hodní“ věřitelé a odvolat se na klauzuli RUFO (*Rights Upon Future Offers*), která stanovuje, že nikdo nesmí mít lepší podmínky než ti věřitelé, kteří přistoupili na výměnu dluhopisů.¹⁷² Ti, kteří předtím přistoupili na restrukturalizaci dluhu, by tedy mohli také požadovat

¹⁶³ FLOYD, Norris. The Muddled Case of Argentine Bonds. *The New York Times*. [online]. 2014-07-24 [cit. 2014-09-25]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2014/07/25/business/rulings-add-to-the-mess-in-argentine-bonds.html?module=Search&mabReward=relbias%3Ar%2C{%22%22%3A%22RI%3A16%22}&_r=2

¹⁶⁴ Why Argentina may default on its debts. *The Economist* [online]. 2014-07-29 [cit. 2014-09-25]. Dostupné z: <http://www.economist.com/blogs/economist-explains/2014/07/economist-explains-22?zid=305&ah=417bd5664dc76da5d98af4f7a640fd8a>

¹⁶⁵ FLOYD, Norris. *Op. cit.* [cit. 2014-09-25].

¹⁶⁶ Why Argentina may default on its debts. *The Economist*. *Op. cit.* [cit. 2014-09-26].

¹⁶⁷ PEREGIL, Francisco. Argentina agota el plazo de negociación sin acuerdo con los 'fondos buitres'. *El País* [online]. 2014-07-31 [cit. 2014-09-25]. Dostupné z: http://economia.elpais.com/economia/2014/07/31/actualidad/1406765511_684321.html

¹⁶⁸ *Ibidem*.

¹⁶⁹ Standard & Poor's declara a Argentina en "default selectivo". *BBC Mundo* [online]. 2014-07-31 [cit. 2014-09-26]. Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/mundo/ultimas_noticias/2014/07/140730_ultnot_argentina_sp_default_vs

¹⁷⁰ GARZÓN, Eduardo. La falta de rigor de los medios: Argentina no está en una suspensión de pagos convencional. *La Marea* [online]. 2014-08-01 [cit. 2014-09-26]. Dostupné z: <http://www.lamarea.com/2014/08/01/la-falta-de-rigor-de-los-grandes-medios-argentina-esta-en-una-suspension-de-pagos-convencional/>

¹⁷¹ *Ibidem*.

¹⁷² Why Argentina may default on its debts. *The Economist*. *Op. cit.* [cit. 2014-09-26].

splacení plné původní částky. Pokud by se tak stalo, země by na jejich vyplacení neměla dostatek devizových rezerv.

Dovozní omezení

Argentina je z hlediska mezinárodního obchodu uzavřená země. Uplatňuje mnoho omezení pro import, kterými si chrání vlastní trh. Kromě toho, že se kvůli své ochranné politice dostává do sporů např. s Evropskou unií, dovozní omezení mají vliv i na domácí produkci, která je na dovozních komponentech závislá.¹⁷³

V roce 2012 zvýšila Argentina na základě dohody v MERCOSUR clo u stovky položek, které se dovážejí ze zemí mimo toto sdružení volného obchodu. Navíc od roku 2012 musí mít dovozci do Argentiny tzv. předvývozní povolení, které uděluje argentinský finanční úřad AFIP.¹⁷⁴ Udělení dovozní licence není automatické.

Nejistota pro investory

Kvůli inflaci a nestabilní měně, je Argentina považována za rizikovou zemi pro investice.¹⁷⁵ A riziko zestrátnění důvěru investorům nepřidává.

V roce 2012 znárodnila argentinská vláda 51% podíl v ropné společnosti YPF, který patřil španělské firmě Repsol.¹⁷⁶ Repsol do té doby vlastnil 57 % společnosti a znárodnění označil za nelegální.¹⁷⁷ Za vyvlastněný podíl požadoval náhradu ve výši 10 miliard dolarů, avšak Argentina to odmítala. Znárodnění zdůvodňovala tím, že Repsol neinvestoval dostatečně do rozvoje energetického sektoru a že upřednostňoval krátkodobé investice s rychlou návratností.¹⁷⁸ K dohodě došlo až na konci roku 2013 a Repsol v květnu roku 2014 obdržel 5,9 miliard USD v dluhopisech.¹⁷⁹ Argentina je společně s Venezuelou nejrizikovější země pro investice v Jižní Americe.¹⁸⁰

¹⁷³ Interaktivní exportní profil zájmových zemí: Argentina. *Businessinfo.cz* [online]. 2014-04-14 [cit. 2014-09-26]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/interaktivni-exportni-profil-zajmovych-zemi-argentina-24034.html#!&chapter=1>

¹⁷⁴ AFIP. *Declaración Jurada Anticipada de Importación – DJAI* [online]. 2014-09-26 [cit. 2014-09-26]. Dostupné z: <http://www.afip.gob.ar/djai/>

¹⁷⁵ Argentina: Ekonomická charakteristika země. *Businessinfo.cz* [online] 7. 9. 2014 [cit. 2014-10-02]. Zastupitelský úřad Buenos Aires (Argentina). Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/argentina-ekonomicka-charakteristika-zeme-18398.html>

¹⁷⁶ Las nacionalizaciones, el gran temor. *Expansión.com* [online]. 2014-02-27 [cit. 2014-10-02]. Dostupné z: <http://www.expansion.com/2014/02/27/latinoamerica/1393511008.html>

¹⁷⁷ Argentina: Repsol files YPF nationalization complaint. *BBC News* [online]. 2012-12-04 [cit. 2014-10-02]. Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/news/world-latin-america-20588088>

¹⁷⁸ DE VIDO, Julio. *YPF: El Informe Mosconi* [online]. 2012-06-01 [cit. 2014-10-02]. Ministerio de Economía y Finanzas Públicas. Dostupné z: <http://www.mecon.gov.ar/wp-content/uploads/2012/06/Informe-MOSCONI-v12-modif.pdf>

¹⁷⁹ Repsol cobra hoy US\$ 5.900 millones de indemnización por la expropiación de YPF. *tn.com.ar* [online]. 2012-05-08 [cit. 2014-10-02]. Dostupné z: http://tn.com.ar/politica/repsol-cobra-hoy-us-5900-millones-de-indemnizacion-por-la-expropiacion-de-ypf_497805

¹⁸⁰ Argentina: Ekonomická charakteristika země. *Op. cit.* [cit. 2014-10-02].

2.5 Konkurenceschopnost

Podle poslední Zprávy o konkurenceschopnosti¹⁸¹ publikované Světovým ekonomickým fórem (WEF) je Argentina na 104. místě z celkového počtu 144 zemí.

Pořadí zemí je určeno podle Globálního indexu konkurenceschopnosti (GCI), který má hodnotu od jedné do sedmi. GCI se skládá ze tří subindexů: základní požadavky, faktory zvyšující efektivitu a inovační a sofistikační faktory. Subindexy se dělí na pilíře (celkem 12) a ty se dále člení na jednotlivé indikátory. Subindexy mají v celkovém hodnocení různou váhu, podle toho, jaký má země HDP na obyvatele. WEF vymezuje tři základní kategorie zemí: faktorově tažené, efektivností tažené a inovacemi tažené ekonomiky. Mezi kategoriemi jsou dále dvě přechodové fáze. Argentina patří momentálně do přechodové fáze mezi efektivností taženými ekonomikami a inovacemi taženými ekonomikami.

Podle zjištění WEF Argentina zaostává v těchto pilířích: instituce (137. místo ze 144 zemí), makroekonomické prostředí (102. místo), efektivita na trhu zboží (141. místo) a na pracovním trhu (143. místo) a vývoj finančního trhu (129. místo). Argentina vyniká velikostí trhu (24. místo) a nevede si špatně ani v oblasti vyššího vzdělávání (45. místo) a zdraví a základním vzdělání (67. místo). V těchto pilířích má lepší výsledky než je průměr zemí Latinské Ameriky a Karibiku. V ostatních oblastech je umístění Argentiny kolem osmdesátého až stého místa.

Při pohledu na pořadí Argentiny u jednotlivých indikátorů je vidět, že má konkurenční výhodu v těchto ukazatelích: dopad terorismu na podnikání (22. místo), kapacita pro leteckou přepravu cestujících (32. místo), vybavení obyvatel mobilní a pevnou telefonní linkou (14. a 49. místo), dopad nakažlivých nemocí na podnikání (u tuberkulózy 30. místo), očekávaná délka života (49. místo), procento vysokoškoláků (15. místo), kvalita škol managementu (34. místo), počet obyvatel se stálým připojením k internetu (50. místo), velikost domácího a zahraničního trhu (21. a 39. místo), HDP (22. místo) a kvalita vědeckých výzkumných institucí (48. místo).

Naopak na posledních místech v žebříčku zemí je Argentina v indikátorech, jako je zneužívání veřejných prostředků, důvěra veřejnosti v politiky, efektivnost legislativy a možnost zpochybnění vládního rozhodnutí, daňové zatížení, obchodní překážky, celní procedury, produktivita práce, zahraniční investice a transfer technologií. V těchto ukazatelích je Argentina na 141. místě nebo horším.

¹⁸¹ SCHWAB, Klaus. *The Global Competitiveness Report 2014-2015*. Op. cit. [cit. 2014-10-04]. s. 101-102 a 110-111.

Světové ekonomické fórum provádí také průzkum o problematických faktorech pro podnikání v dané zemi a výsledky publikuje rovněž ve Zprávě o konkurenceschopnosti. Za největší problém v Argentině je považována inflace. Dalšími negativními faktory jsou regulace týkající se cizí měny, přístup k financování, korupce a výše daní. Naopak vzdělání pracovníků, stabilita vlády, inovační kapacita a veřejné zdraví jsou podnikateli označovány za nejméně problematické.

V Tabulce 6 je zaznamenáno pořadí Argentiny v žebříčku konkurenceschopnosti od roku 2004 do poslední publikované Zprávy o konkurenceschopnosti v roce 2014.

Tabulka 6: Pořadí Argentiny podle GCI, 2003–2014

Edice	Pořadí Argentiny	Celkem zemí	Index
2003-2004	78.	102	<i>Growth Competitiveness Index</i>
2004-2005	74.	104	<i>Growth Competitiveness Index</i>
2005-2006	54.	117	Global Competitiveness Index
2006-2007	69.	122	Global Competitiveness Index
2007-2008	85.	131	Global Competitiveness Index
2008-2009	88.	134	Global Competitiveness Index
2009-2010	85.	133	Global Competitiveness Index
2010-2011	87.	139	Global Competitiveness Index
2011-2012	85.	142	Global Competitiveness Index
2012-2013	94.	144	Global Competitiveness Index
2013-2014	104.	148	Global Competitiveness Index
2014-2015	104.	144	Global Competitiveness Index

Vlastní zpracování. Zdroj dat: WEF¹⁸²

Z Tabulky 6 je vidět, že umístění Argentiny se téměř každý rok zhoršovalo. Na druhou stranu je třeba brát také v úvahu, že počet zemí zařazených do žebříčku se od roku 2003 navýšil téměř o polovinu. Do roku 2005 se index konkurenceschopnosti stanovoval jiným způsobem než nyní. V tabulce je uvedeno pořadí podle tzv. Growth Competitiveness Indexu v letech 2003 a 2004. Kromě tohoto indexu byl vyhodnocován tzv. Current Competitiveness Index (také nazývaný Business

¹⁸² WEF. *Global Competitiveness Report*. Zprávy o konkurenceschopnosti z let 2004 až 2014. Dostupné z: www.weforum.org a http://www.ieseinsight.com/casos/study_0035.pdf (podrobně viz Seznam zdrojů). [cit. 2014-10-02].

Competitiveness Index). Growth Competitiveness Index je sestaven na základě makroekonomických ukazatelů, zatímco druhý index je podle mikroekonomických indikátorů.¹⁸³ Od roku 2006 se již uvádí pořadí zemí podle Global Competitiveness Index, který zahrnuje ukazatele makroekonomické i mikroekonomické.

Podle hodnocení WEF si Argentina z hlediska konkurenceschopnosti nestojí dobře dlouhodobě. Od roku 2007 se umísťuje v poslední třetině žebříčku. Podle Zpráv o globální konkurenceschopnosti z let 2005 až 2010 má Argentina značný potenciál a vzdělanou pracovní sílu.¹⁸⁴ Její umístění v žebříčku však neodpovídají nadprůměrnému ekonomickému růstu a velikosti trhu.

Mezi tradičně slabé stránky patří slabé veřejné instituce, nedůvěra v politiky a ve vymahatelnost práva, vztah vlády a soukromého sektoru, vysoké zadlužení, přílišná regulace trhů a jejich malá flexibilita.¹⁸⁵ Makroekonomická nestabilita všeobecně je vnímána jako hlavní překážka ekonomického růstu a zlepšení konkurenceschopnosti země.¹⁸⁶

Na druhou stranu, Argentina si nepohoršila v důsledku světové ekonomické krize z roku 2008. V hodnocení WEF se v žebříčku konkurenceschopnosti dokonce posunula z 88. místa (2008–2009) na 85. místo (2009–2010). V dalších letech však došlo ke zhoršování pozice, a to až na 104. místo v posledních dvou letech. Oblasti, ve kterých Argentina zaostává a ve kterých má naopak konkurenční výhodu, jsou stále stejné.

V posledních letech se jako negativní faktory zmiňují byrokracie, šedá ekonomika, nedůvěra ve finanční trhy a bariéry pro podnikání. I když podle poslední Zprávy o konkurenceschopnosti si Argentina udržela svou pozici na 104. místě, stále se pohybuje na spodních příčkách kvůli zhoršené makroekonomické situaci. Exportně zaměřená ekonomika je navíc závislá na cenách vyvážených komodit.¹⁸⁷ V případě poklesu cen např. sóji by se mohla ekonomická situace země zhoršit.

¹⁸³ PORTER, Michael E., SCHWAB, Klaus, SALA I MARTIN, Xavier, LÓPEZ-CLAROS, Augusto. *The Global Competitiveness Report 2004-2005* [online]. © World Economic Forum. New York: Palgrave Macmillan, 2004 [cit. 2014-10-11]. Dostupné z: [cit. 2014-10-11]. Dostupné z: http://www.ieseinsight.com/casos/study_0035.pdf

¹⁸⁴ *The Global Competitiveness Report*. WEF. Zprávy o konkurenceschopnosti z let 2005 až 2010. [cit. 2014-10-11]. Dostupné z: www.weforum.org

¹⁸⁵ *Ibidem*.

¹⁸⁶ SCHWAB, Klaus a PORTER, Michael E. *The Global Competitiveness Report 2006-2007* [online]. © World Economic Forum. New York: Palgrave Macmillan, 2006 [cit. 2014-10-11]. s. xxxii a 32. Dostupné z: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2006-07.pdf

¹⁸⁷ SCHWAB, Klaus. *The Global Competitiveness Report 2014-2015*. Op. cit. [cit. 2014-10-11]. s. 35.

3 Cestovní ruch Argentiny

Argentina je atraktivní destinací Jižní Ameriky. V roce 2013 sem zamířilo přes 5 milionů turistů.¹⁸⁸ Díky cestovnímu ruchu se vytváří hrubý domácí produkt, pracovní místa a turismus působí také jako faktor regionálního rozvoje.¹⁸⁹

První část této kapitoly je věnována historii cestovního ruchu v Argentině ve dvacátém století. V kapitole 3.2 je uvedeno rozdělení Argentiny na turistické regiony a jsou zde zmíněny hlavní atraktivity. V dalších kapitolách je analyzován příjezdový, výjezdový a domácí cestovní ruch od roku 2004 do současnosti. Zkoumány jsou počty návštěvníků i příjmy a výdaje v turismu. Podle dat z roku 2013 jsou také zmíněny charakteristiky přijíždějících a vyjíždějících turistů (zdrojové země, destinace, příjmy a výdaje a další). Na závěr je v této kapitole zhodnoceno postavení cestovního ruchu v argentinské ekonomice.

3.1 Historie

Stejně jako ve světě, i v Argentině byl cestovní ruch nejprve výsadou bohatých.¹⁹⁰ Rozvoj železnice na konci devatenáctého a počátku dvacátého století byl pro cestovní ruch zásadní.

Mezníkem pro Argentinský cestovní ruch bylo propojení města Mar del Plata s hlavním městem. Mar del Plata je 400 kilometrů vzdálené od Buenos Aires a původní hlavní aktivitou v regionu bylo zemědělství a chov dobytka. Od roku 1886 se díky železnici začal rozvíjet cestovní ruch a Mar del Plata se změnilo v přímořské letovisko, které je dodnes turisty vyhledávané.¹⁹¹ Již na konci devatenáctého století zde vznikaly první hotely. Ty nejluxusnější byly pro nejvyšší vrstvy obyvatel z Buenos Aires, o trochu méně luxusní pak pro obchodníky a bohaté velkostatkáře z provincií.¹⁹²

V kontextu příznivé ekonomické situace v zemi na počátku dvacátého století se rozvíjel i cestovní ruch. Stavěly se velké hotely, vznikaly železniční a letecké společnosti a v roce 1922 byl založen první argentinský národní park, nazvaný *Jižní*

¹⁸⁸ UNWTO. *Tourism Highlights, 2014 Edition*. Op. cit. [cit. 2014-11-18]. s. 10.

¹⁸⁹ LARA, Alejandro (kompilátor). *100 años de Turismo Argentino* [online]. Buenos Aires: Proia, 2008 [cit. 2014-10-15]. s. 9. Dostupné z:

<http://www.cienaniosdeturismo.gov.ar/uploads/libro100%20a%C3%B1os%20del%20turismo%20argentino%283%29.pdf>

¹⁹⁰ *Ibidem*. s. 10.

¹⁹¹ *Ibidem*. s. 33-34.

¹⁹² *Ibidem*. s. 35.

(*Parque Nacional Del Sur*).¹⁹³ Rozvíjela se i doprava. V roce 1904 byl založen Argentinský klub automobilistů (ACA, *Automóvil Club Argentino*), o pár let později začala v Córdobě jezdit tramvaj a železnicí byla propojena Argentina a Chile.¹⁹⁴ Průkopníkem letecké dopravy byl Jorge Newberry, který uskutečnil první lety v Patagonii.¹⁹⁵ Před první světovou válkou se formovala střediska v provinciích Córdoba (např. Villa Carlos Paz) a Buenos Aires (např. Necochea, Pinamar), která byla důležitá pro rozvoj domácího cestovního ruchu. Bohaté vrstvy obyvatel, které běžně trávily léto v Evropě, musely kvůli válce hledat jiné alternativy, a začaly více cestovat ve své vlastní zemi.¹⁹⁶ Ve dvacátých letech se začalo pravidelně létat do Paraguaye a Brazílie a vznikaly také první cestovní kanceláře.¹⁹⁷

Třicátá a čtyřicátá léta jsou ve znamení konsolidace osobní letecké přepravy a začlenění problematiky cestovního ruchu do vládní politiky. Třicátá léta byla kritická kvůli světové ekonomické krizi a nestabilní politické situaci v Argentině. Na druhou stranu v této době byla například dokončena Ruta 40, která spojuje sever země s jihem, a v Andách vznikala první centra zimních sportů.¹⁹⁸

I když Buenos Aires bylo hlavním ekonomickým centrem země, díky cestovnímu ruchu se rozvíjely i další oblasti. Kromě Mar del Plata a několika destinací v provinciích Córdoba a Mendoza to byly národní parky, které se staly pólem rozvoje cestovního ruchu v Argentině.¹⁹⁹

V roce 1941 vytvořila vláda Národní komisi cestovního ruchu (*Comisión Nacional de Turismo*). O rok později byla tato instituce přejmenována na Státní správu cestovního ruchu (DNT, *Dirección Nacional de Turismo*), která spadala pod ministerstvo zemědělství. Byl do ní začleněn také Argentinský klub automobilistů.²⁰⁰ V soukromé sféře vznikla Federace podnikatelů v hotelnictví a gastronomii (*Federación Empresaria Hotelera Gastronómica de la República Argentina*).²⁰¹

Ve druhé polovině čtyřicátých a v padesátých letech dvacátého století se cestovní ruch stal i záležitostí střední třídy,²⁰² a to díky rostoucím příjmům obyvatel a uzákonění placené dovolené. Sociálně zaměřená politika prezidenta Peróna umožnila cestovat i ekonomicky znevýhodněným vrstvám obyvatel díky

¹⁹³ *Ibidem.* s. 45-46.

¹⁹⁴ *Ibidem.* s. 46.

¹⁹⁵ *Ibidem.* s. 48-49.

¹⁹⁶ *Ibidem.* s. 47.

¹⁹⁷ *Ibidem.* s. 49 a 81.

¹⁹⁸ *Ibidem.* s. 63.

¹⁹⁹ *Ibidem.* s. 60.

²⁰⁰ *Ibidem.* s. 64.

²⁰¹ *Ibidem.*

²⁰² *Ibidem.* s. 10.

tzv. sociálnímu cestovnímu ruchu. Pomocí různých programů a kampaní se vláda snažila propagovat cestovní ruch a prezentovat jej v tom smyslu, že na dovolenou a cestování mají právo všichni a není to jen výsadou bohatých Argentinců. Financování sociálního cestovního ruchu bylo zajištěno tím, že určité procento z platu, který převyšoval minimální mzdu, se odvedlo právě do fondu sociálního cestovního ruchu.²⁰³ Finance pak spravovala Nadace Evy Perónové. Důležitou roli v sociálním cestovním ruchu hrály také odbory, které skupovaly a stavěly nové objekty pro potřeby svých členů.²⁰⁴

Programy sociálního cestovního ruchu skončily se státním převratem v roce 1955, odbory nicméně v propagaci turismu pokračovaly.²⁰⁵ Období střídajících se vojenských a civilních vlád rozvoji cestovního ruchu příliš nepřálo, nicméně v padesátých a šedesátých letech se zlepšila organizace a řízení cestovního ruchu. V roce 1951 vznikla Argentinská asociace cestovních kanceláří a turismu (AAAVyT, *Asociación Argentina de Agencias de Viajes y Turismo*). Členem byly cestovní kanceláře, které se snažily o spolupráci s dalšími subjekty v cestovním ruchu, především v dopravě a hotelnictví.²⁰⁶ I vláda si uvědomovala význam cestovního ruchu a zákonem č. 14.574 z roku 1958 stanovila funkce Státní správy cestovního ruchu. Ta měla podle zákona za úkol navrhovat a realizovat politiku cestovního ruchu a propagovat cestovní ruch, přičemž soukromý sektor a provincie byli považováni za druhořadé aktéry.²⁰⁷ V roce 1966 vznikla Argentinská komora cestovního ruchu (CAT, *Cámara Argentina de Turismo*). Sdružuje společnosti podnikající v různých oblastech souvisejících s cestovním ruchem (letecké společnosti, cestovní kanceláře, hotely, půjčovny aut, a další).²⁰⁸

Od konce šedesátých do konce osmdesátých let se formovala centra zimních sportů v Andách a rozmach zažila letoviska s nabídkou vodních sportů v Patagonii.²⁰⁹ Ačkoliv do této etapy spadá i nejkrvavější diktatura v Argentinských dějinách, cestovní ruch se rozvíjel, a to zejména v nabídce a v propagaci. Cestovní ruch se profesionalizuje, využívají se marketingové nástroje pro propagaci a produkty jsou

²⁰³ *Ibidem.* s. 75.

²⁰⁴ *Ibidem.* s. 76.

²⁰⁵ *Ibidem.* s. 78.

²⁰⁶ *Ibidem.* s. 80.

²⁰⁷ SCHIAVI, Alejandro (koordinátor). Ley Nacional de Turismo. Análisis y perspectivas. *Observatorio de Políticas Públicas del Cuerpo de Administradores Gubernamentales* [online]. Listopad 2011 [cit. 2014-10-12]. Dostupné z: http://www.sgp.gov.ar/contenidos/ag/paginas/opp/docs/2011/21_OPP_2011_TURISMO.pdf

²⁰⁸ CAT. *Cámara Argentina de Turismo. Directorio de Socios* [online]. 2008 [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: http://www.camaradeturismo.org.ar/socios_1.php

²⁰⁹ LARA, Alejandro. *Op. cit.* [cit. 2014-10-16]. s. 86.

vytvářeny v rámci turistických regionů.²¹⁰ Oblíbenými destinacemi se staly El Bolsón, Puerto Madryn a Iguazú, rozvíjely se i provincie Mendoza a Córdoba.²¹¹ Časté politické změny nezabránilly rozvoji cestovního ruchu, na druhou stranu státní podpora pro tento sektor byla minimální.²¹²

Postavení cestovního ruchu se zlepšilo počátkem sedmdesátých let. Byl vytvořen první strategický plán rozvoje turismu v Argentině. Díky aktivnímu cestovnímu ruchu se rozvíjel region Patagonie a na počátku sedmdesátých let se Argentina stala členem Světové organizace cestovního ruchu.²¹³ Díky projektům Organizace Amerických států a financování Meziamerické rozvojové banky se začalo investovat do rozšíření infrastruktury v turismu. Od poloviny sedmdesátých let byla zavedena pravidelná setkání mezi provinciemi a institucemi v cestovním ruchu, a subjekty mezi sebou začaly více spolupracovat.²¹⁴ V roce 1977 vznikla Argentinská asociace hotelů a o čtyři roky později byl národní park Los Glaciares jako první v Argentině zařazen na seznam Světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.²¹⁵ Od poloviny osmdesátých let Argentina začala spolupracovat s Evropským hospodářským společenstvím a díky tomu se účastnila například veletrhů v Evropě. Obnovil se také sociální cestovní ruch.²¹⁶

V devadesátých letech bylo mnoho podniků privatizováno, mezi nimi také letecká společnost Aerolíneas Argentinas. Nabídka hotelů se rozšířila o hotelové řetězce, rozvíjel se kongresový cestovní ruch a pokračovalo se s propagací v Evropě.²¹⁷

Období po krizi z roku 2001 nebylo příliš nakloněno rozvoji cestovního ruchu, ale na druhou stranu představovalo určitý impuls pro změnu. V roce 2001 došlo k poklesu příjezdů do Argentiny i výjezdů Argentinců do zahraničí.²¹⁸ Atraktivita a infrastruktura cestovního ruchu stále existovaly, avšak Argentinci kvůli nedostatku finančních prostředků málo cestovali. Větší pozornost byla věnována příjezdovému cestovnímu ruchu, kde byla šance rychle navázat na rostoucí trend mezinárodních příjezdů v minulých letech. Nutností byla spolupráce veřejného a soukromého sektoru a proto se na začátku roku 2002 na veletrzích v Evropě prezentovaly společně Sekretariát cestovního ruchu (vládní orgán) a CAT, Argentinská komora cestovního

²¹⁰ *Ibidem.* s. 86 a 91.

²¹¹ *Ibidem.* s. 91-92.

²¹² *Ibidem.* s. 92.

²¹³ *Ibidem.* s. 93.

²¹⁴ *Ibidem.* s. 95.

²¹⁵ *Ibidem.* s. 96.

²¹⁶ *Ibidem.* s. 98.

²¹⁷ *Ibidem.* s. 106.

²¹⁸ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2013. *Anuario Estadístico de Turismo. República Argentina* [online]. [cit. 2014-10-24]. s. 43 a 52. Dostupné z: <http://desarrolloturistico.gob.ar/estadisticas/anuarios-estadisticos>

ruchu (reprezentující soukromý sektor). Prezident CAT se později stal vedoucím sekretariátu cestovního ruchu a došlo tak k přímému propojení veřejného a soukromého sektoru.²¹⁹

Vláda prezidentky Cristiny Kirchner věnuje cestovnímu ruchu větší pozornost. Jsou podporovány investice, tradiční svátky v provinciích jsou využívány k propagaci v rámci domácího cestovního ruchu a sociální cestovní ruch se rozvíjí díky programům pro děti a hendikepované. Od roku 2006 je v platnosti nový zákon o cestovním ruchu č. 25.997.²²⁰ Ve stejném roce byl také vypracován Federální strategický plán udržitelného cestovního ruchu (PFETS, *Plan Federal Estratégico de Turismo Sustentable*). Aktualizován byl v roce 2011 a tento plán určuje strategie do roku 2020.²²¹

V roce 2010 se ze Sekretariátu cestovního ruchu stalo Ministerstvo,²²² což svědčí o tom, že argentinská vláda přikládá turismu větší význam než v minulosti.

3.2 Turistické regiony a atraktivita

Území Argentiny je pro účely cestovního ruchu rozčleněno na turistické regiony. Existuje jich šest, nicméně oblast Buenos Aires se zpravidla dělí na dva regiony – hlavní město a provincii.

Samotná provincie Buenos Aires se pro účely statistického sledování dále rozděluje na část zvanou *Partidos del Gran Buenos Aires (GBA)* a část *Interior*. Gran Buenos Aires tvoří aglomeraci kolem hlavního města, Interior je zbytek provincie. (viz Obrázek 3 a Příloha 9).

V Tabulce 7 je uvedeno, z jakých provincií se regiony skládají a jaké jsou atraktivita každé oblasti.

²¹⁹ LARA, Alejandro. *Op. cit.* [cit. 2014-10-15]. s. 108.

²²⁰ SCHIAVI, Alejandro. *Op. cit.* [cit. 2014-10-14]. s. 5.

²²¹ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. *Plan Federal Estratégico de Turismo Sustentable. Actualización 2012-2020* [online]. 2011 [cit. 2014-10-13]. Dostupné z:

<http://siet.desarrolloturistico.gov.ar/recursos/documentos/SubDoc/fd217bc5b686d951cdc21ec84792279335f7f055.pdf>

²²² *Ibidem*. s. 32.

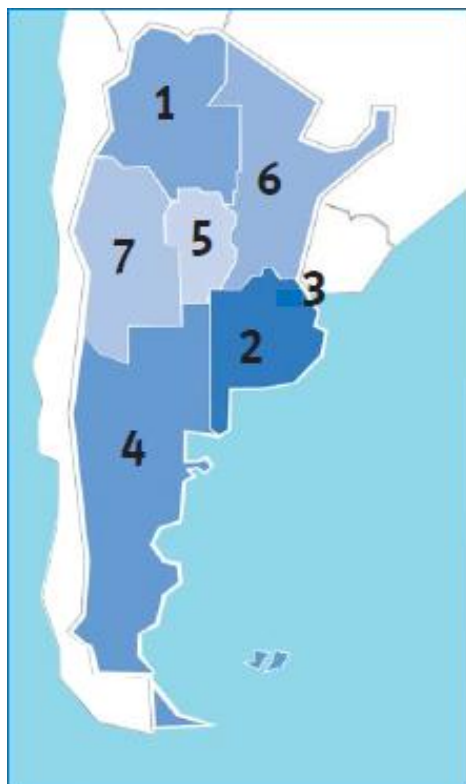
Tabulka 7: Turistické regiony a atraktivty Argentiny

Region	Poloha (v Obrázku 3)	Provincie	Atraktivty
Norte	Severozápad (1)	Jujuy Salta Tucumán Santiago del Estero Catamarca	<i>Humahuaca, Cafayate, Salinas grandes, Salta, Termas de Río Hondo, San Fernando del Valle de Catamarca</i>
Litoral	Severovýchod (6)	Formosa Chaco Misiones Corrientes Santa Fe Entre Ríos	<i>Vodopády Iguazú, jezuitské památky, termální lázně, města Rosario, Santa Fe, Formosa</i>
Cuyo	Středo západ (7)	San Juan La Rioja Mendoza San Luis	<i>Mendoza, Aconcagua, Maipú, Talampaya, Ischigualasto</i>
Córdoba	Střed (5)	Córdoba	<i>Jezuitské památky, Quebrada del Condorito, Villa Carlos Paz, Alta Gracia</i>
Ciudad de Buenos Aires	Středovýchod (3)	Ciudad Autónoma de Buenos Aires	<i>Plaza de Mayo, Obelisk, Caminito, Recoleta, Mataderos, San Telmo, Tigre</i>
Provincia de Buenos Aires	Středovýchod (2)	Buenos Aires	<i>La plata, Pinamar, Mar del Plata, Tandil, Bahía Blanca</i>
Patagonia	Jih (4)	La Pampa Neuquén Río Negro Chubut Santa Cruz Tierra del Fuego	<i>Perito Moreno, San Carlos de Bariloche, El Calafate, El Bolsón, Puerto Madryn, Ushuaia</i>

Vlastní zpracování s využitím <http://www.turismo.gov.ar/indexfs.html> [cit. 2014-10-25].

Rozložení turistických regionů je ilustrováno v Obrázku 3.

Obrázek 3: Turistické regiony Argentiny

Legenda

- 1 – Norte
- 2 – Provincia de Buenos Aires
- 3 – Ciudad de Buenos Aires
- 4 – Patagonia
- 5 – Centro
- 6 – Litoral
- 7 – Cuyo

Zdroj: INDEC²²³

3.3 Příjezdový cestovní ruch

Do Argentiny mířilo v posledních čtyřech letech více než 5 milionů zahraničních turistů ročně a počet exkurzionistů v roce 2013 přesáhl jeden milion. V této kapitole je analyzován vývoj mezinárodních příjezdů do země a vývoj příjmů z příjezdového cestovního ruchu od roku 2004 do roku 2013. Dále jsou zde popsány charakteristiky turistů, jako např. země původu a nejčastěji používané dopravní prostředky.

V Tabulce 8 jsou uvedeny počty zahraničních návštěvníků, turistů a exkurzionistů v letech 2004 až 2013, včetně meziroční procentní změny pro každý rok.

²²³ INDEC. *¿Qué es el turismo?* [online]. [cit. 2014-09-25]. s. 11. Převzato z: <http://www.indec.mecon.ar/ftp/cuadros/economia/turismo.pdf>

Tabulka 8: Příjezdový turismus Argentiny, 2004–2013

Rok	Návštěvníci	% změna	Turisté	% změna	Exkurzionisté	% změna
2004	3 888 008	///	3 456 527	///	431 480	///
2005	4 326 458	11,3	3 822 666	10,6	503 792	16,8
2006	4 722 309	9,1	4 172 534	9,2	549 775	9,1
2007	5 149 200	9,0	4 561 742	9,3	587 457	6,9
2008	5 348 339	3,9	4 700 494	3,0	647 845	10,3
2009	4 944 457	-7,6	4 307 666	-8,4	636 790	-1,7
2010	6 103 639	23,4	5 325 129	23,6	778 510	22,3
2011	6 635 575	8,7	5 704 648	7,1	930 927	19,6
2012	6 532 113	-1,6	5 586 903	-2,1	945 210	1,5
2013	6 588 514	0,9	5 570 969	-0,3	1 017 545	7,7

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR²²⁴

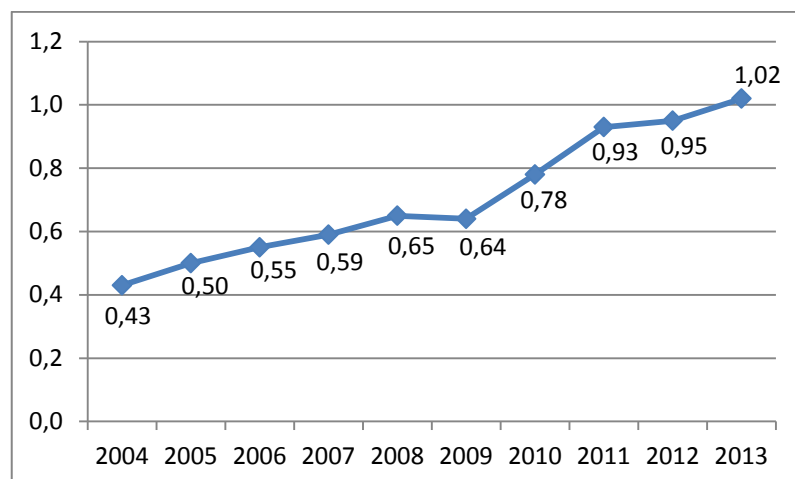
V Tabulce 8 si lze všimnout, že od roku 2004 do roku 2008 počet návštěvníků rostl (týkalo se to jak turistů, tak exkurzionistů). Rok 2009 nebyl pro příjezdový cestovní ruch Argentiny příznivý, jelikož došlo k poklesu počtu turistů i jednodenních návštěvníků. U turistů byl pokles o poznání větší než u exkurzionistů. V roce 2010 byl naopak zaznamenán velký nárůst u všech příjezdů. Obě kategorie návštěvníků rostly o více než 22 %. V letech 2012 a 2013 došlo sice k poklesu počtu turistů, avšak počet exkurzionistů rostl. V roce 2013 byl díky většímu nárůstu počtu jednodenních návštěvníků celkový počet návštěvníků ze zahraničí vyšší než v roce 2012.

Následuje podrobnější analýza příjezdů zahraničních exkurzionistů a především turistů, kteří navštívili Argentinu v letech 2004–2013.

V Grafu 11 je zaznamenán počet jednodenních zahraničních návštěvníků (exkurzionistů) v posledních deseti letech.

²²⁴ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2013. *Op. cit.* [cit. 2014-10-13], s. 43.

Graf 11: Počet zahraničních exkurzionistů, 2004–2013, mil.

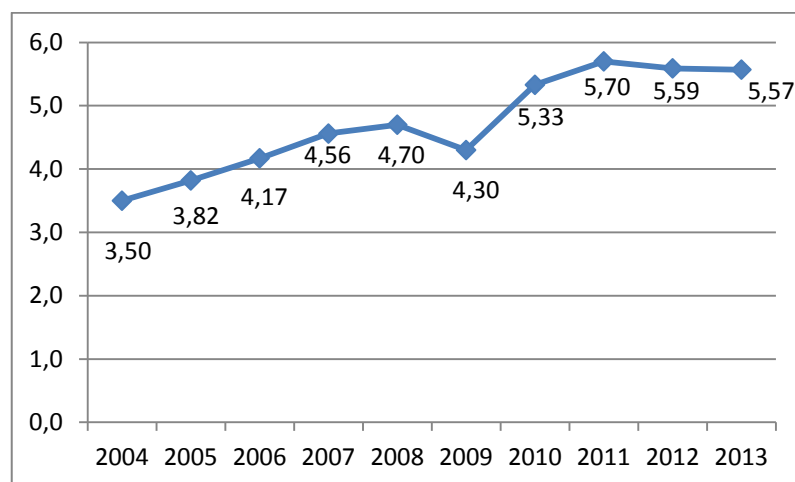

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR²²⁵

K poklesu počtu jednodenních zahraničních návštěvníků došlo pouze jedenkrát, a to v roce 2009. Pokles byl relativně malý, o 1,7 %. V roce 2013 byl u exkurzionistů na rozdíl od turistů zaznamenán značný nárůst počtu, a to o 7,7 % (viz Tabulka 8).

V následujícím grafu je znázorněn vývoj mezinárodních příjezdů turistů do Argentiny od roku 2004 do roku 2013.

Graf 12: Počet zahraničních turistů, 2004–2013, mil.

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR²²⁶

V Grafu 12 je vidět, že od roku 2004 mezinárodní příjezdy turistů rostly, a to do roku 2008. V roce 2009 nastal relativně prudký pokles v příjezdech, což byl důsledek světové hospodářské krize. Cestovní ruch se vzpamatoval hned následující rok, kdy došlo k růstu příjezdů o téměř 23,6 % (viz Tabulka 8). Počet příjezdů v roce

²²⁵ *Ibidem.*

²²⁶ *Ibidem.*

2011 dosáhl historického maxima. V letech 2012 došlo k mírnému poklesu příjezdů, který se prohloubil v roce 2013. Příčinou poklesu je nízký ekonomický růst, případně recese na hlavních zdrojových trzích. Ekonomický růst Brazílie se zpomalil, a jelikož se jedná o jeden z hlavních zdrojových trhů pro Argentinu, ovlivnil značně příjezdy a příjmy v cestovním ruchu. Lidé ze Spojených států amerických a Evropy také cestují méně a méně utrácejí. Negativní vliv na příjezdy do Argentiny má především nejistá ekonomická situace a vysoká nezaměstnanost ve Španělsku a Itálii.²²⁷ Podle údajů Ministerstva cestovního ruchu byl v období 2004–2008 průměrný nárůst počtu zahraničních turistů 8 % ročně, zatímco v letech 2009–2012 bylo tempo růstu pouze 2,4 % ročně. Pokles tempa růstu se přisuzuje změně chování turistů z hlavních zdrojových trhů v důsledku ekonomické krize z let 2008–2009.²²⁸

V roce 2013 byla průměrná doba pobytu zahraničních turistů 11,3 noci (o 4,3 % méně než v roce 2012).²²⁹ Vývoj doby pobytu od roku 2004 je zaznamenán v Tabulce 9. Vidíme, že nejdelší doba pobytu příjezdějících turistů v posledních deseti letech byla v roce 2009.

Tabulka 9: Průměrná doba pobytu zahraničních turistů v Argentině, 2004–2013

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet nocí	10,6	10,5	11,1	11,8	11,9	12,3	10,7	11,6	11,8	11,3

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR²³⁰

Důležitým ukazatelem příjezdového cestovního ruchu jsou také příjmy z mezinárodního turismu. Tabulka 10 zachycuje příjmy z mezinárodního cestovního ruchu Argentiny v letech 2004–2013 u návštěvníků, turistů a exkurzionistů, včetně meziročních změn.

²²⁷ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. *AET 2012. Anuario Estadístico de Turismo. República Argentina* [online]. [cit. 2014-10-13]. s. 37. Dostupné z: <http://desarrolloturistico.gob.ar/estadisticas/anuarios-estadisticos>

²²⁸ *Ibidem*. s. 36.

²²⁹ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. *AET 2013. Op. cit.* [cit. 2014-10-13]. s. 47.

²³⁰ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. *AET. Anuario Estadístico de Turismo. Ročenky cestovního ruchu z let 2006–2013.* [online]. [cit. 2014-10-13]. Vše dostupné z: <http://desarrolloturistico.gob.ar/estadisticas/anuarios-estadisticos>

Tabulka 10: Příjmy z příjezdového turismu Argentiny 2004–2013, mil. USD a %

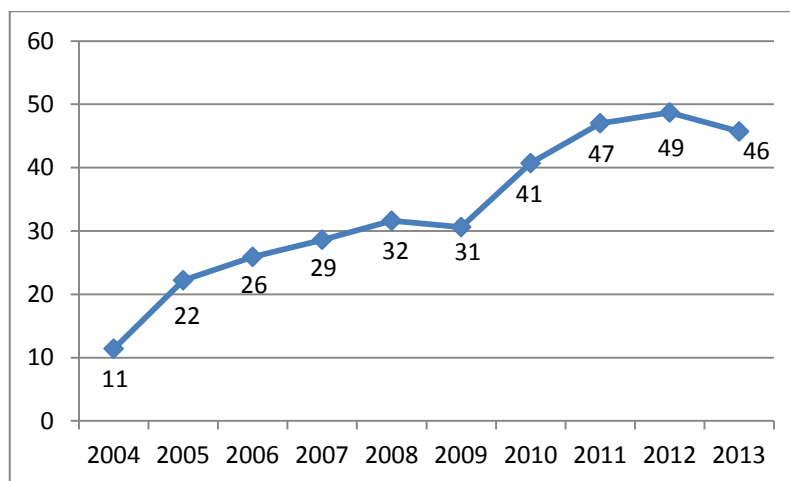
Rok	Příjmy - návštěvníci	% změna	Příjmy - turisté	% změna	Příjmy - exkurzionisté	% změna
2004	2 174,1	///	2 162,7	///	11,4	///
2005	2 663,1	22,5	2 640,9	22,1	22,2	94,1
2006	3 275,4	23,0	3 249,5	23,0	25,9	16,6
2007	4 246,7	29,7	4 218,1	29,8	28,6	10,6
2008	4 561,6	7,4	4 530,1	7,4	31,6	10,4
2009	3 868,1	-15,2	3 837,5	-15,3	30,6	-3,1
2010	4 857,1	25,6	4 816,4	25,5	40,7	32,8
2011	5 258,8	8,3	5 211,8	8,2	47,0	15,6
2012	4 785,6	-9,0	4 737,0	-9,1	48,7	3,6
2013	4 315,4	-9,8	4 269,7	-9,9	45,7	-6,2

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR²³¹

Podobně jako u počtu příjezdů, i z hlediska příjmů nastal v roce 2009 razantní pokles a v roce 2010 naopak velké oživení. Ke snížení celkových příjmů z příjezdového cestovního ruchu došlo také v letech 2012 a 2013. Ani vyšší příjmy od exkurzionistů v roce 2012 nevyvážily pokles příjmů od turistů. V roce 2013 klesly příjmy od obou skupin návštěvníků.

V následujících grafech (Graf 13 a Graf 14) je zvlášť znázorněn vývoj příjmů jednodenních návštěvníků a turistů v letech 2004 až 2013.

Graf 13: Příjmy od exkurzionistů, 2004–2013, mil. USD

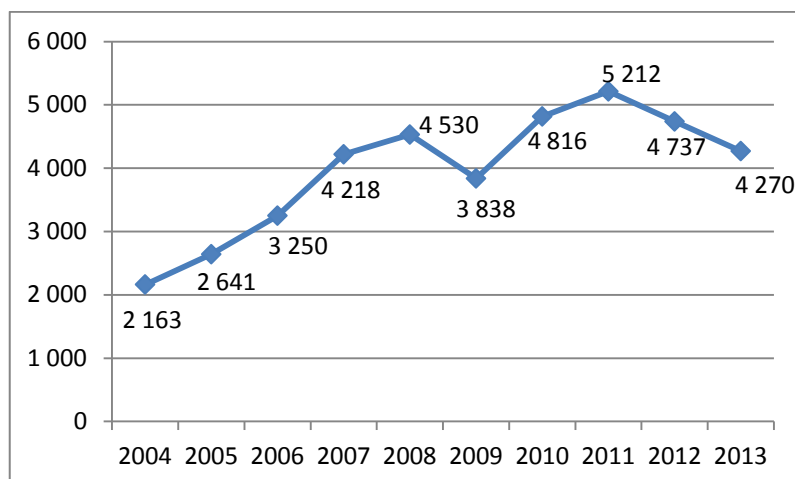

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR²³²

²³¹ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2013. Op. cit. [cit. 2014-10-14]. s. 48.

²³² Ibidem.

Graf 14: Příjmy od turistů, 2004–2013, mil. USD

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR²³³

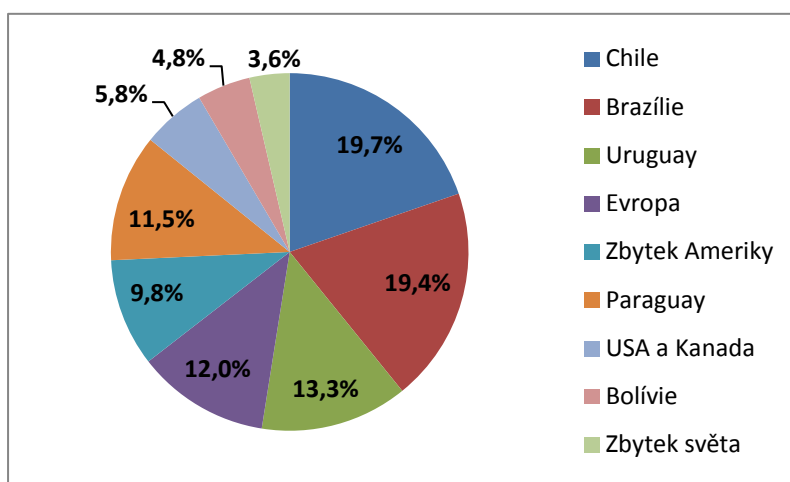
Vývoj příjmů u turistů a exkurzionistů se tolik neliší. U obou skupin je vidět, že v letech 2004–2008 příjmy rostly. Pokles nastal v roce 2009, a u turistů byl výrazný (–15,3 %), zatímco u exkurzionistů o poznání mírnější (–3,1 %), viz Tabulka 10. V letech 2010 a 2011 rostly příjmy u obou skupin. V roce 2012 příjmy u turistů klesly, u exkurzionistů mírně rostly. V roce 2013 již klesly příjmy jak u turistů, tak u exkurzionistů.

Charakteristiky příjezdějících turistů - rok 2013

Podle dat Ministerstva cestovního ruchu přijelo v roce 2013 do Argentiny 5,57 milionu zahraničních turistů. Nejvíce jich přijelo z Chile, pak z Brazílie, Uruguaye a z Evropy (viz Graf 15 a Příloha 5).

²³³ *Ibidem.*

Graf 15: Příjezdy turistů do Argentiny dle země původu, 2013, %

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR²³⁴

Chile a Brazílie jsou tradičně nejvýznamnější zdrojové trhy pro Argentinu. Chile bylo dlouhou dobu největší zdrojový trh (od 1998 do 2009), v letech 2010–2012 však bylo více brazilských turistů.²³⁵ V roce 2013 se na první místo v příjezdech dostalo opět Chile.

Argentina je závislá na příjezdech ze sousedních zemí. Podíl turistů přijíždějících z Bolívie, Brazílie, Chile, Paraguaye a Uruguaye se zvyšuje. Před světovou ekonomickou krizí byl tento podíl méně než šedesát procent,²³⁶ v roce 2013 to bylo 68,9 % (viz Příloha 5). Nicméně vzhledem k tomu, že země regionu Asie a Pacifik mají v posledních letech dynamický růst, jsou vnímány jako perspektivní trhy.²³⁷

V následujícím grafu jsou znázorněny podíly na příjmech, které má Argentina z příjezdového cestovního ruchu, podle zdrojových trhů v roce 2013.

²³⁴ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2013. *Op. cit.* [cit. 2014-10-20]. s. 45.

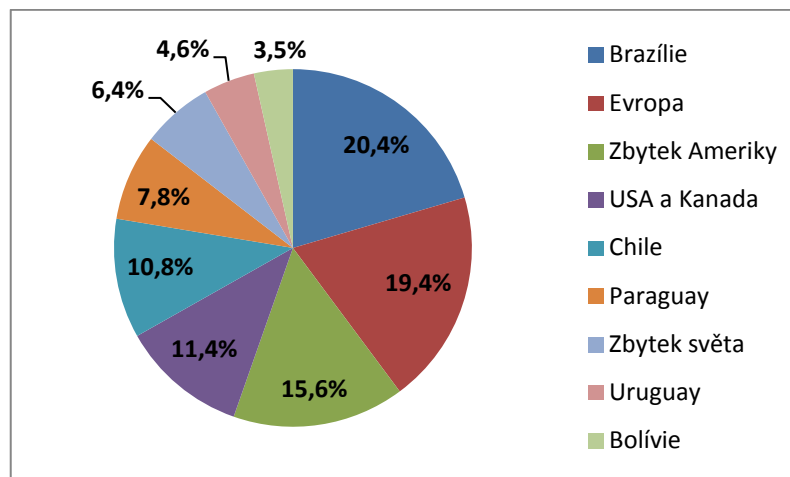
²³⁵ INDEC. *Turismo receptivo. Turistas no residentes por país o región de residencia habitual. Total de pasos. Años 2013-2014* [online]. [cit. 2014-10-20]. Dostupné z:

http://www.indec.mecon.ar/nivel4_default.asp?id_tema_1=3&id_tema_2=13&id_tema_3=55

²³⁶ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2012. *Op. cit.* [cit. 2014-10-20]. s. 38.

²³⁷ *Ibidem.* s. 37.

Graf 16: Příjmy od turistů dle země původu, 2013, v %

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR²³⁸

Nejdůležitější zdrojová země z hlediska příjmů je podle údajů za poslední rok Brazílie s podílem 20,4 %. Evropa je na druhém místě, má jen o jedno procento menší podíl. Významné jsou také příjmy od turistů z jiných států amerického kontinentu (nejsou zvlášť sledovány, jsou to státy Latinské Ameriky, které nesousedí s Argentinou), USA a Kanady a z Chile (viz Graf 16). Příjmy od turistů ze sousedních zemí tvoří 47,2 % celkových příjmů. Na rozdíl od příjezdů je nadpoloviční část příjmů ze vzdálenějších zemí (viz Příloha 6).

Nejčastěji používaným dopravním prostředkem pro příjezdy turistů do Argentiny je pozemní doprava s podílem 44,8 % a letecká doprava se 44,6 %. Doprava lodí, ať již po řece nebo po moři, byla využita u 10,6 % příjezdů.²³⁹

²³⁸ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2013. Op. cit. [cit. 2014-10-20]. s. 50.

²³⁹ Vlastní propočty na základě dat MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2013. Op. cit. [cit. 2014-10-20]. s. 46.

3.4 Výjezdový cestovní ruch

Množství turistů vyjíždějících za hranice Argentiny se v posledních deseti letech zvýšil z téměř čtyř milionů osob na sedm a půl a množství vyjíždějících exkurzionistů se zdvojnásobilo.

Počty turistů, exkurzionistů a návštěvníků vyjíždějících z Argentiny v letech 2004 až 2013, včetně meziročních změn, jsou zaznamenány v následující tabulce.

Tabulka 11: Výjezdový turismus Argentiny, 2004–2013

Rok	Návštěvníci	% změna	Turisté	% změna	Exkurzionisté	% změna
2004	4 435 333	///	3 903 515	///	531 818	///
2005	4 481 052	1,0	3 894 096	-0,2	586 956	10,4
2006	4 532 396	1,1	3 891 765	-0,1	640 631	9,1
2007	4 927 932	8,7	4 166 690	7,1	761 242	18,8
2008	5 424 209	10,1	4 613 607	10,7	810 602	6,5
2009	5 793 737	6,8	4 981 343	8,0	812 394	0,2
2010	6 082 856	5,0	5 306 966	6,5	775 890	-4,5
2011	7 676 628	26,2	6 686 193	26,0	990 435	27,7
2012	8 295 078	8,1	7 265 798	8,7	1 029 280	3,9
2013	8 563 583	3,2	7 543 975	3,8	1 019 609	-0,9

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR²⁴⁰

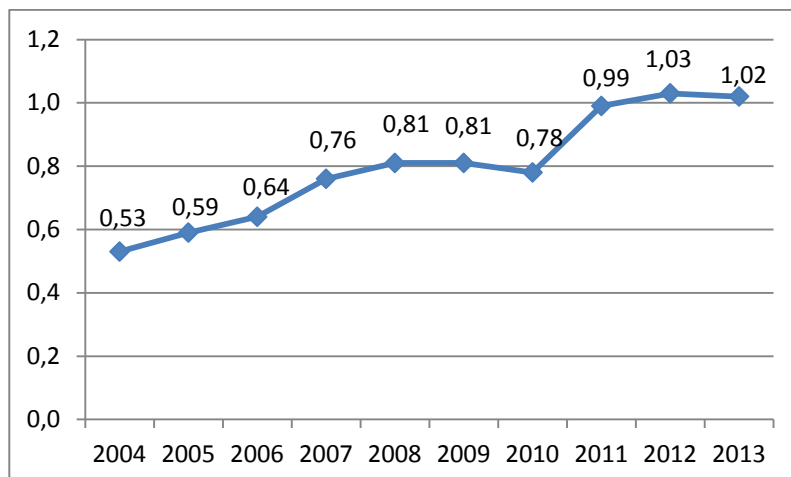
Celkový počet vyjíždějících návštěvníků každý rok rostl. Podle argentinského Ministerstva cestovního ruchu byl vývoj pozitivní díky dynamickému vývoji argentinské ekonomiky.²⁴¹ Pokles počtu turistů byl vždy vyvážen nárůstem počtu exkurzionistů a naopak. Ačkoliv v příjezdovém cestovním ruchu byl rok 2009 krizový, ve výjezdovém cestovním ruchu Argentiny se krize neprojevila poklesem počtu výjezdů Argentinců za hranice, ale pouze zpomalením jejich tempa růstu.

Vývoj počtu vyjíždějících exkurzionistů v letech 2004–2013 je vyznačen v Grafu 17.

²⁴⁰ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2013. Op. cit. [cit. 2014-10-22]. s. 51.

²⁴¹ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2012. Op. cit. [cit. 2014-10-22]. s. 44.

Graf 17: Vyjíždějící exkurzionisté z Argentiny, 2004–2013, mil.

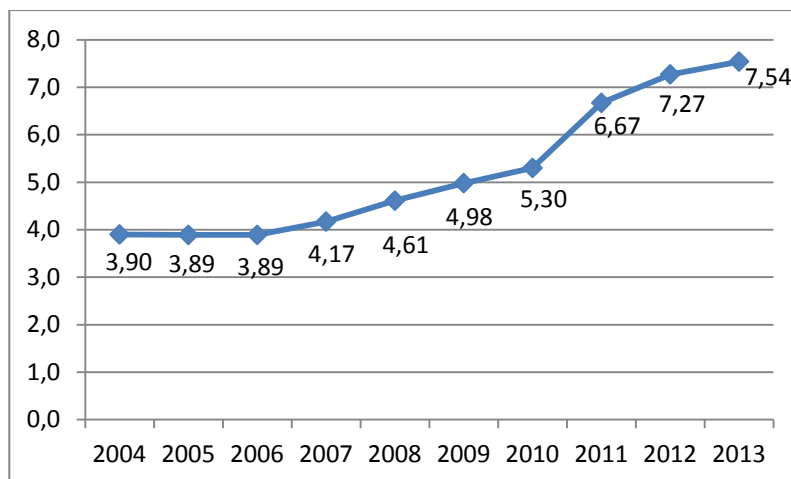

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR²⁴²

Podle Grafu 17 se počet vyjíždějících jednodenních návštěvníků mezi roky 2004 a 2013 zdvojnásobil. Jejich počet rostl do roku 2009, v roce 2010 nastal mírný pokles, který byl však vystřídán vysokým relativním růstem v následujícím roce. V roce 2012 počet vyjíždějících exkurzionistů mírně rostl, avšak v roce 2013 nastal opět mírný pokles.

V Grafu 18 je znázorněn vývoj počtu vyjíždějících turistů od roku 2004 do roku 2013.

Graf 18: Vyjíždějící turisté z Argentiny, 2004–2013, mil.

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR²⁴³

²⁴² MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2013. *Op. cit.* [cit. 2014-10-22]. s. 51.

²⁴³ *Ibidem.*

Jak je patrné z Grafu 18, počet vyjíždějících turistů se v letech 2004–2006 téměř neměnil, a do roku 2010 výjezdy Argentinských turistů rostly konstantním tempem. V roce 2011 bylo zaznamenáno vysoké tempo růstu (26 %, viz Tabulka 11). O rok později tempo růstu zpomalilo, výjezdy turistů rostly o necelých devět procent. Kromě velmi mírného poklesu v letech 2004 a 2005 docházelo vždy k meziročnímu růstu počtu vyjíždějících turistů, přičemž nejvyšší tempa růstu byla zaznamenána v letech 2011 a 2008.

Průměrná doba pobytu Argentinců v zahraničí přesahuje deset dnů. Nejdelší v posledních deseti letech byla v roce 2006 (viz Tabulka 12). V roce 2013 byla průměrná doba pobytu 10 nocí, což znamenalo pokles o tři procenta proti roku 2012, navíc je to nejnižší hodnota za posledních deset let.

Tabulka 12: Průměrná doba pobytu Argentinských turistů v zahraničí, 2004–2013

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet nocí	11,7	11,4	11,1	11,8	11,6	11,2	10,8	10,4	10,3	10,0

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR²⁴⁴

V Tabulce 13 jsou zaznamenány výdaje Argentinců vyjíždějících do zahraničí v letech 2004 až 2013, zvlášť pro turisty a exkurzionisty a souhrnně za návštěvníky. V tabulce jsou opět uvedeny i meziroční změny ve výdajích.

Tabulka 13: Výdaje vyjíždějících návštěvníků, 2004–2013, mil. USD a %

Rok	Výdaje – návštěvníci	% změna	Výdaje - turisté	% změna	Výdaje - exkurzionisté	% změna
2004	2 543,6	///	2 527,2	3,8	16,4	///
2005	2 727,2	7,2	2 706,4	7,1	20,8	27,0
2006	3 034,1	11,3	3 004,5	11,0	29,6	42,3
2007	3 863,5	27,3	3 826,1	27,3	37,4	26,3
2008	4 503,0	16,6	4 457,0	16,5	46,0	23,0
2009	4 391,0	-2,5	4 344,3	-2,5	46,7	1,5
2010	4 759,9	8,4	4 703,5	8,3	56,4	21,0
2011	5 437,4	14,2	5 352,3	13,8	85,1	50,7
2012	5 803,3	6,7	5 722,0	6,9	81,3	-4,4
2013	5 662,4	-2,4	5 582,8	-2,4	79,6	-2,1

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR²⁴⁵

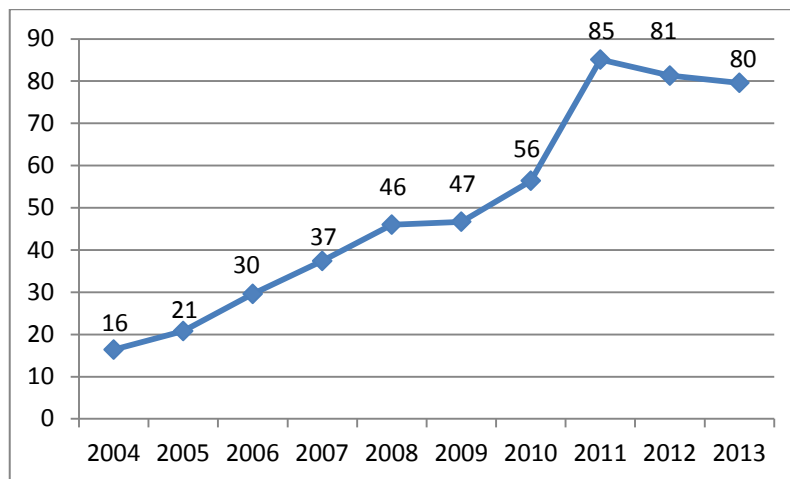
²⁴⁴ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET. *Anuario Estadístico de Turismo*. Ročenky cestovního ruchu z let 2006–2013. [online]. [cit. 2014-11-13]. Vše dostupné z: <http://desarrolloturistico.gob.ar/estadisticas/anuarios-estadisticos>

²⁴⁵ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2013. *Op. cit.* [cit. 2014-10-22]. s. 56.

Výdaje vyjíždějících návštěvníků od roku 2004 do roku 2008 rostly jak u turistů, tak u jednodenních návštěvníků. V roce 2009 došlo k poklesu výdajů návštěvníků, a to především kvůli poklesu výdajů turistů. Výdaje exkurzionistů sice rostly, ale jelikož jednodenní návštěvníci mají malý podíl na výdajích v porovnání s turisty, nemohli vyrovnat pokles výdajů. V letech 2010 a 2011 rostly výdaje vyjíždějících turistů i jednodenních návštěvníků, u druhé skupiny byl relativní nárůst o poznání vyšší. V roce 2012 výdaje exkurzionistů mírně klesly, u turistů se proti předchozímu roku navýšily. U všech skupin však došlo k poklesu výdajů na cestovní ruch v roce 2013.

V následujících grafech (Grafy 19 a 20) je zobrazen vývoj výdajů vyjíždějících exkurzionistů a turistů v letech 2004 až 2013.

Graf 19: Výdaje exkurzionistů, 2004–2013, mil. USD

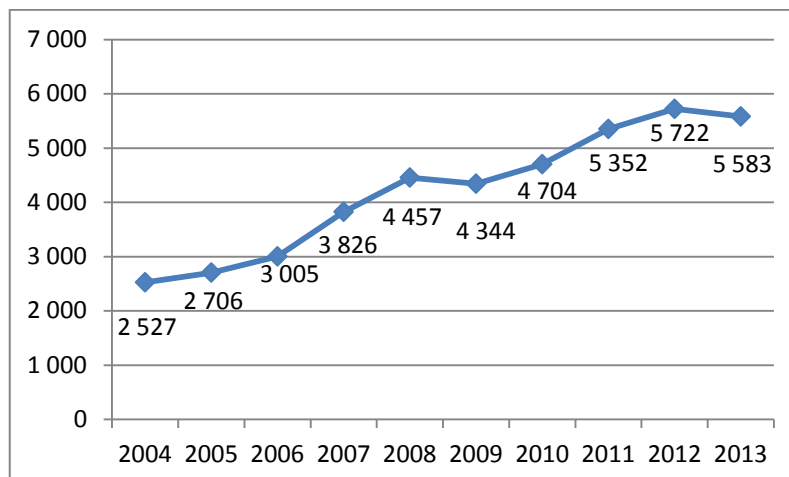

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR²⁴⁶

Do roku 2011 výdaje jednodenních návštěvníků rostly. Tempo růstu bylo relativně vysoké, mezi dvaceti a padesáti procenty (s výjimkou roku 2009). V letech 2012 a 2013 došlo k poklesu výdajů exkurzionistů.

²⁴⁶ *Ibidem.*

Graf 20: Výdaje turistů, 2004–2013, mil. USD

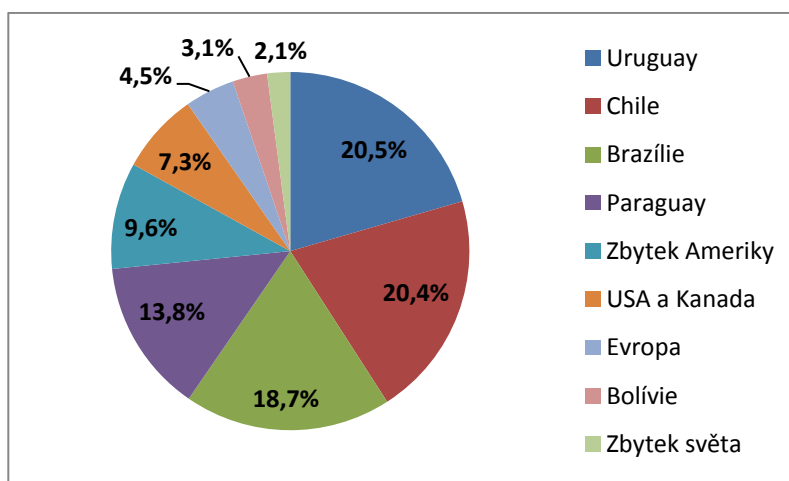
Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR²⁴⁷

U výdajů turistů je v grafu vidět rostoucí trend, mírný pokles nastal pouze v letech 2009 a 2013.

Charakteristiky vyjíždějících turistů - rok 2013

V roce 2013 vyjelo z Argentiny 7,54 milionu argentinských turistů. Nejvíce jich mířilo do sousedních zemí a to především do Uruguaye, Brazílie a Chile. Výjezdy podle destinace jsou znázorněny v Grafu 21.

Graf 21: Výjezdy turistů z Argentiny dle destinace, 2013, %

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR²⁴⁸

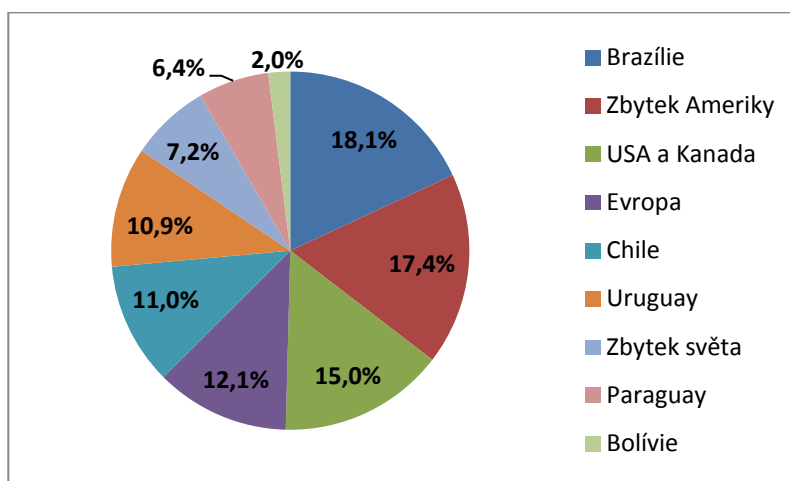
²⁴⁷ Ibidem.

²⁴⁸ Ibidem. s. 53.

Pro Argentine je tradičně hlavní destinací Uruguay. V posledních deseti letech mířilo nejvíce Argentinců právě sem, s výjimkou let 2007–2009, kdy více turistů vyjelo do Chile či Brazílie²⁴⁹ Na čtvrtém místě je pravidelně Paraguay. Celkem do sousedních zemí zamířilo 76,5 % argentinských turistů (viz Příloha 7).

Výdaje argentinských turistů v zahraničí v roce 2013 byly 5,6 miliardy USD. V následujícím grafu je znázorněno, ve kterých zemích v roce 2013 utráceli nejvíce.

Graf 22: Výdaje argentinských turistů dle destinace, 2013, %

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR²⁵⁰

I když nejvíce turistů z Argentiny míří do Uruguaye, z hlediska výdajů na cestovní ruch je tato země až na šestém místě s přibližně 11 % výdajů vyjíždějících turistů (viz Graf 22). Nejvíce výdajů na cestovní ruch míří do Brazílie, a to 18,1 %. Na druhém místě jsou jiné země Latinské Ameriky (ty, které nesousedí s Argentinou), na třetím místě Spojené státy s Kanadou, dále Evropa a Chile. Podíl výdajů na cestovní ruch v sousedních zemích v roce 2013 byl 48,3 % (viz Příloha 8), což je opět velmi odlišné od podílu cest do sousedních zemí, který byl 74 %.

Nejčastěji využitým dopravním prostředkem u vyjíždějících argentinských turistů byla v roce 2013 pozemní doprava s podílem 49,5 %, letecká doprava se podílela 39,2 %. Doprava lodí měla podíl 11,3 %.²⁵¹

²⁴⁹ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2008. *Anuario Estadístico de Turismo. República Argentina* [online]. [cit. 2014-11-27]. s. 31. a AET 2009. *Anuario Estadístico de Turismo. República Argentina* [online]. [cit. 2014-10-24]. s. 31. Obojí dostupné z: <http://desarrolloturistico.gob.ar/estadistica/anuarios-estadisticos>

²⁵⁰ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2013. *Op. cit.* [cit. 2014-10-22]. s. 58.

²⁵¹ Vlastní propočty na základě dat MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2013. *Op. cit.* [cit. 2014-10-22]. s. 55.

3.5 Domáci cestovní ruch

Domáci cestovní ruch je v Argentině sledován prostřednictvím šetření v domácnostech, které se poprvé uskutečnilo v roce 2006, není však prováděno každoročně. Není tedy možné sledovat vývoj v jednotlivých letech od roku 2004, jako u zahraničního cestovního ruchu. Zde je nastíněn vývoj domácího cestovního ruchu v posledních dvou letech a porovnání s rokem 2006.

Vývoj domácího cestovního ruchu podle dostupných dat je v Tabulce 14.

Tabulka 14: Domáci cestovní ruch Argentiny, 2006, 2012 a 2013

	2006	2012	2013	změna 13/12
Návštěvníci v mil.	37,8	61,8	63,2	2,2 %
Turisté v mil.	20,4	29,3	30,2	3,1 %
Exkurzionisté v mil.	17, 4	32,5	33,0	1,5 %
Prům. doba pobytu (noci)	5,6	5,6	5,7	0,9 %
Počet přenocování v mil.	113,6	163,1	170,9	4,8 %
Výdaje návštěvníků v mil. ARS	7 432,4	31 032,6	38 585,9	24,3 %
Prům. výdaj turisty v ARS	333,4	917,7	1 115,6	21,6 %
Prům. výdaj exkurzionisty v ARS	35,8	126,4	146,8	16,1 %

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR²⁵²

V Tabulce 14 je vidět, že všechny ukazatele od roku 2006 vzrostly. Počty návštěvníků (celkový počet i počet turistů a exkurzionistů) vzrostly od roku 2006 více než 1,5x. Počet přenocování se také zvýšil, avšak ne v tak velké míře. Průměrná

²⁵² MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2013. *Op. cit.* s. 134. Data za rok 2006: MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2012. *Op. cit.* s. 116. [cit. 2014-10-24].

doba pobytu se téměř nezměnila. Průměrné výdaje turistů vzrostly více než 3x od roku 2006, u exkurzionistů byl nárůst ještě vyšší, přibližně 4x.

Celkový počet návštěvníků v roce 2013 dosáhl 63,2 milionu. Z toho 30,2 milionu byli turisté a 33 milionů jednodenní návštěvníci. Průměrná doba pobytu v domácím cestovním ruchu byla 5,7 nocí. Celkové výdaje návštěvníků byly 38,5 miliard pesos, přičemž průměrný výdaj turisty byl 1 116 pesos a výdaj exkurzionisty byl 147 pesos.

Z domácích turistů nejvíce cestovali obyvatelé hlavního města a přilehlé aglomerace. Ti v roce 2013 tvořili 46,4 % z celkového počtu turistů (viz Příloha 9) a více než polovinu počtu přenocování a celkových výdajů turistů v domácím cestovním ruchu. Společně s turisty z Patagonie měli také vyšší výdaje a delší průměrnou dobu pobytu.²⁵³

Turisté cestují nejčastěji v rámci vlastního regionu. Např. v regionech Norte a Córdoba byl jejich podíl více než dvě třetiny. Neplatí to však pro turisty z hlavního města, ti naopak míří v naprosté většině případů do jiného regionu, nejčastěji do přilehlé provincie Buenos Aires a do regionu Litoral.²⁵⁴

Třetina turistů mířila do regionu Interior (část Provincie Buenos Aires, viz kap. 3.2), více navštěvované byly i regiony Litoral, Córdoba a Norte (viz Příloha 9). Nejdelší průměrná doba pobytu byla v regionech Patagonie (6,5 nocí) a v hlavním městě (5,3 nocí), kde byly také nejvyšší průměrné výdaje.²⁵⁵

Nejvíce turistů cestuje v prvním čtvrtletí roku. V tomto letním období cestuje 37,5 % Argentinců. Vrchol letní sezony je leden, kdy je nejtepleji, a ve školách jsou prázdniny. Během čtvrtého a třetího čtvrtletí cestuje vždy více než dvacet procent domácích turistů. Nejméně se cestuje během druhého čtvrtletí roku.

Sezonnost je možné částečně ovlivnit pomocí státních svátků a dnů pracovního klidu. Argentina jich má poměrně velké množství. V roce 2013 to bylo celkem 22 dnů.²⁵⁶ Kromě státních svátků, které se slaví každoročně, sem patří i tzv. *puentes turísticos*. To jsou dny (vždy pátek nebo pondělí) prohlášené za svátek, aby se vytvořil prodloužený víkend. V roce 2013 jich bylo pět. Dále existují také dny pracovního klidu, které se týkají osob vyznávajících židovské nebo islámské náboženství. V roce 2014 je státních svátků 17, *puentes* jsou tento rok totiž jen dva. Navíc v roce 2013

²⁵³ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2013. Op. cit. [cit. 2014-10-24]. s. 134.

²⁵⁴ Ibidem. s. 137-138.

²⁵⁵ Ibidem. s. 135.

²⁵⁶ MINISTERIO DEL INTERIOR Y DEL TRANSPORTE. Feriados [online]. [cit. 2014-09-25]. Dostupné z: <http://www.mininterior.gov.ar/tramitesyservicios/feriados.php>

byly uzákoněny mimořádné svátky u příležitosti významných výročí spojených s nezávislostí Argentiny.

Státní svátky jsou z makroekonomického hlediska přítěží, jelikož v těchto dnech je omezena produkce.²⁵⁷ Na druhou stranu, svátky jsou důležité pro odpočinek obyvatel a z hlediska cestovního ruchu jsou přínosem, neboť právě v těchto dnech lidé více cestují. V roce 2013 cestovalo během prodloužených víkendů 7,9 milionu turistů a 4,3 milionu jednodenních návštěvníků v rámci domácího cestovního ruchu.²⁵⁸ Během prodloužených víkendů v Argentině cestovalo 19,3 % z celkového počtu domácích návštěvníků roku 2013. Podíl turistů byl 26,3 % a exkurzionistů 12,9 %. Podíl počtu přenocování byl 17,9 % a podíl výdajů byl 18,7 %.²⁵⁹

3.6 Postavení cestovního ruchu v národním hospodářství

Kromě analýzy vývoje počtu návštěvníků a vývoje příjmů z cestovního ruchu (viz kapitoly 3.3 až 3.5), je potřeba také zhodnotit pozici cestovního ruchu v argentinské ekonomice. Hodnocení je provedeno podle dat Světové rady pro cestovní ruch (WTTC). Argentina nemá satelitní účet cestovního ruchu.

V roce 2013 byl v Argentině podíl průmyslu cestovního ruchu na HDP 3,5 % a na zaměstnanosti 3,4 % (viz Grafy 23 a 24). Co se týče ekonomiky cestovního ruchu, její podíl na HDP byl 9,9 % a podíl na zaměstnanosti byl 9,5 %.²⁶⁰

Podíl cestovního ruchu na exportu v roce 2013 byl 5,1 % a investice tvořily 6,8 % celkového objemu investic.²⁶¹ U všech výše zmíněných ukazatelů se očekává mírný růst v roce 2014 (kromě podílu na exportu) a i dlouhodobý odhad vývoje je pozitivní.²⁶²

V Grafu 23 je zobrazen vývoj podílu průmyslu cestovního ruchu na argentinském HDP v letech 2004 až 2013. Graf je navíc doplněn o odhad pro rok 2014 a 2024.

Nejvyšší podíl cestovního ruchu na HDP byl v letech 2005–2007, kdy byl vyšší než 4,5 %. V dalších letech podíl klesal až na 3,5 %, nicméně v roce 2014 se očekává mírný růst tohoto ukazatele.

²⁵⁷ Cada feriado le cuesta a la economía argentina unos \$4.430 millones. *iProfesional* [online]. 2014-01-21 [cit. 2014-09-29]. Dostupné z: <http://www.iprofesional.com/notas/153038-Cada-feriado-le-cuesta-a-la-economia-argentina-unos-4430-millones>

²⁵⁸ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. *AET 2013. Op. cit.* [cit. 2014-10-25]. s. 149.

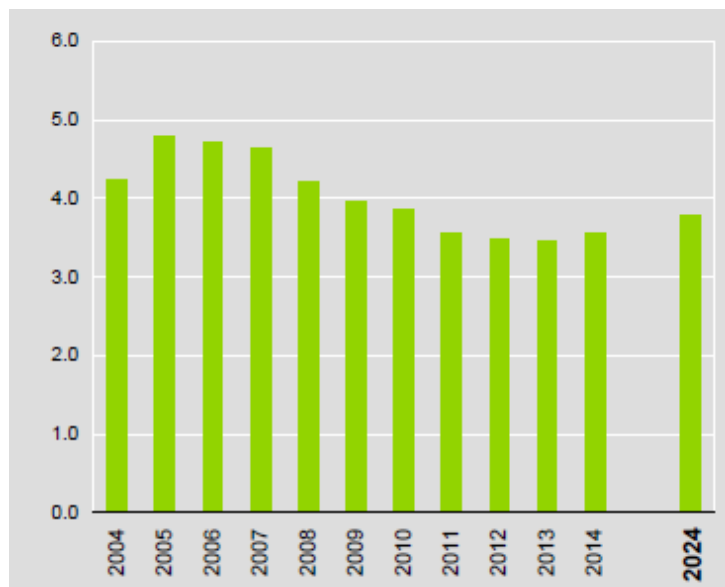
²⁵⁹ *Ibidem.* s. 153.

²⁶⁰ WTTC. *Travel & Tourism Economic Impact 2014. Argentina* [online]. [cit. 2014-10-25]. s. 1. Dostupné z: <http://www.wttc.org/focus/research-for-action/economic-impact-analysis/country-reports/>

²⁶¹ *Ibidem.*

²⁶² *Ibidem.* s. 10.

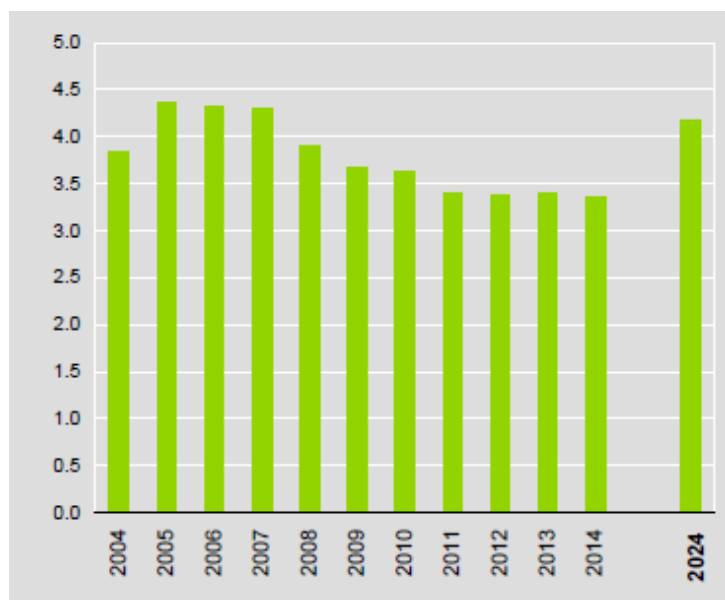
Graf 23: Podíl průmyslu cestovního ruchu na HDP, 2004–2014, %

Zdroj: WTTC²⁶³

V dalším grafu je zachycen vývoj podílu průmyslu cestovního ruchu na zaměstnanosti v argentinské ekonomice v letech 2004–2013 a je zde zobrazen i předpokládaný vývoj v roce 2014 a 2024.

Graf 24: Podíl průmyslu cestovního ruchu na zaměstnanosti, 2004–2014, %

Zdroj: WTTC²⁶⁴

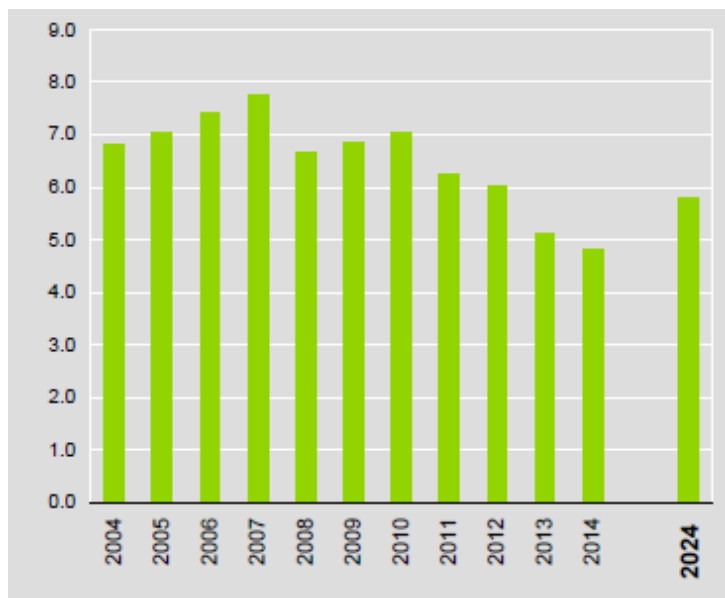
²⁶³ Převezato z: WTTC. *Travel & Tourism Economic Impact 2014. Argentina. Op. cit.* [cit. 2014-10-25]. s. 3.

²⁶⁴ Převezato z: WTTC. *Travel & Tourism Economic Impact 2014. Argentina. Op. cit.* [cit. 2014-10-25]. s. 4

V Grafu 24 vidíme podobný vývoj, jako u podílu na HDP. Nejvyšších hodnot v posledních deseti letech bylo dosaženo v období 2005–2007, poté podíl průmyslu cestovního ruchu na zaměstnanosti klesal. V posledních třech letech se pohybuje kolem 3,4 % a na podobné úrovni zůstane i v roce 2014.

V Grafu 25 je zaznamenán vývoj příjezdového cestovního ruchu jako podílu na argentinském exportu.

Graf 25: Podíl příjezdového cestovního ruchu na exportu, 2004–2014, %

Zdroj: WTTC²⁶⁵

Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2007, od té doby podíl klesal (s výjimkou let 2009 a 2010). V roce 2014 se očekává další pokles podílu výjezdového cestovního ruchu na exportu zboží a služeb.

Z Grafů 23, 24 a 25 vyplývá, že nejvýznamnější pozici v argentinské ekonomice měl cestovní ruch v letech 2005 až 2007. Poté význam cestovního ruchu v argentinské ekonomice klesl, ale v následujících letech se očekává, že podíl na HDP, zaměstnanosti a exportu poroste.

²⁶⁵ Převzato z: WTTC. *Travel & Tourism Economic Impact 2014. Argentina. Op. cit.* [cit. 2014-10-25]. s. 5.

4 Postavení Argentiny v mezinárodním cestovním ruchu

V předchozí kapitole byl popsán vývoj cestovního ruchu Argentiny v posledních deseti letech. Mezinárodní cestovní ruch ve světě se pochopitelně také vyvíjí a je tedy potřeba mít srovnání s jinými zeměmi, aby bylo možné posoudit pozici Argentiny v mezinárodním turismu.

V první části této kapitoly bude srovnání provedeno na základě statistik UNWTO a dle pořadí zemí v mezinárodních příjezdech a příjmech z cestovního ruchu v dokumentu *Tourism Highlights*. Ve druhé části je analyzována konkurenceschopnost Argentiny podle Indexu konkurenceschopnosti v cestovním ruchu (TTCI, *Travel & Tourism Competitiveness Index*), který sestavuje Světové ekonomické fórum. Zkoumána je jak aktuální pozice Argentiny, včetně porovnání s vybranými zeměmi, tak vývoj v subindexech a jednotlivých pilířích od roku 2007 do roku 2013.

4.1 Pozice podle dat UNWTO

Poslední publikovaný dokument *Tourism Highlights* Světové organizace cestovního ruchu je z roku 2014, který poskytuje data o mezinárodním cestovním ruchu v roce 2013.²⁶⁶

Ve světovém žebříčku mezinárodních příjezdů je Argentina na 46. místě, v příjmech z cestovního ruchu je na 51. místě (viz Přílohy 10 a 11). Před Argentinou je mnoho evropských zemí, některé rychle se rozvíjející asijské státy a také čtyři země z regionu Ameriky.

4.1.1 Region Ameriky

V následujících tabulkách je uvedeno srovnání vybraných zemí regionu podle mezinárodních příjezdů a příjmů z turismu v regionu Ameriky. Do srovnání jsou zahrnuty tři nejnavštěvovanější země v regionu (USA, Mexiko, Kanada) a státy sousedící s Argentinou. Data jsou za rok 2013, s výjimkou dat o příjezdech do Brazílie a příjezdech a příjmech Bolívie, ta jsou za rok 2012.²⁶⁷

²⁶⁶ UNWTO. *Tourism Highlights, 2014 Edition*. Op. cit. [cit. 2014-11-19].

²⁶⁷ Data pro rok 2013 nebyla k dispozici. V Tabulce 14 a 15 je vyznačeno kurzívou. Zdroj dat: UNWTO. *Tourism Highlights, 2013 Edition*. Op. cit. [cit. 2014-11-19], s. 10.

Tabulka 15: Mezinárodní příjezdy ve vybraných zemích, 2013*

Země	Příjezdy v mil.	% podíl v regionu	Pořadí v regionu
USA	69,77	41,5	1.
Mexiko	23,73	14,1	2.
Kanada	16,59	9,9	3.
Brazílie	5,68	3,5	4.
Argentina	5,57	3,3	5.
Chile	3,58	2,1	7.
Uruguay	2,68	1,6	11.
Bolívie	1,11	0,7	21.
Paraguay	0,61	0,4	25.

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO²⁶⁸

Podle počtu mezinárodních příjezdů je Argentina na pátém místě v regionu Ameriky. Nejvíce turistů jezdí do států subregionu Severní Amerika (USA, Mexiko a Kanada). Argentina se v počtu příjezdů s těmito zeměmi těžko může srovnávat, rozdíl v porovnání s Kanadou je trojnásobný, v případě Spojených států je více než dvanásobný. Brazílie je na čtvrtém místě v příjezdech v regionu Ameriky, avšak rozdíl v příjezdech do Brazílie a do Argentiny není příliš velký (viz Tabulka 15). Ostatní sousední země Argentiny jsou podle počtu mezinárodních příjezdů až za Argentinou, a to s velkým odstupem.

Tabulka 16: Růst mezinárodních příjezdů ve vybraných zemích, 2013*

Země	Tempo růstu v %
Paraguay	5,3
USA	4,7
Brazílie	4,5
Kanada	1,5
Mexiko	1,4
Bolívie	1,2
Chile	0,6
Argentina	-0,3
Uruguay	-0,4

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO²⁶⁹

²⁶⁸ UNWTO. *Tourism Highlights, 2014 Edition*. Op. cit. [cit. 2014-11-19]. s. 10

²⁶⁹ *Ibidem*.

V pořadí vybraných zemí podle tempa růstu mezinárodních příjezdů je Argentina až na osmém místě (viz Tabulka 16). Společně s Uruguayí došlo v Argentině v roce 2013 k mírnému poklesu příjezdů, zatímco v ostatních sledovaných zemích se počet příjezdů v roce 2013 navýšil.

Tento negativní vývoj mezinárodních příjezdů v Argentině se však v roce 2014 s největší pravděpodobností změnil. Argentina zaznamenala totiž za prvních osm měsíců roku 2014 relativní růst příjezdů o 15,8 % (ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku).²⁷⁰ Touto hodnotou Argentina třikrát převyšuje průměrný růst ve světě za stejné období, a je na šestém místě mezi zeměmi, které mají nejvyšší růst. Vysoké tempo růstu lze podle UNWTO přičíst silné poptávce po turismu ve světě, ekonomickému růstu regionu Ameriky a rozvoji intraregionálního cestovního ruchu.²⁷¹ Ministr cestovního ruchu Argentiny k tomu dodává, že pozitivní vývoj je důsledkem cílené propagace Argentiny v zahraničí a spolupráce státu, provincií a soukromého sektoru.²⁷²

Tabulka 17: Příjmy z mezinárodního turismu ve vybraných zemích v roce 2013

Země	Příjmy v mld. USD	% podíl v regionu	Pořadí v regionu
USA	139,57	60,9	1.
Kanada	17,66	7,7	2.
Mexiko	13,82	6,0	3.
Brazílie	6,71	2,9	4.
Argentina	4,41	1,9	5.
Chile	2,22	1,0	14.
Uruguay	1,92	0,8	16.
Bolívie	0,53	0,3	25.
Paraguay	0,27	0,1	34.

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO²⁷³

Příjmy z mezinárodního cestovního ruchu korespondují s mezinárodními příjezdy a pořadí vybraných zemí podle příjmů je stejné jako pořadí podle příjezdů. Argentina je opět na pátém místě za Spojenými státy, Kanadou, Mexikem a Brazílií. První tři země mají několikanásobně vyšší příjmy než Argentina (Mexiko přibližně trojnásobně, Spojené státy více než třicetnásobně).

²⁷⁰ Un top ten que enorgullece. *Mensajeroweb*. 2014-11-25 [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://mensajeroweb.com.ar/post/44815/un-top-ten-que-enorgullece.html>

²⁷¹ *Ibidem*.

²⁷² *Ibidem*.

²⁷³ UNWTO. *Tourism Highlights. 2014 Edition. Op. cit.* [cit. 2014-11-19], s. 10.

Ačkoliv Brazílie má jen o trochu více mezinárodních příjezdů než Argentina (rozdíl je asi sto tisíc příjezdů), v případě příjmů z mezinárodního turismu je rozdíl mezi těmito zeměmi 2,3 miliardy USD (viz Tabulky 15 a 17).

Další sousední země v příjmech zaostávají a v pořadí mezi zeměmi regionu jsou na tom hůře než v pořadí podle příjezdů. Mnoho zemí Karibiku má totiž vyšší příjmy než tyto země.

Budeme-li brát v úvahu subregion Jižní Amerika, před Argentinou je pouze Brazílie, a to ve všech ukazatelích. Chile, Uruguay, Bolívie a Paraguay mají méně příjezdů i příjmů z mezinárodního cestovního ruchu. V posledním roce (2013) však Argentina měla druhé nejnižší tempo růstu mezinárodních příjezdů, hned po Uruguayi.

Mezi deseti zeměmi na světě, které mají nejvyšší výdaje na cestovní ruch, jsou tři země z regionu Ameriky. Jsou to Spojené státy americké, Kanada a Brazílie. Údaje o výdajích na mezinárodní cestovní ruch v roce 2013 v těchto zemích jsou v Tabulce 18.

Tabulka 18: Výdaje na cestovní ruch ve vybraných zemích v roce 2013

Země	Výdaje v mld. USD	% změna 2013/2012	Výdaj na obyvatele v USD
USA	86,20	3,3	273
Kanada	35,20	3,2	1 002
Brazílie	25,10	12,9	127

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO²⁷⁴

Spojené státy americké mají nejvyšší absolutní výdaje v regionu, Kanada má na druhou stranu o mnoho vyšší výdaj na obyvatele než USA a Brazílie. Brazílie se v roce 2013 posunula do první desítky zemí s nejvyššími výdaji na cestovní ruch, jelikož vzrostly proti roku 2012 o bezmála 13 %.

Podle údajů argentinského Ministerstva cestovního ruchu byly výdaje turistů vyjíždějících z Argentiny 5,6 miliardy USD (viz Graf 19 v Kap. 3.4). Výdaje turistů přepočtené na obyvatele by byly 135 USD.²⁷⁵ V absolutní hodnotě jsou výdaje Argentinců na cestovní ruch o mnoho nižší než u Brazilců, průměrný výdaj na obyvatele je však v Argentině vyšší než v Brazílii.

²⁷⁴ *Ibidem*. s 13.

²⁷⁵ Vlastní výpočet. Počet obyvatel = 41,5 milionu.

4.2 Konkurenceschopnost v cestovním ruchu

Světové ekonomické fórum vypracovává každé dva roky *Zprávu o konkurenceschopnosti v cestovním ruchu*. Poslední vydání je z roku 2013.²⁷⁶ Pořadí zemí je stanoveno podle *Indexu konkurenceschopnosti v cestovním ruchu* (TTCI), který se skládá ze tří subindexů a čtrnácti pilířů. Členění na subindexy a pilíře je zobrazeno v následující tabulce (Tabulka 19).

Tabulka 19: Subindexy a pilíře TTCI

Subindex	Pilíř
A: Regulační rámec cestovního ruchu	1. Politická pravidla a regulace
	2. Udržitelnost životního prostředí
	3. Bezpečnost
	4. Zdraví a hygiena
	5. Upřednostňování cestovního ruchu
B: Podnikatelské prostředí a infrastruktura v cestovním ruchu	6. Infrastruktura letecké dopravy
	7. Infrastruktura pozemní dopravy
	8. Infrastruktura cestovního ruchu
	9. Infrastruktura informačních a komunikačních technologií
	10. Cenová konkurenceschopnost v cestovním ruchu
C: Lidské, kulturní a přírodní zdroje	11. Lidské zdroje
	12. Vstřícnost k cestovnímu ruchu
	13. Přírodní zdroje
	14. Kulturní zdroje

Vlastní zpracování. Zdroj: WEF²⁷⁷

Podle poslední Zprávy o konkurenceschopnosti v cestovním ruchu z roku 2013 zaujímá Argentina 61. místo v žebříčku 140 zemí.²⁷⁸

Nejlepší pozici má ve třetím subindexu (subindex C), *Lidské, kulturní a přírodní zdroje*, kde se nachází na 41. místě (viz Tabulka 20). Zde vyniká zejména v pilířích přírodní a kulturní zdroje. Z hlediska počtu přírodních památek zařazených na Seznam světového dědictví UNESCO zaujímá celkově desáté místo, v počtu živočišných druhů místo třinácté. Relativně dobré umístění ve třetím subindexu má Argentina díky množství pořádaných mezinárodních veletrhů a výstav, očekávané délce života

²⁷⁶ BLANKE, Jennifer a CHIESA, Thea. *The Travel & Tourism Competitiveness Report 2013*. Op. cit. [cit. 2014-11-20].

²⁷⁷ *Ibidem*. s. xv.

²⁷⁸ Následující komentář ohledně umístění Argentiny v subindexech, pilířích a indikátorech je zpracován podle BLANKE, Jennifer a CHIESA, Thea. *The Travel & Tourism Competitiveness Report 2013*. Op. cit. [cit. 2014-11-20]. s. 90-91 a 471-477.

a v ukazateli „*extension of business trips recommended*“ (doporučení manažerům prodloužit si pracovní cestu o mimopracovní pobyt).

V subindexu A, *Regulační rámec cestovního ruchu*, se Argentina nachází na 69. místě. Nejlepší pozici má v pilíři Zdraví a hygiena. Z jednotlivých ukazatelů má konkurenční výhodu v počtu lékařů a nemocničních lůžek, komplexnosti dat o cestovním ruchu a v nákladech podnikatelů kvůli hrozbě terorismu. Nadprůměrné hodnocení má Argentina také v indikátorech týkajících se bilaterálních smluv o letecké přepravě, vízové povinnosti a respektování závazků GATS.

V subindexu B, *Podnikatelské prostředí a infrastruktura*, je Argentina na 72. místě. Nejlepší výsledek má v pilíři Informační a komunikační technologie, a to díky počtu pevných telefonních linek a mobilních telefonů. Dále vyniká v indikátorech týkajících se letecké infrastruktury (např. kapacita letů, množství aerolinek a letišť), a díky zastoupení velkých půjčoven aut.

Argentina naopak značně zaostává v těchto pilířích: udržitelnost životního prostředí (především v indikátoru prosazení regulace životního prostředí), pozemní infrastruktura (kvalita a hustota sítě), cenová konkurenceschopnost v cestovním ruchu (negativní dopad zdanění na investice) a vstřícnost vůči turismu (nízký stupeň orientace na zákazníka). Až ke konci žebříčku všech zemí se Argentina umístila také v těchto ukazatelích: vlastnická práva, pravidla pro přímé zahraniční investice, transparentnost tvorby vládních politik, spolehlivost policejních složek a flexibilita pracovního trhu.

4.2.1 Region Ameriky

Vezmeme-li v úvahu pouze země regionu Ameriky, je Argentina na 11. místě v konkurenceschopnosti v cestovním ruchu.²⁷⁹

V následující tabulce (Tabulka 20) je zachyceno umístění vybraných zemí podle TTCI v regionu Ameriky (uvedeno je pořadí celkem a umístění podle subindexů). K porovnání byly vybrány tři nejlepší země v regionu, dále dvě největší ekonomiky Latinské Ameriky (Mexiko a Brazílie) a ostatní země sousedící s Argentinou.

²⁷⁹ BLANKE, Jennifer a CHIESA, Thea. *Op. cit.* [cit. 2014-11-19]. s. xx.

Následující komentář – srovnání Argentiny a dalších zemí – je zpracován podle tohoto zdroje s. xx a 17-19.

Tabulka 20: Umístění podle TICI 2013 ve vybraných zemích regionu Ameriky

Země	Pořadí podle TICI		Pořadí podle subindexu		
	V regionu	Ve světě	A	B	C
USA	1.	6.	44.	2.	1.
Kanada	2.	8.	27.	8.	5.
Barbados	3.	27.	13.	18.	50.
Mexiko	5.	44.	83.	61.	15.
Brazílie	7.	51.	82.	76.	12.
Chile	9.	56.	53.	53.	65.
Uruguay	10.	59.	31.	78.	62.
Argentina	11.	61.	69.	72.	41.
Bolívie	24.	110.	125.	102.	85.
Paraguay	26.	115.	103.	115.	120.

Vlastní zpracování. Zdroj dat: WEF²⁸⁰

Na prvních třech příčkách v regionálním hodnocení jsou Spojené státy americké (na 6. místě v pořadí mezi 140 státy), Kanada (celkově 8. místo) a Barbados (celkově 13. místo). USA a Kanada mají vysoké hodnocení v subindexech B a C (*Podnikatelské prostředí a infrastruktura v cestovním ruchu a Lidské, kulturní a přírodní zdroje*). Konkrétně tyto dvě země vynikají v kvalitě letecké infrastruktury, v přírodních zdrojích a počtu mezinárodních výstav a veletrhů. Barbados naopak vyniká v subindexu A (*Regulační rámec cestovního ruchu*). V této zemi je cestovní ruch prioritní oblastí, a i přístup rezidentů k turismu je pozitivní. Argentina při srovnání se třemi nejlepšími zeměmi regionu zaostává především v subindexu B. Pokud srovnáme pořadí v subindexech u Argentiny a tří nejlepších států, Argentina je lepší pouze v jednom případě, a to při porovnání s Barbadosem v subindexu C.

Ze srovnání s velkými ekonomikami Latinské Ameriky, Mexikem a Brazílií, také nevychází Argentina nejlépe. Mexiko je na pátém místě v regionu (na 44. místě v celkovém hodnocení) a Brazílie je sedmá v regionu (51. místo celkově). Jak Mexiko, tak Brazílie jsou výrazně lepší než Argentina v subindexu C, jelikož obě země mají bohaté přírodní a kulturní zdroje a rozmanitou faunu. Mexiko má lepší v hodnocení subindexu B, Brazílie je na tom naopak hůře než Argentina. V rámci subindexu A jsou oba státy méně úspěšné než Argentina.

Další sousední země můžeme rozdělit na ty, které jsou v žebříčku konkurenceschopnosti v cestovním ruchu umístěny lépe než Argentina, a na ty, které mají umístění horší. Do první skupiny patří Chile (9. místo v regionu a 56. celkově) a

²⁸⁰ BLANKE, Jennifer a CHIESA, Thea. *Op. cit.* [cit. 2014-11-21]. s. xx.

Uruguay (10. místo v regionu a 59. celkově). Obě země jsou lepší v subindexu A, přičemž Uruguay má výrazně lepší umístění v tomto subindexu než Argentina. V subindexu B má Chile lepší hodnocení než Argentina, zatímco Uruguay je v této oblasti horší. V subindexu C je pak Argentina lepší než oba státy.

Do druhé skupiny sousedních zemí patří Bolívie a Paraguay. U všech subindexů má Argentina lepší hodnocení než tyto země.

I když Argentina je na tom v celkové konkurenceschopnosti podle TTCI hůře než Mexiko, Brazílie, Chile a Uruguay, má určité konkurenční výhody. Nyní se podíváme na to, v jakých oblastech Argentina ve srovnání s těmito zeměmi vyniká, a kde naopak zaostává. Nejprve je Argentina porovnávána s Mexikem a Brazílií, poté s Chile a Uruguayí. Tentokrát není porovnáváno pořadí zemí, ale skóre (od jedné do sedmi)²⁸¹ v jednotlivých pilířích. Je tak lépe vidět, jak moc se země v daných oblastech liší. V Tabulce 21 je zachyceno skóre uvedených zemí ve čtrnácti pilířích indexu TTCI v roce 2013.

Tabulka 21: Porovnání vybraných zemí podle indexu TTCI 2013

Index/pilíř	Mexiko	Brazílie	Chile	Uruguay	Argentina
Hodnota TTCI	4,5	4,4	4,3	4,2	4,2
1. Politická pravidla a regulace	4,7	3,8	5,2	5,1	4,2
2. Udržitelnost živ. prostředí	4,2	5,1	4,4	4,5	3,9
3. Bezpečnost	3,7	4,7	5,5	5,4	4,5
4. Zdraví a hygiena	4,7	4,7	4,6	5,6	5,8
5. Upřednostňování cestovního ruchu	5,0	3,9	4,6	5,3	4,2
6. Infrastruktura letecké dopravy	3,8	3,8	3,4	2,7	3,1
7. Infrastruktura pozemní dopravy	3,6	2,6	4,0	3,5	2,8
8. Infrastruktura cestovního ruchu	4,4	4,4	4,7	3,4	4,5
9. Infrastruktura ICT	2,9	3,5	3,6	3,8	3,5
10. Cenová konk. v cest. ruchu	4,9	3,7	4,6	4,2	4,2
11. Lidské zdroje	5,0	4,9	5,1	5,0	5,0
12. Vstřícnost k cestovnímu ruchu	4,6	4,5	4,5	4,8	4,3
13. Přírodní zdroje	5,4	6,2	3,2	2,9	5,0
14. Kulturní zdroje	5,1	4,8	2,9	3,2	3,3

Vlastní zpracování. Zdroj dat: WEF²⁸²

²⁸¹ Čím vyšší skóre, tím lepší hodnocení.

²⁸² BLANKE, Jennifer a CHIESA, Thea. *Op. cit.* Country/Economy Profiles [cit. 2014-11-19]. s. 86-365.

Mexiko vyniká v prvním pilíři, který se týká politických pravidel a regulace turismu, naopak Brazílie má v tomto pilíři horší hodnocení než Argentina. Ve druhém pilíři má Argentina nejhorší hodnocení z těchto tří zemí, proti tomu Brazílie má v udržitelném rozvoji velmi dobré hodnocení celosvětově. Velkým problémem v Mexiku zůstává bezpečnost, Argentina zde má o poznání lepší skóre. Brazílie v tomto pilíři Argentinu předčí. V oblasti zdraví a hygieny má Argentina lepší hodnocení než obě země, a to o 1,1 bodu v porovnání se skóre Mexika a Brazílie. Mexiko věnuje množství prostředků na marketingové kampaně a cestovní ruch je i z pohledu vlády prioritní oblastí. V pátém pilíři, Upřednostňování cestovního ruchu, má Mexiko velmi dobré hodnocení, Argentina proti tomu zaostává. Je na tom však stále lépe než Brazílie.

V oblasti letecké infrastruktury má Argentina horší hodnocení než Mexiko a Brazílie. V pozemní dopravě velmi zaostává proti Mexiku, avšak Brazílie má ještě horší hodnocení než Argentina. Naopak v infrastruktuře cestovního ruchu má Argentina o něco lepší hodnocení než obě země. V informačních a komunikačních technologiích má s Brazílií stejné hodnocení, na druhou stranu Mexiko v této oblasti zaostává. Cenová konkurenceschopnost patří mezi slabé stránky Brazílie i Argentiny, ačkoli Argentina má lepší hodnocení. V tomto pilíři naopak vyniká Mexiko.

V lidských zdrojích jsou rozdíly mezi zeměmi minimální. Mexiko je na tom v hodnocení stejně jako Argentina, Brazílie má o něco horší pozici. V pilíři Vstřícnost k cestovnímu ruchu Argentina proti oběma zemím zaostává, ačkoli rozdíl v hodnocení není velký. Větší rozdíly v neprospěch Argentiny jsou v přírodních a kulturních zdrojích.

Nyní se zaměříme na srovnání Argentiny s Chile a Uruguayí. Ačkoli jsou tyto tři země za sebou v regionálním žebříčku konkurenceschopnosti, rozdíly v hodnocení některých pilířů jsou relativně velké.

Hned v prvním pilíři Argentina proti svým dvěma sousedům velmi zaostává, a to o celý bod (ve srovnání s Chile; v případě Uruguaye je rozdíl 0,9 b). Stejně velký rozdíl mezi Argentinou a těmito zeměmi je i ve třetím pilíři. Uruguay je všeobecně vnímána jako otevřená a liberální země a v prvním pilíři má, stejně jako Chile, konkurenční výhodu. Chile je také otevřeno investicím, má liberální vízový režim a na regionální poměry je zde relativně bezpečno. Ve druhém pilíři má Argentina také horší hodnocení, avšak zde není rozdíl tak velký. Z pilířů subindexu A má Argentina

konkurenční výhodu proti Chile a Uruguayi pouze ve čtvrtém pilíři, Zdraví a hygiena. V pátém pilíři opět zaostává, především za Uruguayí.

V letecké a pozemní infrastruktuře má nejlepší hodnocení Chile. Argentina je lepší než Uruguay v letecké dopravě, v pozemní naopak zaostává. V infrastruktuře cestovního ruchu má Argentina konkurenční výhodu nad Uruguayí, Chile má naopak lepší skóre než Argentina. V oblasti ICT infrastruktury má sice Argentina horší pozici než Uruguay a Chile, rozdíl v hodnocení však není moc velký. V cenové konkurenceschopnosti má Argentina stejné skóre jako Uruguay, Chile má trochu lepší hodnocení.

V pilíři Lidské zdroje je skóre vyrovnané, o něco lepší hodnocení má Chile. Ve vstřícnosti k cestovnímu ruchu má Argentina z těchto tří zemí nejhorší hodnocení, Uruguay naopak nejlepší. V posledních dvou pilířích (přírodní a kulturní zdroje) má lepší hodnocení Argentina. Rozdíl oproti Chile a Uruguayi je především v přírodních zdrojích. Argentina disponuje větším množstvím významných přírodních památek, navíc se zde koná více mezinárodních veletrhů a výstav.

4.2.2 Vývoj konkurenceschopnosti v cestovním ruchu

Světové ekonomické fórum sestavuje žebříček konkurenceschopnosti od roku 2007. První tři roky byl žebříček sestavován každoročně, od roku 2009 jsou vydány Zprávy o konkurenceschopnosti v cestovním ruchu ve dvouletých intervalech. Vývoj umístění Argentiny podle celkového TTCI a podle subindexů je ilustrován v Tabulce 22.

Tabulka 22: Pořadí Argentiny podle TTCI, 2007-2013

Rok	Pořadí podle TTCI	Počet zemí	Pořadí podle subindexu		
			A	B	C
2007	64.	124	85.	58.	45.
2008	58.	130	65.	64.	27.
2009	65.	133	74.	70.	41.
2011	60.	139	72.	70.	35.
2013	61.	140	69.	72.	41.

Vlastní zpracování. Zdroj dat: WEF²⁸³

²⁸³ Zprávy o konkurenceschopnosti v cestovním ruchu z let 2007-2013. (BLANKE, Jennifer a CHIESA, Thea. *Travel & Tourism Competitiveness Report*, viz Seznam zdrojů). [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.weforum.org/>

Nejlepší hodnocení podle indexu TTCI měla Argentina v roce 2008. Oproti předchozímu roku si vylepšila umístění o šest příček, celkový počet zemí zahrnutých do žebříčku byl navíc vyšší než v roce 2007. V roce 2009 se Argentina v hodnocení propadla na 65. místo, což bylo o sedm příček horší umístění než v roce 2008. V roce 2011 si Argentina své umístění vylepšila a téměř na stejné pozici zůstala i v roce 2013. Stejně jako u Globálního indexu konkurenceschopnosti, i zde se počet zemí zařazených do hodnocení konkurenceschopnosti navyšuje, a o to je těžší udržet si nebo vylepšit svou pozici.

Pokud se podíváme na posuny v pořadí u dalších zemí v regionu Ameriky (proti roku 2011), uvidíme pouze malé změny v pořadí. Země s nejlepším hodnocením konkurenceschopnosti v regionu a země sousedící s Argentinou si buď udržely svou pozici (USA), nebo se posunuly pouze o jedno místo (směrem nahoru nebo dolů v žebříčku, např. Kanada, Uruguay). Větší posun zaznamenaly Bolívie a Paraguay, které se posunuly o sedm, respektive o osm míst směrem vzhůru.²⁸⁴

Nyní porovnáme vývoj umístění podle subindexů. V subindexu A došlo mezi lety 2007 a 2013 k posunu o 16 míst v žebříčku směrem vzhůru. Nejlepší hodnocení v tomto subindexu měla Argentina v roce 2008, v následujícím roce ale opět došlo k propadu. Od té doby se pozice vylepšila pouze o několik míst. V subindexu B se každý rok pozice Argentiny zhoršovala nebo zůstala stejná. Došlo ke zhoršení z 58. místa v roce 2007 na 72. místo v roce 2013. Ze tří subindexů je na tom Argentina nejlépe v subindexu C. Toto platilo v každém sledovaném roce. Vývoj umístění v tomto subindexu je velmi nestálý. V roce 2008 se umístění proti předchozímu roku zlepšilo, v roce následujícím ale opět došlo k propadu. V roce 2011 následovalo mírné zlepšení, a nakonec v roce 2013 se Argentina vrátila ke stejnému umístění jako v roce 2009, na 41. místo.

V následující části kapitoly bude věnována pozornost jednotlivým pilířům a dále konkrétním ukazatelům. V Tabulce 23 je zachyceno skóre Argentiny v každém ze 14 pilířů indexu konkurenceschopnosti v turismu v letech 2007 až 2013.

²⁸⁴ BLANKE, Jennifer a CHIESA, Thea (editoři). *Op. cit.* [cit. 2014-11-23]. s. xviii.

Tabulka 23: Hodnocení Argentiny v pilířích TCI v letech 2007-2013

Index/subindex/pilíř	2007	2008	2009	2011	2013
TTCI	4,2	4,2	4,1	4,2	4,2
1. Politická pravidla a regulace	4,3	3,9	3,9	4,2	4,2
2. Udržitelnost živ. prostředí	3,4	3,9	3,9	3,8	3,9
3. Bezpečnost	3,9	4,4	4,5	4,6	4,5
4. Zdraví a hygiena	4,0	5,6	5,6	5,7	5,8
5. Upřednostňování cestovního ruchu	3,8	4,2	4,1	4,2	4,2
6. Infrastruktura letecké dopravy	3,5	2,9	2,9	2,9	3,1
7. Infrastruktura pozemní dopravy	3,4	3,0	2,7	2,9	2,8
8. Infrastruktura cestovního ruchu	3,5	3,9	3,8	4,3	4,5
9. Infrastruktura ICT	3,0	3,0	3,3	3,6	3,5
10. Cenová konk. v cest. ruchu	4,6	4,9	4,9	4,5	4,2
11. Lidské zdroje	5,1	5,0	5,0	4,9	5,0
12. Vstřícnost k cestovnímu ruchu	5,1	4,7	4,5	4,6	4,3
13. Přírodní zdroje	4,9	5,0	4,9	4,6	5,0
14. Kulturní zdroje	4,9	3,3	2,9	3,5	3,3

Vlastní zpracování. Zdroj dat: WEF²⁸⁵

Subindex A se skládá z pěti pilířů (viz Tabulka 23). V prvním pilíři, Politická pravidla a regulace, se hodnocení Argentiny v letech 2008-9 oproti roku 2007 zhoršilo. V dalších letech došlo ke zlepšení, nicméně stále nebylo dosaženo úrovně roku 2007 a tento pilíř stále patří ke slabým stránkám Argentiny. Ve druhém a třetím pilíři došlo ke zlepšení hodnocení. Nicméně v oblasti udržitelného rozvoje má stále Argentina co vylepšovat. V oblasti zdraví a hygieny došlo od roku 2007 k výraznému zlepšení, zde Argentina získala konkurenční výhodu. K největšímu zlepšení došlo mezi lety 2007 a 2008. Od té doby si dobré hodnocení v tomto pilíři udržela. V pátém subindexu, Upřednostňování cestovního ruchu, došlo také v roce 2008 ke zlepšení, a podobné hodnocení si Argentina udržela i v dalších letech.

Subindex B je tvořen pilíři 6 – 10. Co se týče infrastruktury letecké a pozemní dopravy, došlo během let 2007–2013 ke zhoršení. Tyto dva pilíře mají momentálně nejnížší bodové ohodnocení ze všech. Naopak u infrastruktury cestovního ruchu se hodnocení souvisle zlepšovalo. U informačních a komunikačních technologií došlo také ke zlepšení, i když nebylo tak výrazné jako v předchozím pilíři. V cenové

²⁸⁵ Zprávy o konkurenceschopnosti v cestovním ruchu z let 2007-2013. (BLANKE, Jennifer a CHIESA, Thea. *Travel & Tourism Competitiveness Report*). [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.weforum.org/>

pozn. k modře zbarveným polím: V roce 2007 je místo „Vstřícnost k cestovnímu ruchu“ dvanáctý pilíř nazvaný „Národní vnímání turismu“, je však srovnatelný s dalšími roky. Je tvořen indikátorem *Tourism openness* (podíl příjmů a výdajů v turismu na HDP), který do stejného pilíře vstupuje i v dalších letech. Pilíře 13 a 14 byly v roce 2007 hodnoceny dohromady.

konkurenceschopnosti si Argentina proti roku 2007 také pohoršila, ačkoli v letech 2008 a 2009 měla v tomto pilíři dobré výsledky.

Subindex C je tvořen pilíři 11 – 14. V pilíři Lidské zdroje má Argentina stabilní hodnocení kolem pěti bodů. V roce 2013 měla pouze o jednu desetinu bodu horší hodnocení, než v roce 2007. V pilíři Vstřícnost k cestovnímu ruchu se hodnocení zhoršilo. Hodnocení v pilíři Přírodní zdroje se od roku 2008 téměř neměnilo a Argentina si zde udržela vysoké skóre. Naopak v kulturních zdrojích je hodnocení nízké, od roku 2008 se pohybuje kolem tří bodů.²⁸⁶

Nyní se zaměříme na jednotlivé indikátory.²⁸⁷ Porovnávány byly konkurenční výhody a nevýhody Argentiny v indikátorech v roce 2007 a v roce 2013.²⁸⁸

Slabou stránkou Argentiny zůstaly tyto indikátory: vlastnická práva, pravidla pro přímé zahraniční investice, regulace životního prostředí, spolehlivost policejních složek, podnikatelské náklady související s kriminalitou a násilím, kvalita infrastruktury letecké dopravy, infrastruktura pozemní dopravy, rozsah a dopad zdanění, přijímání a propouštění pracovníků a přístup rezidentů k turistům.

Naopak Argentina se zbavila konkurenční nevýhody v indikátoru otevřenosti bilaterálních smluv o letecké přepravě. V tomto ukazateli má v roce 2013 nyní konkurenční výhodu.

Konkurenční výhodu proti roku 2007 Argentina ztratila v ukazateli kupní síly, cenové úrovně paliv, podílu studentů na středních školách, dostupnosti tréninkových programů pro pracovníky a v podílu příjmů a výdajů v cestovním ruchu na HDP. V těchto indikátorech má nyní Argentina průměrné hodnoty.

V těchto indikátorech si Argentina udržela od roku 2007 konkurenční výhodu: vízové požadavky, dopad terorismu na podnikání, množství lékařů, množství letišť a leteckých společností, kapacita letů, působení významných půjčoven aut, základní vzdělání, očekávaná délka života, možnost najmout zahraniční pracovní sílu, doporučení prodloužení pracovního pobytu a množství přírodních památek na Seznamu světového dědictví UNESCO.

²⁸⁶ Pilíře 13 a 14 tvořily v roce 2007 jeden pilíř, do komentáře nejsou zahrnuty.

²⁸⁷ Zpracováno podle BLANKE, Jennifer a CHIESA, Thea. *Travel & Tourism Competitiveness Report 2007* [online]. Geneva: World Economic Forum, 2007 [cit. 2014-11-11]. s. 126-127 Dostupné z: http://www3.weforum.org/docs/WEF_TravelTourismCompetitiveness_Report_2007.pdf

a BLANKE, Jennifer a CHIESA, Thea. *Travel & Tourism Competitiveness Report 2013*. Op. cit. s. 90-91. [cit. 2014-11-11].

²⁸⁸ Ne všechny sledované indikátory v roce 2007 byly stejné jako indikátory v roce 2013. Shoduje se jich však většina a právě tyto jsou porovnávány.

Oproti roku 2007 měla Argentina v roce 2013 konkurenční výhodu v následujících ukazatelích: bilaterální smlouvy o letecké přepravě, respektování závazků GATS, počet nemocničních lůžek, komplexnost dat cestovního ruchu, množství pevných a mobilních telefonních linek, počet známých živočišných druhů a počet mezinárodních veletrhů a výstav.

5 Souvislost mezi ekonomikou země a vývojem cestovního ruchu

V kapitolách 2, 3 a 4 byl analyzován vývoj argentinské ekonomiky, cestovního ruchu a konkurenceschopnosti v posledních deseti letech. V této části práce bude posouzen vývoj výše zkoumaných ukazatelů v jejich vzájemné souvislosti.

První část kapitoly se zabývá vývojem makroekonomických ukazatelů a vývojem cestovního ruchu Argentiny, druhá část je zaměřena na porovnání vývoje konkurenceschopnosti.

5.1 Vývoj ekonomiky a cestovního ruchu

V této části jsou nejprve shrnuty výstupy předchozích kapitol (kapitoly 2 a 3). Makroekonomický vývoj je hodnocen pomocí magického čtyřúhelníku. Po shrnutí vývoje cestovního ruchu (příjezdového, výjezdového i domácího) následuje komparace vývoje ekonomiky a turismu.²⁸⁹ Cílem bylo najít souvislosti mezi vývojem ekonomiky a cestovního ruchu v období od roku 2004 do roku 2013.

5.1.1 Vývoj ekonomiky

V letech 2004–2006 měla Argentina vysoké tempo růstu HDP, a to až 9 % ročně. Míra nezaměstnanosti klesala a saldo běžného účtu platební bilance bylo pozitivní. Na druhou stranu v tomto období vzrostla inflace a to více než na dvojnásobek.

V roce 2007 se tempo růstu HDP drželo na úrovni 8 %, rovněž míra nezaměstnanosti klesla, dokonce i inflace klesla oproti roku 2006. Saldo běžného účtu v poměru k HDP mírně kleslo.

Obrat nastal v roce 2008. Kvůli začínající světové ekonomické krizi růst HDP v Argentině zpomalil na 3,1 % a saldo běžného účtu vzhledem k HDP dále kleslo, i když běžný účet byl stále v přebytku. Míra nezaměstnanosti však opět klesla a mírně se snížila také inflace.

²⁸⁹ Pracuje se s údaji turistů (počet, útrata), a to kvůli možnosti porovnání příjezdů do Argentiny a příjezdů ve světě. Turisté mají navíc větší podíl na počtu návštěvníků a o mnoho vyšší podíl na příjmech/výdajích v cestovním ruchu.

Pokračující hospodářská krize v roce 2009 zapříčinila téměř nulový hospodářský růst a mírné navýšení míry nezaměstnanosti. Naopak saldo běžného účtu platební bilance v poměru k HDP vzrostlo a inflace klesla.

V letech 2010 a 2011 se obnovil hospodářský růst a dosáhl opět předkrizové úrovně tempa růstu. Míra nezaměstnanosti znovu začala klesat. Meziroční inflace se však vrátila k hodnotám kolem 10 % a zhoršila se i bilance běžného účtu v poměru k HDP. V roce 2011 se běžný účet dostal do mírného deficitu. V roce 2011 byla zavedena opatření omezující výměnu pesos za zahraniční měnu, také bylo znemožněno spořit v amerických dolarech. Od té doby se začalo více obchodovat na černém trhu, a vytvořil se rozdíl mezi cenou dolaru legálně koupeného (*dólar oficial*) a získaného na černém trhu (*dólar blue*).

V roce 2012 byl zaznamenán minimální hospodářský růst, ekonomika stagnovala. Nezaměstnanost se držela na stejné úrovni jako v roce 2011, podobně tak inflace. Bilance běžného účtu se mírně zlepšila, ale stále byla negativní.

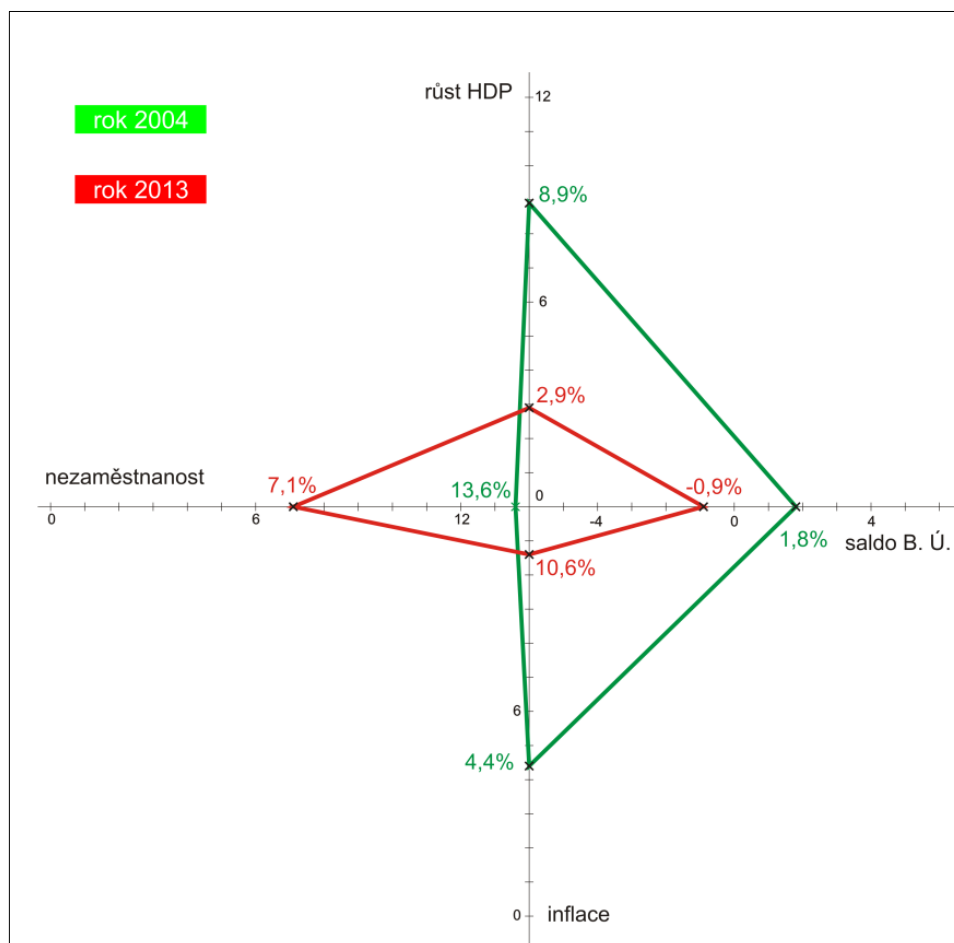
V roce 2013 bylo zaznamenáno vyšší tempo růstu HDP, ale již nedosahuje takových hodnot, jako v letech 2004–2007 nebo 2010–2011. Míra nezaměstnanosti oproti předchozímu roku mírně klesla. Inflace podle dat INDEC mírně vzrostla. Deficit běžného účtu v poměru k HDP se prohloubil na –0,9 %, což je nejhorší hodnota v posledních deseti letech. Rozdíl mezi dolarem *oficial* a *blue* vzrostl.

Výhled MMF na rok 2014 je pro Argentinu nepříznivý. Podle odhadů má HDP klesnout proti roku 2013, nezaměstnanost se má naopak zvýšit, a saldo běžného účtu má zůstat negativní. V lednu došlo k devalvaci argentinského pesa k americkému dolaru o více než dvacet procent, což přineslo obavy ze zdražování. Země se v červenci ocitla v částečné platební neschopnosti kvůli sporu s některými věřiteli. Splácení dluhu a inflace jsou nejvíce diskutovaná témata argentinské ekonomiky.

Změnu v makroekonomických ukazatelích v letech 2004–2013 lze ilustrovat pomocí magického čtyřúhelníku, jak ukazuje následující graf. Na čtyři osy, které se protínají, jsou naneseny hodnoty čtyř makroekonomických ukazatelů: růst HDP, míra nezaměstnanosti, inflace a saldo běžného účtu.²⁹⁰

²⁹⁰ Zde budou vzájemně porovnány obrazce sestavené z dat v určitých letech (viz dále v textu). Cílem je ukázat zlepšení/zhoršení makroekonomické situace, ne porovnat argentinské hodnoty s ideálním magickým čtyřúhelníkem.

Graf 26: Magický čtyřúhelník – Argentina, 2004 a 2013

Vlastní zpracování. Zdroj dat: viz kapitola 2.

V Grafu 26 jsou znázorněny dva čtyřúhelníky, které zachycují makroekonomickou situaci Argentiny. Zelený čtyřúhelník je sestaven z dat za rok 2004, červený je podle dat za rok 2013.

Porovnáním plochy různých obrazců lze zhodnotit makroekonomický vývoj a úspěšnost hospodářských politik.²⁹¹ Čím má čtyřúhelník větší plochu, tím lepší hodnoty mají makroekonomické ukazatele. Zelený čtyřúhelník je zdeformovaný kvůli vysoké míře nezaměstnanosti v roce 2004. Obrazec znázorňující makroekonomické ukazatele v roce 2013 je také zdeformovaný, ale jiným způsobem, a jeho plocha je o mnoho menší.

Příčinou menší plochy obrazce je zhoršení hned tří makroekonomických ukazatelů v posledních deseti letech. Tempo růstu HDP bylo v roce 2013 přibližně třikrát nižší, než v roce 2004. Saldo běžného účtu platební bilance vyjádřené podílem

²⁹¹ TULEJA, Pavel, MAJEROVÁ, Ingrid, NEZVAL Pavel. *Op. cit.* s. 267.

na HDP se z přebytku 1,8 % HDP v roce 2004 dostalo do deficitu -0,9 % v roce 2013. Inflace v posledních deseti letech vzrostla na dvojnásobek. (V úvahu se berou oficiální data o inflaci, pokud by se do grafu zakreslily nezávislé odhady, rozdíl by byl větší.)

Jediný z ukazatelů, který se během let 2004 až 2013 zlepšil, byla míra nezaměstnanosti. Klesla z hodnoty 13,6 % v roce 2004 na 7,1 % v roce 2013. Zlepšení tohoto ukazatele však nedokázalo vyvážit zhoršení zbylých tří makroekonomických veličin. Tempo růstu HDP se snížilo, míra nezaměstnanosti klesla, a inflace naopak vzrostla, přestože s nižším ekonomickým růstem je zpravidla spojena nižší inflace a naopak vyšší nezaměstnanost.²⁹²

5.1.2 Vývoj cestovního ruchu

Příjezdový cestovní ruch

V letech 2004–2008 počet návštěvníků přijíždějících do Argentiny rostl, stejně jako příjmy z příjezdového cestovního ruchu. Navýšení bylo zaznamenáno jak u turistů, tak u exkurzionistů, a týkalo se jak počtu osob, tak i příjmů z cestovního ruchu. V roce 2008 však tempo růstu počtu návštěvníků a příjmů zpomalilo. Příjmy v relativním vyjádření se vždy zvýšily více než počet příjezdů.

Rok 2009 byl krizový, což se projevilo především poklesem počtu turistů a také snížením jejich útraty. U exkurzionistů také nastal pokles, ale ne tak výrazný. Relativní pokles příjmů byl větší než relativní pokles příjezdů ve srovnání s rokem 2008.

Rok 2010 byl naopak rekordní z hlediska příjezdů i příjmů. Proti roku 2009 byly příjezdy o více než 23 % vyšší a příjmy o více než 25 % vyšší. V absolutních číslech byly překonány hodnoty z předchozích let, a to ve všech kategoriích, v počtu příjezdů i v příjmech.

V roce 2011 nárůst v příjezdech i příjmech pokračoval, ale mírnějším tempem než v předchozím roce. Počet exkurzionistů i příjmy rostly vyšším tempem než u turistů.

Vývoj v roce 2012 se liší u turistů a jednodenních návštěvníků. Zatímco počet turistů i příjmy od nich klesly (proti počtu relativně více klesly příjmy), počet exkurzionistů proti roku 2011 rostl a u příjmů byl zaznamenán ještě větší relativní nárůst. Počet návštěvníků a celkové příjmy však v roce 2012 klesly proti předchozímu roku.

²⁹² Magický čtyřúhelník - 1. část - Makro 1 (ekospace.cz). *Op. cit.* [cit. 2014-12-05].

V roce 2013 se celkové příjezdy navýšily o 0,9 %, příjmy však klesly o 9,8 %. U turistů došlo ke snížení jak u příjezdů, tak u příjmů. U exkurzionistů došlo k tomu, že jejich počet v roce 2013 relativně vzrostl o 7,7 %, příjmy v porovnání s rokem 2012 však klesly o 6,2 %.

Na základě analýzy příjezdového cestovního ruchu můžeme říci, že byla prokázána citlivost příjmů na změnu četnosti příjezdů. U příjmů jsou relativní rozdíly vždy větší než u počtu příjezdů. Pokud příjezdy rostou, příjmy rostou vyšším tempem; pokud naopak příjezdy klesají, příjmy klesají relativně více (neplatí v roce 2013).

Největší relativní nárůst v počtu celkových příjezdů byl zaznamenán v roce 2010, největší relativní úbytek v roce 2009. Stejně tomu bylo i u příjmů z příjezdového cestovního ruchu. V absolutní hodnotě byl nejvyšší počet mezinárodních příjezdů a nejvyšší příjmy v roce 2011.

Pokud porovnáme příjezdový cestovní ruch v letech 2004 a 2013, v absolutních hodnotách je na tom Argentina o mnoho lépe v roce 2013 než v roce 2004. Nicméně vývoj příjezdů turistů v posledních dvou letech není pozitivní. Jak jejich počet, tak jejich útrata v letech 2012 a 2013 klesly.

Výjezdový a domácí cestovní ruch

Počet Argentinců, kteří cestují, ať už ve své zemi nebo do zahraničí, stále roste. V domácím cestovním ruchu se s počtem návštěvníků navyšují i jejich výdaje, přičemž rostou o mnoho vyšším tempem než počet návštěvníků (viz kap. 3.5). U výjezdového cestovního ruchu však relativní změna výdajů ne vždy odpovídá relativní změně počtu návštěvníků (turistů, exkurzionistů).²⁹³

V letech 2004–2006 mírně stoupl počet vyjíždějících návštěvníků, přičemž jejich výdaje v těchto letech rostly nadproporcionálně. Výdaje turistů se zvýšily i navzdory tomu, že jejich počet mírně klesl. V tomto období rostl také počet exkurzionistů, i jejich výdaje.

V roce 2007 se počet vyjíždějících turistů zvýšil a jejich výdaje dosáhly rekordního relativního růstu. Počet jednodenních návštěvníků mířících za hranice Argentiny se také zvýšil, jejich výdaje však již nerostly tak vysokým tempem jako v předchozím roce.

²⁹³ V absolutní hodnotě počty vyjíždějících exkurzionistů nejsou tak vysoké, a tak moc velký vliv na vývoj počtu a výdajů návštěvníků; turisté mají 7-8 x větší podíl na výjezdech, u výdajů je tento podíl asi sedmdesátinásobný (viz Tabulky 11 a 13 v kap. 3.4).

V roce 2008 se tempo růstu výjezdů turistů zvýšilo proti roku 2007, u exkurzionistů kleslo. U obou skupin rostly výdaje relativně méně, avšak tempo růstu jak u počtu výjezdů, tak u výdajů je dvouciferné.

Ve výjezdovém turismu byl v roce 2009 zaznamenán pokles výdajů na cestovní ruch, avšak počet vyjíždějících osob rostl. Pokles nebyl nijak razantní, u exkurzionistů došlo pouze ke snížení tempa růstu, ale výdaje neklesly v porovnání s rokem 2008.

V roce 2010 počet vyjíždějících turistů rostl, stejně tak jejich výdaje. Počet exkurzionistů sice klesl o 4,5 %, avšak jejich výdaje se zvýšily o 21 % proti předchozímu roku.

V roce 2011 byl zaznamenán rekordní relativní nárůst počtu výjezdů za období 2004–2013. Počet turistů vzrostl o 27 %, podobným tempem se zvýšil i počet jednodenních návštěvníků. Nadprůměrné tempo růstu měly i výdaje návštěvníků (především u exkurzionistů).

V roce 2012 počet výjezdů také rostl, ale nižším tempem než v předchozím roce. Celkové výdaje návštěvníků rovněž vzrostly proti roku 2011, a to díky nárůstu výdajů turistů. Výdaje jednodenních návštěvníků klesly.

V roce 2013 počet vyjíždějících turistů rostl, ale v menší míře než v roce 2012. Počet exkurzionistů mírně klesl. Výdaje klesly u obou skupin návštěvníků.

K výjezdovému cestovnímu ruchu lze tedy říci, že nebyl nijak silně zasažen krizí z let 2008–2009. Pokles se projevil se ve výdajích na cestovní ruch, ale ne v počtu výjezdů. Nejvyšší relativní růst výjezdů nastal v roce 2011, u výdajů to bylo v roce 2007. Naopak negativní změna v počtu výjezdů byla v letech 2005–2006 a 2013, největší pokles byl výdajů 2009 a 2013. Vývoj v posledních třech letech není příliš pozitivní: tempo růstu má klesající tendenci, a u výdajů v roce 2013 již došlo k poklesu.

Absolutní počet vyjíždějících argentinských turistů byl v roce 2013 vyšší než v roce 2004, stejně tak jejich výdaje v posledních deseti výrazně vzrostly. V posledních dvou letech počet turistů stále roste, nicméně v roce 2013 došlo k poklesu jejich výdajů.

5.1.3 Vzájemná souvislost

Vývoj mezinárodních příjezdů a příjmů z turismu v Argentině koresponduje s vývojem těchto ukazatelů ve světě. Vývoj v mezinárodním cestovním ruchu ve světě odráží vývoj ve světové ekonomice. Následující tabulka ukazuje meziroční tempa růstu příjezdů turistů a příjmů z cestovního ruchu ve světě a v Argentině.

Tabulka 24: Příjezdový cestovní ruch ve světě a v Argentině, % změny 2004–2013

Rok	Svět		Argentina	
	Příjezdy	Příjmy	Příjezdy	Příjmy
2004	10,7%	9,1%	///	///
2005	5,5%	3,3%	10,6%	22,1%
2006	5,4%	4,3%	9,2%	23,0%
2007	6,6%	5,6%	9,3%	29,8%
2008	2,0%	1,7%	3,0%	7,4%
2009	-4,2%	-5,7%	-8,4%	-15,3%
2010	6,6%	4,7%	23,6%	25,5%
2011	4,6%	3,9%	7,1%	8,2%
2012	4,0%	4,0%	-2,1%	-9,1%
2013	5,0%	5,3%	-0,3%	-9,9%

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO a MINTUR²⁹⁴

V Tabulce 24 je vidět, že mezinárodní příjezdy a příjmy z cestovního ruchu v letech 2004–2008 rostly jak ve světě, tak v Argentině. V Argentině vždy tempo růstu daných ukazatelů převyšovalo světový průměr. Na rozdíl od vývoje ve světě rostly příjmy z cestovního ruchu dokonce rychleji než mezinárodní příjezdy. V roce 2009 došlo k poklesu mezinárodních příjezdů a příjmů ve světě i v Argentině. Propad v příjmech byl v obou případech větší než propad v počtu příjezdů. Mezinárodní příjezdy do Argentiny klesly dvakrát více v relativním vyjádření než celosvětově, u příjmů byl rozdíl téměř trojnásobný.

Argentina utrpěla pokles v příjezdovém cestovním ruchu především v důsledku velkého propadu příjezdů a příjmů z Brazílie a dále z ekonomik, které byly nejvíce zasaženy ekonomickou krizí let 2008–2009 (Evropa, USA, Kanada).

Pouze v letech 2012 a 2013 vývoj příjezdového cestovního ruchu v Argentině neodpovídá vývoji ve světě. Znepokojivě vypadá především propad v příjmech, kdy v roce 2013 došlo k poklesu o téměř 10 % oproti předchozímu roku. Podle

²⁹⁴ Svět: UNWTO. *Tourism Highlights 2005-2014 Edition*. Op. cit. [cit. 2014-12-05].
Argentina: MINTUR. Viz kapitola 3.3, Tabulky 8 a 10. Turisté.

argentinského Ministerstva cestovního ruchu jsou příčinou tohoto vývoje dva faktory.²⁹⁵

Zprv je to ekonomická situace na hlavních zdrojových trzích. Brazilská ekonomika zpomalila a v Evropě a Spojených státech také ještě nebyla zcela překonána hospodářská krize. U vzdálených trhů (Evropa, USA) došlo k většímu relativnímu poklesu příjezdů, než tomu bylo u příjezdů ze sousedních zemí. Propad v příjmech z cestovního ruchu pak je ještě větší, jelikož turisté ze vzdálených trhů mají nadprůměrnou útratu. Vzhledem k tomu, že Brazílie má vysoký podíl na příjmech Argentiny v cestovním ruchu, pokles příjezdů se citelně projeví v poklesu příjmů. Relativní změna v příjezdech z Brazílie byla v roce 2013 -11 %, v příjmech však byla -27,3 %.²⁹⁶

Druhým důvodem nepříznivého vývoje příjezdového cestovního ruchu v Argentině (i přes pozitivní vývoj ve světě) je vysoké tempo růstu asijsko-pacifického regionu. Ten se podílí velkou měrou na celosvětových příjezdech, na příjezdech do Argentiny má však zatím velmi malý podíl. Proto se růst v tomto regionu neprojevuje v příjezdech do Argentiny.

Příjezdový cestovní ruch Argentiny není přímo ovlivněn ekonomickou situací země. Je však ovlivněn děním ve světové ekonomice, které se projevuje v mezinárodním cestovním ruchu a tím i v příjezdovém cestovním ruchu Argentiny.

Výjezdový cestovní ruch není příliš ovlivněn děním ve světové ekonomice. Větší vliv se předpokládá u ekonomické situace samotného státu. Pokud bereme v úvahu sledované makroekonomické ukazatele argentinské ekonomiky v posledních deseti letech, nelze jednoznačně říci, že v některém roce se ekonomická situace zlepšila a v jiném zhoršila. Vždy dojde ke zlepšení některých ukazatelů, u jiných zase ke zhoršení (viz kapitola 5.1.1 a Příloha 4). Níže je zkoumán možný vliv jednotlivých ekonomických ukazatelů na výjezdový cestovní ruch.

Podívejme se nejprve na HDP a výjezdový cestovní ruch. V následující tabulce je zachycen vývoj tempa růstu hrubého domácího produktu a vývoj výjezdového cestovního ruchu Argentiny.

²⁹⁵ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2013. *Op. cit.* s. 44-49. a AET 2012. *Op. cit.* s. 37-43. [cit. 2014-12-05].

²⁹⁶ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2013. *Op. cit.* s. 44 a 49. [cit. 2014-12-05].

Tabulka 25: HDP a výjezdový cestovní ruch Argentiny

Rok	Růst HDP	Změna počtu turistů	Změna výdajů turistů
2004	8,91	/ / /	3,8
2005	9,20	-0,2	7,1
2006	8,36	-0,1	11,0
2007	8,00	7,1	27,3
2008	3,10	10,7	16,5
2009	0,05	8,0	-2,5
2010	9,14	6,5	8,3
2011	8,56	26,0	13,8
2012	0,95	8,7	6,9
2013	2,94	3,8	-6,8

Vlastní zpracování. Zdroj dat: IMF a MINTUR²⁹⁷

V Tabulce 25 jsou červeně vyznačeny nejnižší hodnoty relativního růstu HDP, u výjezdového cestovního ruchu jsou vyznačeny relativní poklesy. Nejnižší tempa růstu HDP měla Argentina v letech 2008, 2009, 2012 a 2013. Jediné dva roky, kdy došlo k poklesu počtu vyjíždějících turistů ve srovnání s předchozím rokem, byly 2005 a 2006. Pokles byl však velmi mírný. Výraznější pokles nastal u výdajů turistů, a to v letech 2009 a 2013. Zdá se tedy, že pokles ve výdajích ve výjezdovém cestovním ruchu nastává s mírným zpožděním proti poklesu tempa růstu HDP.

Co se týče vývoje míry nezaměstnanosti a vývoje výjezdového cestovního ruchu, nebyla zde nalezena souvislost. Míra nezaměstnanosti klesala ve všech letech s výjimkou roku 2009, vývoj výjezdového cestovního ruchu má jiný průběh (viz Příloha 12).

Nyní ke vztahu mezi výjezdovým cestovním ruchem a inflací a měnovým kurzem argentinského pesa. Údaje jsou zaznamenány v Tabulce 26.

²⁹⁷ Viz kapitoly 2.3 a 3.4.

Tabulka 26: Inflace, měnový kurz a výjezdový cestovní ruch Argentiny

Rok	Míra inflace	Kurz ARS/USD	Změna počtu turistů	Změna výdajů turistů
2004	4,42	2,92	/ / /	3,8
2005	9,64	2,90	-0,2	7,1
2006	10,90	3,05	-0,1	11,0
2007	8,83	3,10	7,1	27,3
2008	8,59	3,14	10,7	16,5
2009	6,27	3,71	8,0	-2,5
2010	10,46	3,90	6,5	8,3
2011	9,78	4,11	26,0	13,8
2012	10,04	4,54	8,7	6,9
2013	10,62	5,46	3,8	-6,8

Vlastní zpracování. Zdroj dat: IMF a MINTUR²⁹⁸

Při inflaci se snižuje kupní síla Argentinců, dalo by se tedy předpokládat, že s rostoucí inflací by mohly klesat výdaje vyjíždějících turistů, případně jejich počet. V Tabulce 26 sice vidíme, že v letech 2005 a 2006, kdy byla vyšší inflace, klesl počet vyjíždějících turistů, jejich výdaje však naopak vzrostly. V roce 2009, kdy byla inflace relativně nižší, naopak došlo k poklesu výdajů vyjíždějících turistů. A například v roce 2011, kdy se inflace blížila deseti procentům, vzrostl počet vyjíždějících Argentinců o 26 % a jejich výdaje o 13,8 % proti předchozímu roku. Vliv inflace na výjezdový cestovní ruch Argentinců nebyl prokázán.

Podíváme-li se na vývoj měnového kurzu argentinského pesu k dolaru a na výjezdový cestovní ruch, ani zde nenalezneme souvislost. Jak je vidět v Tabulce 25, peso každý rok oslabovalo. Výjezdový cestovní ruch však neměl ve všech letech stejný vývoj. Počet vyjíždějících turistů rostl různým tempem (kromě let 2005 a 2006, kdy došlo k poklesu). U výdajů nastal pokles v letech 2009 a 2013, v jiných letech výdaje rostly někdy jednociferným, jindy dvouciferným tempem.

Z výše uvedené analýzy plyne, že vztah makroekonomické situace Argentiny a výjezdového cestovního ruchu je nejednoznačný. Tempo růstu HDP má zřejmě vliv na výjezdy turistů a jejich výdaje, u nezaměstnanosti, inflace a měnového kurzu nebyla závislost výjezdového cestovního ruchu na těchto ukazatelích prokázána.

²⁹⁸ Viz kapitoly 2.3 a 3.4.

Poslední zkoumaný makroekonomický ukazatel, saldo běžného účtu platební bilance, také nemá vliv na výjezdový ani na příjezdový cestovní ruch. Zde je vztah opačný – příjmy z příjezdového cestovního ruchu působí kladně na běžný účet, výdaje turistů v zahraničí působí negativně.

Pro domácí cestovní ruch bohužel nejsou k dispozici statistiky, které by umožnily detailně porovnat vývoj mezi roky 2004 a 2013. Počet návštěvníků v domácím cestovním ruchu podle dostupných dat z let 2006, 2012 a 2013 rostl. Výdaje se také zvýšily, ve srovnání s počtem návštěvníků rostly vysokým tempem. Výdaje v domácím cestovním ruchu jsou uvedeny v argentinských pesos (viz Tabulka 14, kap. 3.5), hodnocení podle jejich relativního růstu tak může být zkreslené. Lidé mohou utratit v argentinských pesos více, avšak nemusí to být způsobeno větším objemem nákupů, ale tím, že došlo k růstu cen.

5.2 Vývoj konkurenceschopnosti

Zde je sledováno, zda se konkurenceschopnost Argentiny v cestovním ruchu vyvíjí podobně jako konkurenceschopnost globální (tj. celé ekonomiky Argentiny). Sledované období bylo od roku 2007 do roku 2013, jelikož v dřívějších letech nejsou k dispozici zprávy o konkurenceschopnosti v cestovním ruchu.

5.2.1 Konkurenceschopnost v ekonomice

Z hlediska konkurenceschopnosti nemá Argentina dobré hodnocení, v posledních deseti letech se pohybovala v poslední třetině žebříčku všech zemí, které hodnotí WEF. Výjimkou bylo hodnocení pro období 2005–2006, kdy se Argentina umístila přibližně v polovině (viz kapitola 2.5, Tabulka 6). Od let 2005–2006, kdy bylo zavedeno hodnocení podle Global Competitiveness Index (GCI), se pozice Argentiny zhoršovala, s výjimkou let 2009–2010 a 2011–2012. Nejlepší hodnocení konkurenceschopnosti (podle nového indexu GCI) měla Argentina pro období 2005–2006, kdy byla na 54. místě v žebříčku. Světová ekonomická krize z let 2008–2009 neměla velký vliv na konkurenceschopnost, v těchto letech se pozice Argentiny změnila pouze minimálně.

V letech 2013 a 2014 se však Argentina umístila na 104. místě, což je nejhorší hodnocení za období 2004–2014. Slabými stránkami jsou instituce, vládní regulace, byrokracie, bariéry pro podnikání a vysoká inflace. Zvýšení konkurenceschopnosti také brání makroekonomická nestabilita země (viz kapitola 5.1).

5.2.2 Konkurenceschopnost v turismu

V konkurenceschopnosti v cestovním ruchu má Argentina lepší pozici než v globální konkurenceschopnosti, její umístění se vždy pohybovalo kolem šedesátého místa. Nejlepší pozici podle indexu TTCI měla Argentina v roce 2008, naopak nejhorší byla v roce 2009. Pokud srovnáme pouze umístění v roce 2007 s rokem 2013, došlo ke zlepšení pozice Argentiny o tři místa.

Mezi lety 2007–2013 se Argentina nejvíce zhoršila v subindexu B (Podnikatelské prostředí a infrastruktura). To odpovídá hodnocení v globálním indexu konkurenceschopnosti, kde jsou jako slabé stránky zmiňovány byrokracie a překážky pro podnikání. V subindexu A (Regulační rámec cestovního ruchu) si svou pozici od roku 2007 vylepšila, a to díky příznivému hodnocení v oblasti zdraví a hygieny a vízové povinnosti. Díky přírodnímu bohatství a množství pořádaných veletrhů a výstav Argentina vyniká v subindexu C (Lidské, kulturní a přírodní zdroje).

5.2.3 Vzájemná souvislost

Porovnat vývoj konkurenceschopnosti Argentiny v ekonomice a v cestovním ruchu bylo možné pouze od roku 2007. Porovnávalo se pořadí podle indexů GCI a TTCI a cílem bylo zjistit, zda propad v globální konkurenceschopnosti se projeví i v cestovním ruchu.²⁹⁹

V následující tabulce jsou zaznamenány změny v pořadí podle GCI a TTCI v letech 2007–2013.

²⁹⁹ Porovnávaly se změny v těch letech, ve kterých jsou k dispozici Zprávy o konkurenceschopnosti v cestovním ruchu, tedy 2007, 2008, 2009, 2011 a 2013.

Tabulka 27: Srovnání konkurenceschopnosti podle GCI a TTCI, 2007–2013

Období	Změna v pořadí		
	Podle GCI		Podle TTCI
2007→2008	zhoršení o 3 místa		zlepšení o 6 míst
2008→2009	zlepšení o 3 místa		zhoršení o 7 míst
2009→2011	beze změny		zlepšení o 5 míst
2011→2013	zhoršení o 19 míst		zhoršení o 1 místo
2013→2015	2014-2015 beze změny		???

Vlastní zpracování. Zdroj dat: WEF. Viz kapitoly 2.5 a 4.2.

Mezi roky 2007 a 2008 došlo ke zhoršení globální konkurenceschopnosti Argentiny o tři místa, zatímco v konkurenceschopnosti v cestovním ruchu si Argentina o šest míst polepšila. Zhoršení pozice v turismu však přišlo hned následující rok, a to o sedm míst, přestože na základě indexu GCI se pozice Argentiny v období 2008–2009 zlepšila. Zlepšení v konkurenceschopnosti v cestovním ruchu nastalo v následujícím období, v letech 2009–2011. Mezi těmito roky se pozice Argentiny v globální konkurenceschopnosti nezměnila. V následujícím období, v letech 2011–2013, se v žebříčku konkurenceschopnosti v cestovním ruchu posunula pouze o jedno místo směrem dolů, avšak v globální konkurenceschopnosti byla pozice Argentiny o 19 míst horší.

Z údajů v Tabulce 27 lze usuzovat, že změna v pozici Argentiny podle Globálního indexu konkurenceschopnosti předznamenává změnu v pořadí konkurenceschopnosti v cestovním ruchu.

Závěr

Cílem předkládané diplomové práce bylo posoudit vliv ekonomické situace Argentiny na cestovní ruch v období od roku 2004 do roku 2013.

V úvodní kapitole byla uvedena teoretická východiska práce (terminologie, vztah cestovního ruchu a ekonomiky) včetně popisu mezinárodního turismu v regionech, s důrazem na region Ameriky. Bylo zjištěno, že mezinárodní příjezdy i příjmy z cestovního ruchu v posledních deseti letech rostly jak ve světě, tak v regionu Ameriky. Výjimkou byl rok 2009, kdy došlo k poklesu obou ukazatelů v důsledku světové hospodářské krize. V regionu Ameriky byl pokles výraznější, a to především u příjmů z turismu.

Druhá část práce obsahuje kromě základních informací o Argentině a historického přehledu analýzu vývoje makroekonomických ukazatelů, v níž byl kladen důraz i na specifické charakteristiky a problémy argentinské ekonomiky. Těmi jsou kromě vysoké inflace také omezení výměny pesos za zahraniční měnu (a v souvislosti s tím existence černého trhu), zadlužení země a spory s věřiteli, nedůvěra investorů a omezení importu. V konkurenceschopnosti Argentina zaostává. Podle posledních hodnocení z let 2013 a 2014 byla na 104. místě, což je nejhorší výsledek v posledním desetiletí. Mezi slabé stránky Argentiny patří makroekonomické prostředí, nedůvěra v instituce a politiky, obchodní a celní překážky, nízká produktivita práce a omezování zahraničních investic. Konkurenční výhodu má Argentina naopak ve velikosti trhu, v oblasti zdraví a vzdělávání a v letecké infrastruktuře.

Ve třetí kapitole je nastíněn historický vývoj cestovního ruchu v zemi a je zde zmíněno sedm turistických regionů Argentiny. Poté následuje analýza vývoje cestovního ruchu v posledních deseti letech. Počet zahraničních turistů mířících do Argentiny se zvýšil z přibližně 3,5 milionu na 5,6 milionu mezi lety 2004 a 2013 a jejich útrata ve stejném období vzrostla z bezmála 2,2 miliardy USD na 4,3 miliardy USD. Počet turistů i příjmy z příjezdového cestovního ruchu meziročně rostly s výjimkou let 2009, 2012 a 2013. Největší podíl na příjezdech v roce 2013 měli turisté z Chile a Brazílie, největší podíl na útratě mají Brazilci a turisté z Evropy. Počet turistů vyjíždějících za hranice země každoročně rostl, s výjimkou mírného poklesu v letech 2005 a 2006. V roce 2004 vyjelo z Argentiny 3,9 milionu turistů, v roce 2013 jich bylo 7,5 milionu. Jejich výdaje vzrostly z 2,5 miliardy USD v roce

2004 na 5,6 miliard USD v roce 2013. Meziroční pokles ve výdajích byl zaznamenán pouze v letech 2009 a 2013. Argentinští turisté jezdí nejčastěji do Uruguaye a Chile, největší útratu však mají v Brazílii. Domácí cestovní ruch nemohl být podrobně analyzován kvůli nedostatku dat. Nicméně z dostupných údajů za let 2006, 2012 a 2013 vyplývá, že na domácím cestovním ruchu se podílí čím dál větší množství Argentinců a jejich výdaje rostou vysokým tempem. Podle Ministerstva cestovního ruchu vzrostly výdaje domácích turistů v roce 2013 o 24 % ve srovnání s předchozím rokem. Údaje ministerstva jsou však uvedeny v argentinských pesos, a tak mohou být ovlivněny inflací. Podíl průmyslu cestovního ruchu na argentinském HDP v roce 2013 byl 3,5 %, podíl na zaměstnanosti 3,4 %. Ve srovnání s lety 2005–2007 jsou tyto hodnoty přibližně o jeden procentní bod nižší.

Čtvrtá kapitola se zabývá postavením Argentiny v mezinárodním cestovním ruchu. Podle dat UNWTO je Argentina na 46. místě ve světě z hlediska mezinárodních příjezdů a na 51. místě podle příjmů z cestovního ruchu. V regionu Ameriky je jak z hlediska příjezdů, tak z hlediska příjmů na pátém místě. Mezi zeměmi Jižní Ameriky má více příjezdů a vyšší příjmy pouze Brazílie. V konkurenceschopnosti v cestovním ruchu zaujímá Argentina 61. místo na světě podle hodnocení z roku 2013. Vyniká v oblasti lidských, kulturních a přírodních zdrojů a to především díky přírodním památkám a množství pořádaných veletrhů a výstav. Horší pozici má naopak kvůli hodnocení podnikatelského prostředí a infrastruktury. Podle žebříčku konkurenceschopnosti regionu Ameriky je Argentina na 11. místě. Ze zemí Jižní Ameriky mají lepší pozici Brazílie, Chile a Uruguay, avšak v některých oblastech má Argentina konkurenční výhodu proti těmto zemím. Týká se to především zdraví a hygieny, letecké infrastruktury, lidských a přírodních zdrojů a infrastruktury cestovního ruchu.

V závěrečné části práce bylo prokázáno, že příjezdový cestovní ruch není závislý na ekonomické situaci země. Vliv na něj však má světová ekonomika, jejíž vývoj se odráží v mezinárodním cestovním ruchu. Vývoj mezinárodních příjezdů a příjmů z turismu v Argentině odpovídá jejich vývoji ve světě. U výdajů vyjíždějících turistů byla zjištěna závislost na tempu růstu HDP. Naopak nebyla zjištěna souvislost výjezdového cestovního ruchu s mírou nezaměstnanosti, inflací ani měnovým kurzem. Porovnáním vývoje konkurenceschopnosti v ekonomice a v cestovním ruchu bylo vyzorováno, že změna v konkurenceschopnosti v cestovním ruchu nastává se

zpožděním ve srovnání se změnou v pořadí podle Globálního indexu konkurenceschopnosti.

Z výše uvedeného vyplývá, že byly splněny dílčí cíle práce a částečně prokázána závislost argentinského cestovního ruchu na ekonomické situaci v zemi. Vliv na cestovní ruch mají pochopitelně i jiné faktory, a je třeba brát v úvahu, že byl posuzován vývoj pouze v posledních deseti letech.

Zajisté bude zajímavé sledovat vývoj ekonomiky a cestovního ruchu Argentiny v dalších letech. V roce 2014 se čeká zhoršení makroekonomické situace. Podle odhadů MMF má hrubý domácí produkt proti roku 2013 klesnout, nezaměstnanost a inflace zřejmě vzrostou. V cestovním ruchu to však zatím vypadá, že počet příjíždějících turistů v roce 2014 vzroste. Je otázkou, zda je to předzvěst ekonomického oživení, nebo to naopak znamená, že vývoj cestovního ruchu bude následovat nepříznivý vývoj ekonomiky.

Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje

HAMARNEH, Iveta. Geografie turismu: Mimoevropská teritoria. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-4430-8.

HLAVIČKOVÁ, Vlasta a kol. *Panorama Latinoamericano*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1305-8.

CHALUPA, Jiří. *Dějiny Argentiny, Uruguaye, Chile*. Edice Dějiny států. Praha: Lidové noviny, 1999. ISBN 978-80-7106-323-1.

INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch: (základy)*. Praha: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1569-4.

NEUMANN, Pavel a kol. *Mezinárodní ekonomie*. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3276-3.

PALATKOVÁ, Monika. *Mezinárodní cestovní ruch*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3750-8.

TULEJA, Pavel, MAJEROVÁ, Ingrid, NEZVAL Pavel. *Základy makroekonomie*. 2. Vyd. Brno: BizBooks, 2012. s. 267. ISBN 978-80-265-0007-0.

Elektronické zdroje – články a dokumenty

AFIP. *Compra de moneda extranjera y adquisición de bienes y/o servicios efectuadas a vendedores y/o prestadores del exterior* [online]. [cit. 2014-10-02]. Dostupné z: <http://www.afip.gob.ar/coc/>

AFIP. *Declaración Jurada Anticipada de Importación – DJAI* [online]. 2014-09-26 [cit. 2014-09-26]. Dostupné z: <http://www.afip.gob.ar/djai/>

América Latina: modesto crecimiento en el 2012. *Banco Mundial* [online]. 2013-01-15 [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.bancomundial.org/es/news/feature/2013/01/15/america-latina-crecimiento-2012-2013-perspectivas>

Argentina blames US mediator for debt default. *BBC* [online]. 31. 7. 2014 [cit. 2014-09-26]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-latin-america-28587653>

Argentina: Ekonomická charakteristika země. *Businessinfo.cz* [online] 7. 9. 2014 [cit. 2014-10-02]. Zastupitelský úřad Buenos Aires (Argentina). Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/argentina-ekonomicka-charakteristika-zeme-18398.html>

Argentina: Repsol files YPF nationalization complaint. *BBC News* [online]. 2012-12-04 [cit. 2014-10-02]. Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/news/world-latin-america-20588088>

ARRIAZU, Ricardo. La inflación en Argentina. *Clarín* [online] 2006-05-07 [cit. 2014-09-27]. Dostupné z: <http://edant.clarin.com/suplementos/economico/2006/05/07/n-00201.htm>

BLANCO, Javier. Obligan a los bancos a subir tasas para restarle atractivo al dólar. *La Nación*. [online]. 2014-10-04 [cit. 2014-11-13]. Dostupné z: <http://www.lanacion.com.ar/1732848-obligan-a-los-bancos-a-subir-tasas-para-restarle-atractivo-al-dolar>

Cada feriado le cuesta a la economía argentina unos \$4.430 millones. *iProfesional* [online]. 2014-01-21 [cit. 2014-09-29]. Dostupné z: <http://www.iprofesional.com/notas/153038-Cada-feriado-le-cuesta-a-la-economia-argentina-unos-4430-millones->

CAT. *Cámara Argentina de Turismo. Directorio de Socios* [online]. 2008 [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: http://www.camaradeturismo.org.ar/socios_1.php

CIA World Factbook. *Argentina* [online]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ar.html>

Claves: crisis argentina de 2001. *BBC Mundo* [online]. 2006-12-29 [cit. 2014-10-01]. Dostupné z: http://news.bbc.co.uk/hi/spanish/latin_america/newsid_6215000/6215199.stm

Crash course. The origins of the financial crisis. *The Economist* [online]. 5.9.2013. [cit. 2014-09-04]. Dostupné z: <http://www.economist.com/news/schoolsbrief/21584534-effects-financial-crisis-are-still-being-felt-five-years-article>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Hrubý domácí produkt (HDP) – Metodika*. [online]. [cit. 2014-09-18]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/hruby_domaci_produkt_%28hdp%29

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Úloha měnové politiky* [online]. [cit. 2014-09-18]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/menova_politika/uloha.html

D'ADAMO, Orlando, GARCÍA BEAUDOUX, Virginia a SLAVINSKY, Gabriel. Argentina: de la crisis al nuevo presidente. *Íconos. Revista de Ciencias Sociales* [online]. 2003, č.17. s. 146-150. [cit. 2014-10-01]. ISSN 1390-1249. Dostupné prostřednictvím databáze EBSCO.

DE LOS REYES, Ignacio. Argentina sufre la peor devaluación en una década. *BBC Mundo* [online]. 2014-01-24 [cit. 2014-10-01]. Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/mundo/noticias/2014/01/140123_economia_argentina_dolar_devaluacion_peso_irm.shtml

DE VIDO, Julio. *YPF: El Informe Mosconi* [online]. 2012-06-01 [cit. 2014-10-02]. Ministerio de Economía y Finanzas Públicas. Dostupné z: <http://www.mecon.gov.ar/wp-content/uploads/2012/06/Informe-MOSCONI-v12-modif.pdf>

Economía y datos de los países. Argentina. *datosmacro.com* [online]. [cit. 2014-09-28]. Dostupné z: <http://www.datosmacro.com/paises/argentina>

El "dólar ahorro", la nueva opción del mercado cambiario argentino que se estrenará este lunes. *Infobae.com* [online]. 2014-01-26 [cit. 2014-10-02]. Dostupné z: <http://www.infobae.com/2014/01/26/1539501-el-dolar-ahorro-la-nueva-opcion-del-mercado-cambiario-argentino-que-se-estrenara-este-lunes>

El dólar blue baja y opera a \$13,45 tras los fuertes controles de ayer en la city. *La Nación* [online]. 2014-11-21 [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.lanacion.com.ar/1745845-dolar-oficial-dolar-blue>

El dólar blue bajó \$ 13,30. *La nación* [online]. 2014-11-26 [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.lanacion.com.ar/1747114-cotizacion-dolar-blue-oficial-hoy>

El FMI estima que la economía argentina va a caer este año 1,7% por la pelea con los fondos buitres. *La Nación* [online]. 2014-10-07 [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.lanacion.com.ar/1733609-el-fmi-estima-que-la-economia-argentina-va-a-caer-este-ano-17-por-la-pelea-con-los-fondos-buitre>

El Gobierno aceleró la suba del dólar mayorista, que cotizó a \$8,44. *La Nación* [online]. 2014-09-26 [cit. 2014-09-29]. Dostupné z: <http://www.lanacion.com.ar/1730633-el-gobierno-acelero-la-suba-del-dolar-mayorista-que-cotiza-a-844>

FLOYD, Norris. The Muddled Case of Argentine Bonds. *The New York Times*. [online]. 2014-07-24 [cit. 2014-09-25]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2014/07/25/business/rulings-add-to-the-mess-in-argentine-bonds.html?module=Search&mabReward=relbias%3Ar%2C{%222%22%3A%22RI%3A16%22}&_r=2

GARZÓN, Eduardo. Explicación sencilla de lo que está ocurriendo en Argentina con la devaluación del peso. *La Marea* [online]. 2014-01-25 [cit. 2014-10-20]. Dostupné z: <http://www.lamarea.com/2014/01/25/explicacion-sencilla-de-lo-que-esta-ocurriendo-en-argentina-con-la-devaluacion-del-peso/>

GARZÓN, Eduardo. La falta de rigor de los medios: Argentina no está en una suspensión de pagos convencional. *La Marea* [online]. 2014-08-01 [cit. 2014-09-26]. Dostupné z: <http://www.lamarea.com/2014/08/01/la-falta-de-rigor-de-los-grandes-medios-argentina-esta-en-una-suspension-de-pagos-convencional/>

HERNANDEZ, Vladimir. Argentines recall economic crisis 10 years on. *BBC Mundo* [online]. 2011-12-02 [cit. 2014-10-01]. Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/news/world-latin-america-15981406>

Inflación de octubre fue del 1,2% según la medición del Indec. *La Nación* [online]. 2014-11-14 [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.lanacion.com.ar/1743994-inflacion-de-octubre-fue-del-12-segun-la-medicion-del-indec>

Interaktivní exportní profil zájmových zemí: Argentina. *Businessinfo.cz* [online]. 2014-04-14 [cit. 2014-09-26]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/interaktivni-exportni-profil-zajmovych-zemi-argentina-24034.html#!&chapter=1>

La inflación del INDEC es idéntica a la que reportamos en InflacionVerdadera.com. *The Billion Prices Project* [online]. 2014-02-14 [cit. 2014-09-28]. Dostupné z: <http://www.inflacionverdadera.com/?p=393>

LARA, Alejandro (kompilátor). *100 años de Turismo Argentino* [online]. Buenos Aires: Proia, 2008 [cit. 2014-10-15]. Dostupné z: <http://www.cienaniosdeturismo.gov.ar/uploads/libro100%20a%C3%B1os%20del%20turismo%20argentino%283%29.pdf>

Las nacionalizaciones, el gran temor. *Expansión.com* [online]. 2014-02-27 [cit. 2014-10-02]. Dostupné z: <http://www.expansion.com/2014/02/27/latinoamerica/1393511008.html>

Los argentinos que cruzan el río en busca de dólares. *BBC Mundo* [online]. 2013-05-14 [cit. 2014-10-02]. Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/mundo/noticias/2013/05/130514_argentina_uruguay_dolar_colonia_blue_irm.shtml

Magický čtyřúhelník - 1. část - Makro 1 (ekospace.cz). *Youtube* [online]. 2013-08-27 [cit. 2014-12-05]. Kanál uživatele ekospace. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=UrzV9-VxJXs>

MERCOSUR. En pocas palabras [online]. [cit. 2014-10-20]. Dostupné z: <http://www.mercosur.int/show?contentid=3862&channel=secretaria>

MINISTERIO DEL INTERIOR Y DEL TRANSPORTE. Feriados [online]. [cit. 2014-09-25]. Dostupné z: <http://www.mininterior.gov.ar/tramitesyservicios/feriados.php>

NĚMEČEK, Josef. Bitva o argentinský dluh nabírá obrátky. *Echo24.cz* [online]. 2014-08-27 [cit. 2014-09-25]. Dostupné z: <http://echo24.cz/a/wrQkf/bitva-o-argentinsky-dluh-nabira-obratky>

ORDOQUI, Augustina. El top 10 de la inflación en América Latina: Venezuela y la Argentina, a la cabeza. *Infobae.com* [online]. 2014-01-16 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z: <http://www.infobae.com/2014/01/16/1537515-el-top-10-la-inflacion-america-latina-venezuela-y-la-argentina-la-cabeza>

PALLARES, José Hidalgo. Según el Indec, la inflación de julio fue de 1,4%, la mitad que varias mediciones privadas. *La Nación* [online]. 2014-08-16 [cit. 2014-09-28]. Dostupné z: <http://www.lanacion.com.ar/1719228-segun-el-indec-la-inflacion-de-julio-fue-de-14-la-mitad-que-varias-mediciones-privadas>

PATTON, Mike. The Three Countries With The Highest Inflation. *Forbes* [online] 2014-05-09 [cit. 2014-09-28]. Dostupné z: <http://www.forbes.com/sites/mikepatton/2014/05/09/the-three-countries-with-the-highest-inflation/>

PEREGIL, Francisco. Argentina agota el plazo de negociación sin acuerdo con los ‘fondos buitres’. *El País* [online]. 2014-07-31 [cit. 2014-09-25]. Dostupné z: http://economia.elpais.com/economia/2014/07/31/actualidad/1406765511_684321.html

Repsol cobra hoy U\$S 5.900 millones de indemnización por la expropiación de YPF. *tn.com.ar* [online]. 2012-05-08 [cit. 2014-10-02]. Dostupné z: http://tn.com.ar/politica/repsol-cobra-hoy-us-5900-millones-de-indemnizacion-por-la-expropiacion-de-ypf_497805

RUSSELL, Roberto. Argentina y Estados Unidos: una relación distante. *Agenda Internacional*, Año 6, N° 21. Buenos Aires, březen 2010. s. 30.

RUSSELL, Roberto a TOKATLIAN, Juan Gabriel. *El lugar del Brasil en la política exterior argentina*. Buenos Aires: Fondo de Cultura Económica, 2003. s. 60-62.

SCHIAVI, Alejandro (koordinátor). Ley Nacional de Turismo. Análisis y perspectivas. *Observatorio de Políticas Públicas del Cuerpo de Administradores Gubernamentales* [online]. Listopad 2011 [cit. 2014-10-12]. Dostupné z: http://www.sgp.gov.ar/contenidos/ag/paginas/opp/docs/2011/21_OPP_2011_TURISMO.pdf

Standard & Poor's declara a Argentina en "default selectivo". *BBC Mundo* [online]. 2014-07-31 [cit. 2014-09-26]. Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/mundo/ultimas_noticias/2014/07/140730_ultnot_argentina_sp_default_vs

Statistics in Argentina. Fishy figures. *The Economist* [online]. 2014-09-17 [cit. 2014-09-28]. Dostupné z: <http://www.economist.com/blogs/americasview/2014/09/statistics-argentina?zid=295&ah=0bca374e65f2354d553956ea65f756e0>

ŠIMARA, Jiří. Čelí Argentina bankrotu? *tyden.cz* [online]. 2014-07-05 [cit. 2014-09-25]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/byznys/svet/celi-argentina-bankrotu_311932.html#.VAlsjaMoP6I

UN. *Argentina: Trade profile* [online]. [cit. 2014-09-29]. Dostupné z: <https://data.un.org/CountryProfile.aspx?crName=ARGENTINA>

UN. *EBOPS Items* [online]. 2010 [cit. 2014-09-30]. Dostupné z: <http://unstats.un.org/unsd/servicetrade/mr/rfCommoditiesList.aspx>

UN. *International Recommendations for Tourism Statistics 2008*. [online]. [cit. 2014-08-11]. New York: United Nations, 2010. Dostupné z: http://unstats.un.org/unsd/publication/Seriesm/SeriesM_83rev1e.pdf

UN. *Tourism Satellite Account. Recommended Methodological Framework 2008*. [online]. [cit. 2014-08-11]. Luxembourg, Madrid, New York, Paris: United Nations, 2010. Dostupné z: http://unstats.un.org/unsd/publication/Seriesf/SeriesF_80rev1e.pdf

Un top ten que enorgullece. *Mensajeroweb*. 2014-11-25 [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://mensajeroweb.com.ar/post/44815/un-top-ten-que-enorgullece.html>

UNWTO. *Understanding Tourism: Basic Glossary* [online]. [cit. 2014-08-11]. Dostupné z: <http://media.unwto.org/en/content/understanding-tourism-basic-glossary>

Why Argentina may default on its debts. *The Economist* [online]. 29. 7. 2014 [cit. 2014-09-25]. Dostupné z: [http://www.economist.com/blogs/economist-explains-22?zid=305&ah=417bd5664dc76da5d98af4f7a640fd8a](http://www.economist.com/blogs/economist-explains/2014/07/economist-explains-22?zid=305&ah=417bd5664dc76da5d98af4f7a640fd8a)

Elektronické zdroje - statistiky

BCRA. *Tipo de cambio SML*. [online]. [cit. 2014-09-30]. Dostupné z: <http://www.bcra.gov.ar/index.asp>

BLANKE, Jennifer a CHIESA, Thea. *The Travel & Tourism Competitiveness Report 2013* [online]. Geneva: World Economic Forum, 2013 [cit. 2014-11-11]. Dostupné z: <http://www.weforum.org/reports/travel-tourism-competitiveness-report-2013>

BLANKE, Jennifer a CHIESA, Thea. *The Travel & Tourism Competitiveness Report 2011* [online]. Geneva: World Economic Forum, 2011 [cit. 2014-11-11]. Dostupné z: http://www3.weforum.org/docs/WEF_TravelTourismCompetitiveness_Report_2011.pdf

BLANKE, Jennifer a CHIESA, Thea. *The Travel & Tourism Competitiveness Report 2009* [online]. Geneva: World Economic Forum, 2009 [cit. 2014-11-11]. Dostupné z: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GCR_TravelTourism_Report_2009.pdf

BLANKE, Jennifer a CHIESA, Thea. *The Travel & Tourism Competitiveness Report 2008* [online]. Geneva: World Economic Forum, 2008 [cit. 2014-11-11]. Dostupné z: http://www.weforum.org/pdf/Global_Competitiveness_Reports/TTReport/TTfullreport.pdf

BLANKE, Jennifer a CHIESA, Thea. *The Travel & Tourism Competitiveness Report 2007* [online]. Geneva: World Economic Forum, 2007 [cit. 2014-11-11]. Dostupné z: http://www3.weforum.org/docs/WEF_TravelTourismCompetitiveness_Report_2007.pdf

Dolarblue.net. Centavo a centavo, la devaluación del peso. [online]. [cit. 2014-09-25]. Dostupné z: <http://dolarblue.net/historico/>

IMF. *World Economic Outlook Database: October 2014 Edition* [online]. 2014-10-07 [cit. 2014-10-29]. Dostupné z: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2014/02/weodata/weoselgr.aspx>

INDEC. *Empleo y desempleo* [online]. [cit. 2014-09-28]. Dostupné z: http://www.indec.mecon.ar/desaweb/nivel4_default.asp?id_tema_1=4&id_tema_2=31&id_tema_3=58

INDEC. *Estimaciones del balance de pagos. Serie histórica. Servicios*. [online]. [cit. 2014-09-28]. Dostupné z: http://www.indec.mecon.ar/desaweb/nivel4_default.asp?id_tema_1=3&id_tema_2=35&id_tema_3=45

INDEC. *¿Qué es el turismo?* [online]. Dostupné z: <http://www.indec.mecon.ar/ftp/cuadros/economia/turismo.pdf>

INDEC. *Resultados del balance de pagos del segundo trimestre de 2014* [online]. [cit. 2014-09-28]. Dostupné z: http://www.indec.mecon.ar/desaweb/uploads/informesdeprensa/bal_09_14.pdf

INDEC. *Turismo receptivo. Turistas no residentes por país o región de residencia habitual. Total de pasos. Años 2013-2014* [online]. [cit. 2014-10-20]. Dostupné z: http://www.indec.mecon.ar/nivel4_default.asp?id_tema_1=3&id_tema_2=13&id_tema_3=55

MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. *AET 2013. Anuario Estadístico de Turismo. República Argentina* [online]. [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: <http://desarrolloturistico.gob.ar/estadisticas/anuarios-estadisticos>

MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. *AET 2012. Anuario Estadístico de Turismo. República Argentina* [online]. [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: <http://desarrolloturistico.gob.ar/estadisticas/anuarios-estadisticos>

MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. *AET 2011. Anuario Estadístico de Turismo. República Argentina* [online]. [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: <http://desarrolloturistico.gob.ar/estadisticas/anuarios-estadisticos>

MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. *AET 2010. Anuario Estadístico de Turismo. República Argentina* [online]. [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: <http://desarrolloturistico.gob.ar/estadisticas/anuarios-estadisticos>

MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. *AET 2009. Anuario Estadístico de Turismo. República Argentina* [online]. [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: <http://desarrolloturistico.gob.ar/estadisticas/anuarios-estadisticos>

MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. *AET 2008. Anuario Estadístico de Turismo. República Argentina* [online]. [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: <http://desarrolloturistico.gob.ar/estadisticas/anuarios-estadisticos>

MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. *AET 2007. Anuario Estadístico de Turismo. República Argentina* [online]. [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: <http://desarrolloturistico.gob.ar/estadisticas/anuarios-estadisticos>

MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. *AET 2006. Anuario Estadístico de Turismo. República Argentina* [online]. [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: <http://desarrolloturistico.gob.ar/estadisticas/anuarios-estadisticos>

MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. *Plan Federal Estrategico de Turismo Sustentable. Actualización 2012-2020* [online]. 2011 [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: <http://siet.desarrolloturistico.gov.ar/recursos/documentos/SubDoc/fd217bc5b686d951cdc21ec84792279335f7f055.pdf>

PORTER Michael E. a SCHWAB, Klaus. *The Global Competitiveness Report 2008-2009* [online]. Geneva: World Economic Forum, 2008 [cit. 2014-10-11]. Dostupné z: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2008-09.pdf

PORTER, Michael E., SCHWAB, Klaus, SALA I MARTIN, Xavier, LÓPEZ-CLAROS, Augusto. *The Global Competitiveness Report 2004-2005* [online]. © World Economic Forum. New York: Palgrave Macmillan, 2004 [cit. 2014-10-11]. Dostupné z: [cit. 2014-10-11]. Dostupné z: http://www.ieseinsight.com/casos/study_0035.pdf

SCHWAB, Klaus. *The Global Competitiveness Report 2014-2015* [online]. Geneva: World Economic Forum, 2014 [cit. 2014-10-08]. Dostupné z: <http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2013-2014>

SCHWAB, Klaus. *The Global Competitiveness Report 2013-2014* [online]. Geneva: World Economic Forum, 2013 [cit. 2014-10-11]. Dostupné z: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2013-14.pdf

SCHWAB, Klaus. *The Global Competitiveness Report 2012-2013* [online]. Geneva: World Economic Forum, 2012 [cit. 2014-10-11]. Dostupné z: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2012-13.pdf

SCHWAB, Klaus. *The Global Competitiveness Report 2011-2012* [online]. Geneva: World Economic Forum, 2011 [cit. 2014-10-11]. Dostupné z: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GCR_Report_2011-12.pdf

SCHWAB, Klaus. *The Global Competitiveness Report 2010-2011* [online]. Geneva: World Economic Forum, 2010 [cit. 2014-10-11]. Dostupné z: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2010-11.pdf

SCHWAB, Klaus. *The Global Competitiveness Report 2009-2010* [online]. Geneva: World Economic Forum, 2009 [cit. 2014-10-11]. Dostupné z: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2009-10.pdf

SCHWAB, Klaus a PORTER, Michael E. *The Global Competitiveness Report 2006-2007* [online]. © World Economic Forum. New York: Palgrave Macmillan, 2006 [cit. 2014-10-11]. Dostupné z: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2006-07.pdf

SCHWAB, Klaus, PORTER, Michael E. a SACHS, Jeffrey D. *The Global Competitiveness Report 2001-2002* [online]. © World Economic Forum. New York: Oxford University Press, 2002 [cit. 2014-10-11]. Dostupné z: <http://www.nectec.or.th/pld/indicators/documents/WEF-%20Global%20Competitiveness%20Report%202001.pdf>

UNWTO. *Annual Report 2013*. [online]. 2013 [cit. 2014-09-04]. Dostupné z: http://dtxtq4w60xqp.cloudfront.net/sites/all/files/pdf/unwto_annual_report_2013_0.pdf

UNWTO. *Tourism Highlights. 2014 Edition*. [online]. 2014 [cit. 2014-09-04]. Dostupné z: <http://mkt.unwto.org/publication/unwto-tourism-highlights-2014-edition>

UNWTO. *Tourism Highlights. 2013 Edition*. [online]. 2013 [cit. 2014-09-12]. Dostupné z: <http://www.e-unwto.org/content/hq4538/fulltext.pdf>

UNWTO. *Tourism Highlights. 2012 Edition*. [online]. 2012 [cit. 2014-09-12]. Dostupné z: <http://mkt.unwto.org/sites/all/files/docpdf/unwtohighlights12enhr.pdf>

UNWTO. *Tourism Highlights. 2011 Edition*. [online]. 2011 [cit. 2014-09-04]. Dostupné z: <http://mkt.unwto.org/sites/all/files/docpdf/unwtohighlights11enhr.pdf>

UNWTO. *Tourism Highlights. 2010 Edition*. [online]. 2010 [cit. 2014-09-04]. Dostupné z: <http://www.e-unwto.org/content/t60255/fulltext.pdf>

UNWTO. *Tourism Highlights. 2009 Edition*. [online]. 2009 [cit. 2014-09-04]. Dostupné z: http://tourlib.net/wto/WTO_highlights_2009.pdf

UNWTO. *Tourism Highlights 2008 Edition*. [online]. 2008 [cit. 2014-09-12]. s. 4.
Dostupné z: http://www.unwto.org/facts/eng/pdf/highlights/UNWTO_Highlights08_en_HR.pdf

UNWTO. *Tourism Highlights, 2003 Edition*. [online]. 2003 [cit. 2014-09-12].
Dostupné z: http://tourlib.net/wto/WTO_highlights_2003.pdf

UNWTO. *Turismo en las Américas – Edición 2013*. [online]. 2013 [cit. 2014-10-12].
Dostupné z: http://dtxtq4w60xqp.cloudfront.net/sites/all/files/pdf/turismo_en_las_americas.pdf

US dollar – Argentine peso exchange rate. *Bloomberg.com*. [online]. [cit. 2014-10-01].
Dostupné z: <http://www.bloomberg.com/quote/USDARS:CUR/chart>

WORLD BANK. *Official exchange rate (LCU per US\$, period average)*. [online].
2014 [cit. 2014-10-01]. Dostupné z: <http://data.worldbank.org/indicator/PA.NUS.FCRF>

WTTC. *Travel & Tourism Economic Impact 2014. Argentina* [online]. Dostupné z:
<http://www.wttc.org/focus/research-for-action/economic-impact-analysis/country-reports/>

WTTC. *Travel & Tourism Economic impact 2014. Dominican Republic, Bahamas, Anguilla*. [online]. [cit. 2014-09-15]. Dostupné z:
<http://www.wttc.org/focus/research-for-action/economic-impact-analysis/country-reports/>

Seznam tabulek

Tabulka 1: Mezinárodní příjezdy v regionech, 2013*	12
Tabulka 2: Příjmy z mezinárodního turismu v regionech, 2013*	12
Tabulka 3: Průměrný příjem na mezinárodní příjezd dle regionů, 2009–2013, USD .	14
Tabulka 4: Mezinárodní příjezdy v regionu Ameriky, 2013*	16
Tabulka 5: Příjmy z turismu v regionu Ameriky, 2013*	16
Tabulka 6: Pořadí Argentiny podle GCI, 2003–2014.....	38
Tabulka 7: Turistické regiony a atraktivity Argentiny	45
Tabulka 8: Příjezdový turismus Argentiny, 2004–2013.....	47
Tabulka 9: Průměrná doba pobytu zahraničních turistů v Argentině, 2004–2013	49
Tabulka 10: Příjmy z příjezdového turismu Argentiny 2004–2013, mil. USD a %....	50
Tabulka 11: Výjezdový turismus Argentiny, 2004–2013.....	54
Tabulka 12: Průměrná doba pobytu Argentinských turistů v zahraničí, 2004–2013 ..	56
Tabulka 13: Výdaje vyjíždějících návštěvníků, 2004–2013, mil. USD a %	56
Tabulka 14: Domácí cestovní ruch Argentiny, 2006, 2012 a 2013	60
Tabulka 15: Mezinárodní příjezdy ve vybraných zemích, 2013*	66
Tabulka 16: Růst mezinárodních příjezdů ve vybraných zemích, 2013*	66
Tabulka 17: Příjmy z mezinárodního turismu ve vybraných zemích v roce 2013	67
Tabulka 18: Výdaje na cestovní ruch ve vybraných zemích v roce 2013	68
Tabulka 19: Subindexy a pilíře TTCI	69
Tabulka 20: Umístění podle TTCI 2013 ve vybraných zemích regionu Ameriky	71
Tabulka 21: Porovnání vybraných zemí podle indexu TTCI 2013	72
Tabulka 22: Pořadí Argentiny podle TTCI, 2007-2013	74
Tabulka 23: Hodnocení Argentiny v pilířích TTCI v letech 2007-2013	76
Tabulka 24: Příjezdový cestovní ruch ve světě a v Argentině, % změny 2004–2013.	85
Tabulka 25: HDP a výjezdový cestovní ruch Argentiny	87
Tabulka 26: Inflace, měnový kurz a výjezdový cestovní ruch Argentiny	88
Tabulka 27: Srovnání konkurenceschopnosti podle GCI a TTCI, 2007–2013.....	91

Seznam grafů

Graf 1: Mezinárodní příjezdy ve světě, 2004–2013, mil.	11
Graf 2: Příjmy z mezinárodního turismu ve světě, 2004–2013, mld. USD.....	11
Graf 3: Mezinárodní příjezdy do regionu Ameriky, 2004–2013, mil.....	15
Graf 4: Příjmy z turismu v regionu Ameriky, 2004–2013, mld. USD	15
Graf 5: Růst mezinárodních příjezdů ve vybraných zemích, 2008–2012, %	18
Graf 6: Tempo růstu HDP v Argentině, 2004–2013, %	26
Graf 7: Míra nezaměstnanosti v Argentině, 2004–2013, %	28
Graf 8: Průměrná meziroční inflace v Argentině, 2004–2013, %	29
Graf 9: Saldo běžného účtu Argentiny, 2004–2013, % HDP	30
Graf 10: Vývoj kurzu ARS/USD, 2004–2013.....	33
Graf 11: Počet zahraničních exkurzionistů, 2004–2013, mil.....	48
Graf 12: Počet zahraničních turistů, 2004–2013, mil.	48
Graf 13: Příjmy od exkurzionistů, 2004–2013, mil. USD.....	50
Graf 14: Příjmy od turistů, 2004–2013, mil. USD.....	51
Graf 15: Příjezdy turistů do Argentiny dle země původu, 2013, %.....	52
Graf 16: Příjmy od turistů dle země původu, 2013, v %	53
Graf 17: Vyjíždějící exkurzionisté z Argentiny, 2004–2013, mil.	55
Graf 18: Vyjíždějící turisté z Argentiny, 2004–2013, mil.....	55
Graf 19: Výdaje exkurzionistů, 2004–2013, mil. USD	57
Graf 20: Výdaje turistů, 2004–2013, mil. USD.....	58
Graf 21: Výjezdy turistů z Argentiny dle destinace, 2013, %	58
Graf 22: Výdaje argentinských turistů dle destinace, 2013, %.....	59
Graf 23: Podíl průmyslu cestovního ruchu na HDP, 2004–2014, %.....	63
Graf 24: Podíl průmyslu cestovního ruchu na zaměstnanosti, 2004–2014, %	63
Graf 25: Podíl příjezdového cestovního ruchu na exportu, 2004–2014, %.....	64
Graf 26: Magický čtyřúhelník – Argentina, 2004 a 2013.....	81

Seznam obrázků

Obrázek 1: Mapa Argentiny	21
Obrázek 2: Cena USD na černém trhu 2008–2014.....	34
Obrázek 3: Turistické regiony Argentiny	46

Seznam zkratk

*	provizorní údaj
///	údaj není k dispozici
AAAVyT	Argentinská asociace cestovních kanceláří a turismu Asociación Argentina de Agencias de Viajes y Turismo
AFIP	Argentinský finanční úřad Administración Federal de Ingresos Públicos
ARS	Argentinské peso
BCRA	Centrální banka Argentinské republiky Banco Central de la República Argentina
DNT	Státní správa cestovního ruchu Dirección Nacional de Turismo
GCI	Globální index konkurenceschopnosti Global Competitiveness Index
HDP	Hrubý domácí produkt
INDEC	Argentinský statistický úřad Instituto Nacional de Estadística y Censos
IPC	Index spotřebitelských cen Índice de Precios al Consumidor
IPCNu	Národní index spotřebitelských cen Índice de Precios al Consumidor Nacional urbano
MERCOSUR	Společný trh jihu Mercado Común del Sur

MINTUR	Ministerstvo cestovního ruchu Argentinské republiky Ministerio de Turismo de la Nación
MMF/IMF	Mezinárodní měnový fond International Monetary Fund
OSN/UN	Organizace spojených národů United Nations
TSA	Satelitní účet cestovního ruchu Tourism Satellite Account
UNWTO/OMT	Světová organizace cestovního ruchu United Nations World Tourism Organisation/Organización Mundial del Turismo
USD	Americký dolar
WB	Světová banka World Bank
WEF	Světové ekonomické fórum World Economic Forum
WTTC	Světová rada pro cestovní ruch World Travel and Tourism Council

Seznam příloh

Příloha 1: Mezinárodní příjezdy a příjmy z turismu ve světě, 2004–2013.....	112
Příloha 2: Mezinárodní příjezdy a příjmy z turismu, region Amerik, 2004–2013	112
Příloha 3: Růst mezinárodních příjezdů ve vybraných zemích, 2008–2012, v %	113
Příloha 4: Makroekonomické ukazatele Argentiny, 2004–2013	113
Příloha 5: Příjezdy turistů do Argentiny dle země původu, 2013.....	114
Příloha 6: Příjmy od turistů dle země původu, 2013	114
Příloha 7: Výjezdy Argentinců dle destinace, 2013	115
Příloha 8: Výdaje Argentinců dle destinace, 2013	115
Příloha 9: Domácí cestovní ruch Argentiny podle turistických regionů, 2013	116
Příloha 10: Mezinárodních příjezdy ve světě – pozice Argentiny, 2013.....	117
Příloha 11: Příjmy z mezinárodního turismu – pozice Argentiny, 2013	118
Příloha 12: Nezaměstnanost a výjezdový cestovní ruch Argentiny	119

Přílohy

Příloha 1: Mezinárodní příjezdy a příjmy z turismu ve světě, 2004–2013

Rok	Příjezdy v mil.	Příjmy v mld. USD
2004	761	634
2005	807	680
2006	853	746
2007	908	860
2008	927	944
2009	891	856
2010	949	930
2011	995	1 042
2012	1 035	1 078
2013*	1 087	1 159

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO³⁰⁰

Příloha 2: Mezinárodní příjezdy a příjmy z turismu, region Amerik, 2004–2013

Rok	Příjezdy v mil.	Příjmy v mld. USD
2004	126	133
2005	133	143
2006	137	155
2007	144	172
2008	148	189
2009	141	166
2010	151	181
2011	156	198
2012	163	215
2013*	168	229

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO³⁰¹

³⁰⁰ Data pro příjezdy: UNWTO. *Annual Report 2013*. Op. cit. [cit. 2014-09-04], s. 11.

Data pro příjmy za roky 2004-2011: UNWTO. *Turismo en las Américas*. Op. cit. s. 6.

Data pro příjmy za roky 2012 a 2013: UNWTO *Tourism Highlights 2014 Edition*. Op. cit. s. 5. [cit. 2014-10-12].

³⁰¹ Data pro příjezdy: UNWTO. *Turismo en las Américas*. Op. cit. s. 8. a *Tourism Highlights 2014 Edition*. Op. cit. s. 3.

Data pro příjmy: UNWTO. *Annual Report 2013*. Op. cit. s. 58. a *Tourism Highlights 2014 Edition*. Op. cit. s. 3. [cit. 2014-10-12].

Příloha 3: Růst mezinárodních příjezdů ve vybraných zemích, 2008–2012, v %

Země	08/07	09/08	10/09	11/10	12/11
Argentina	3,0	–8,4	23,6	7,1	–2,1
Brazílie	0,5	–4,9	7,5	5,3	4,5
Kolumbie	2,5	–0,7	3,6	–14,4	6,5
Venezuela	–3,5	–17,4	–14,5	13,0	19,3

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO³⁰²

Příloha 4: Makroekonomické ukazatele Argentiny, 2004–2013

Rok	Růst HDP	Míra nezam.	Míra inflace	Saldo b.ú.
	%	%	%	% HDP
2004	8,91	13,63	4,42	1,46
2005	9,20	11,58	9,64	2,13
2006	8,36	10,18	10,90	2,73
2007	8,00	8,48	8,83	2,04
2008	3,10	7,88	8,59	1,48
2009	0,05	8,68	6,27	2,00
2010	9,14	7,75	10,46	–0,26
2011	8,56	7,15	9,78	–0,74
2012	0,95	7,20	10,04	–0,21
2013	2,94	7,08	10,62	–0,81
2014	–1,70	8,83	///	–0,82

Vlastní zpracování. Zdroj dat: IMF³⁰³

pozn.: Modře vyznačené údaje jsou odhady IMF.

³⁰² UNWTO. *Tourism Highlights 2010, 2011, 2013 a 2014 Edition*. Op. cit. [cit. 2014-11-01].

³⁰³ IMF. *World Economic Outlook Database: Op. cit.* [cit. 2014-11-01].

Příloha 5: Příjezdy turistů do Argentiny dle země původu, 2013

Země	Počet	% podíl
Chile	1 098 302	19,7%
Brazílie	1 083 250	19,4%
Uruguay	743 465	13,3%
Evropa	668 512	12,0%
Paraguay	642 355	11,5%
Zbytek Ameriky	543 360	9,8%
USA a Kanada	321 160	5,8%
Bolívie	268 792	4,8%
Zbytek světa	201 774	3,6%
Celkem	5 550 969	100,0%

Sousední země	3 836 164	68,9%
Nesousední země	1 734 805	31,1%
Celkem	5 570 969	100,0%

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR³⁰⁴

Příloha 6: Příjmy od turistů dle země původu, 2013

Země	Příjmy v mil. USD	% podíl
Brazílie	873,1	20,4%
Evropa	826,8	19,4%
Zbytek Ameriky	664,6	15,6%
USA a Kanada	488,4	11,4%
Chile	461,1	10,8%
Paraguay	333,8	7,8%
Zbytek světa	273,7	6,4%
Uruguay	198,2	4,6%
Bolívie	150,0	3,5%
Celkem	4 269,7	100,0%

Sousední země	2 016,2	47,2%
Nesousední země	2 253,5	52,8%
Celkem	4 269,7	100,0%

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR³⁰⁵

³⁰⁴ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2013. Op. cit. [cit. 2014-10-10]. s. 45.

³⁰⁵ Ibidem. s. 50.

Příloha 7: Výjezdy Argentinců dle destinace, 2013

Země	Počet	% podíl
Uruguay	1 547 479	20,5%
Chile	1 538 470	20,4%
Brazílie	1 409 747	18,7%
Paraguay	1 042 507	13,8%
Zbytek Ameriky	725 019	9,6%
USA a Kanada	549 727	7,3%
Evropa	338 717	4,5%
Bolívie	235 799	3,1%
Zbytek světa	156 510	2,1%
Celkem	7 543 975	100,0%

Sousední země	5 774 002	76,5%
Nesousední země	1 769 973	23,5%
Celkem	7 543 975	100,0%

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR³⁰⁶

Příloha 8: Výdaje Argentinců dle destinace, 2013

Země	Výdaje v mil. USD	% podíl
Brazílie	1 008,8	18,1%
Zbytek Ameriky	968,9	17,4%
USA a Kanada	836,5	15,0%
Evropa	676,0	12,1%
Chile	616,8	11,0%
Uruguay	606,1	10,9%
Zbytek světa	403,6	7,2%
Paraguay	356,1	6,4%
Bolívie	110,1	2,0%
Celkem	5 582,9	100,0%

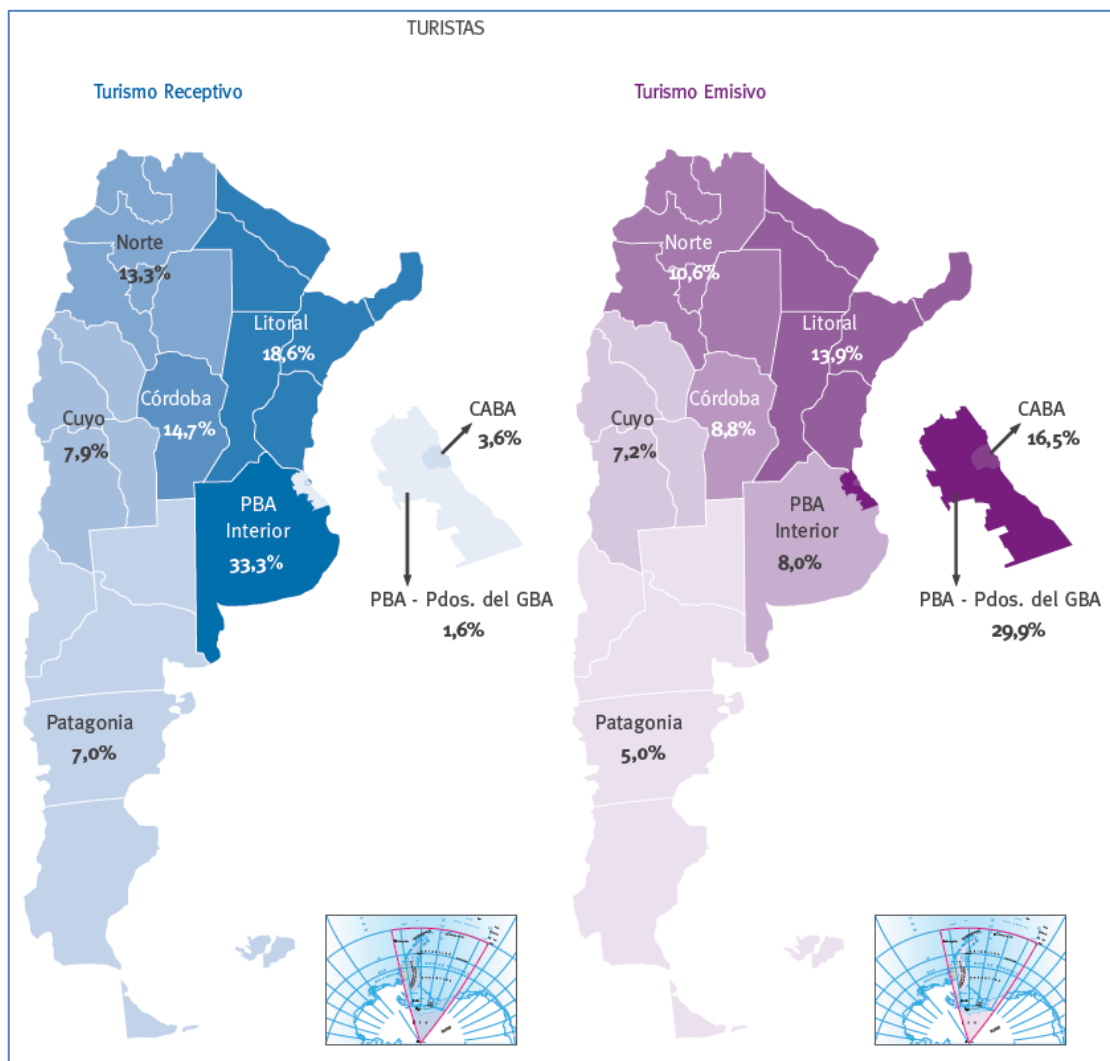
Sousední země	2 697,9	48,3%
Nesousední země	2 885,0	51,7%
Celkem	5 582,9	100,0%

Vlastní zpracování. Zdroj dat: MINTUR³⁰⁷

³⁰⁶ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2013 . Op. cit. [cit. 2014-11-01]. s. 53-54.

³⁰⁷ Ibidem. s. 58.

Příloha 9: Domácí cestovní ruch Argentiny podle turistických regionů, 2013

Zde je zobrazen procentní podíl turistů z jednotlivých regionů a to jak z hlediska příjezdů do regionů (modrá mapa, *turismo receptivo*) tak z hlediska výjezdů (fialová mapa, *turismo emisivo*).

CABA = Ciudad Autónoma de Buenos Aires (Autonomní město Buenos Aires)

PBA = Provincia Buenos Aires

Pdos. del GBA = Partidos del Gran Buenos Aires

³⁰⁸ MINISTERIO DE TURISMO DE LA NACIÓN. AET 2013. Anuario Estadístico de Turismo. *República Argentina* [online]. [cit. 2014-10-01]. s. 137. Převzato z: <http://desarrolloturistico.gob.ar/estadisticas/anuarios-estadisticos>

Příloha 10: Mezinárodních příjezdy ve světě – pozice Argentiny, 2013

Pořadí	Země	Příjezdy, mil.	Pořadí	Země	Příjezdy, mil.
1	Francie	83,0	24	Singapur	11,0
2	USA	69,8	25	Švédsko	10,9
3	Španělsko	60,6	26	Maďarsko	10,7
4	Čína	55,7	27	Japonsko	10,4
5	Itálie	47,7	28	Maroko	10,0
6	Turecko	37,8	29	Spoj Ar. Emiráty	10,0
7	Německo	31,5	30	JAR	9,5
8	UK	31,2	31	Egypt	9,2
9	Rusko	28,4	32	Švýcarsko	9,0
10	Thajsko	26,5	33	ČR	9,0
11	Hong Kong	25,7	34	Indonésie	8,8
12	Malajsie	25,7	35	Portugalsko	8,3
13	Rakousko	24,8	36	Dánsko	8,0
14	Ukrajina	24,7	37	Taiwan	8,0
15	Mexiko	23,7	38	Irsko	7,6
16	Řecko	17,9	39	Belgie	7,6
17	Kanada	16,6	40	Vietnam	7,6
18	Polsko	15,8	41	Bulharsko	6,9
19	Macao	14,3	42	Indie	6,8
20	Saudská Arábie	13,2	43	Austrálie	6,4
21	Nizozemí	12,8	44	Tunisko	6,3
22	Korejská rep.	12,2	45	Brazílie	5,7
23	Chorvatsko	11,0	46	Argentina	5,6

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO³⁰⁹

³⁰⁹ UNWTO. *Tourism Highlights, 2014 Edition*. Op. cit. [cit. 2014-11-19]. s. 8-12.

Příloha 11: Příjmy z mezinárodního turismu – pozice Argentiny, 2013

Pořadí	Země	Příjmy, mld. USD		Pořadí	Země	Příjmy, mld. USD
1	USA	139,6		27	Rusko	12,0
2	Španělsko	60,4		28	Švédsko	11,5
3	Francie	56,1		29	Polsko	10,9
4	Čína	51,7		30	Spoj. Ar. Emiráty	10,4
5	Macao	51,6		31	Chorvatsko	9,6
6	Itálie	43,9		32	Indonésie	9,3
7	Thajsko	42,0		33	JAR	9,2
8	Německo	41,2		34	Saudská Arábie	7,7
9	UK	40,6		35	Vietnam	7,5
10	Hong Kong	38,9		36	Nový Zéland	7,5
11	Austrálie	31,0		37	Dánsko	7,0
12	Turecko	28,0		38	ČR	7,0
13	Malajsie	21,0		39	Maroko	6,9
14	Rakousko	20,1		40	Brazílie	6,7
15	Singapur	19,0		41	Egypt	6,0
16	Indie	18,4		42	Libanon	6,0
17	Kanada	17,7		43	Norsko	5,7
18	Švýcarsko	16,5		44	Izrael	5,7
19	Řecko	15,9		45	Maďarsko	5,1
20	Nizozemí	15,6		46	Dominik. rep.	5,1
21	Japonsko	14,9		47	Ukrajina	5,0
22	Korejská rep.	14,3		48	Lucembursko	4,8
23	Mexiko	13,8		49	Filipíny	4,7
24	Belgie	13,5		50	Irsko	4,4
25	Taiwan	12,7		51	Argentina	4,4
26	Portugalsko	12,3				

Vlastní zpracování. Zdroj dat: UNWTO³¹⁰

pozn.: Irsko: 4,429 mld. USD; Argentina: 4,411 mld. USD

³¹⁰ UNWTO. *Tourism Highlights, 2014 Edition*. Op. cit. [cit. 2014-11-19], s. 8-12.

Příloha 12: Nezaměstnanost a výjezdový cestovní ruch Argentiny

Rok	Míra nezam.	Změna počtu turistů	Změna výdajů turistů
2004	13,63	/ / /	3,8
2005	11,58	-0,2	7,1
2006	10,18	-0,1	11,0
2007	8,48	7,1	27,3
2008	7,88	10,7	16,5
2009	8,68	8,0	-2,5
2010	7,75	6,5	8,3
2011	7,15	26,0	13,8
2012	7,20	8,7	6,9
2013	7,08	3,8	-6,8

Vlastní zpracování. Zdroj dat: IMF a MINTUR³¹¹

³¹¹ Viz kap. 2.3 a 3.4.